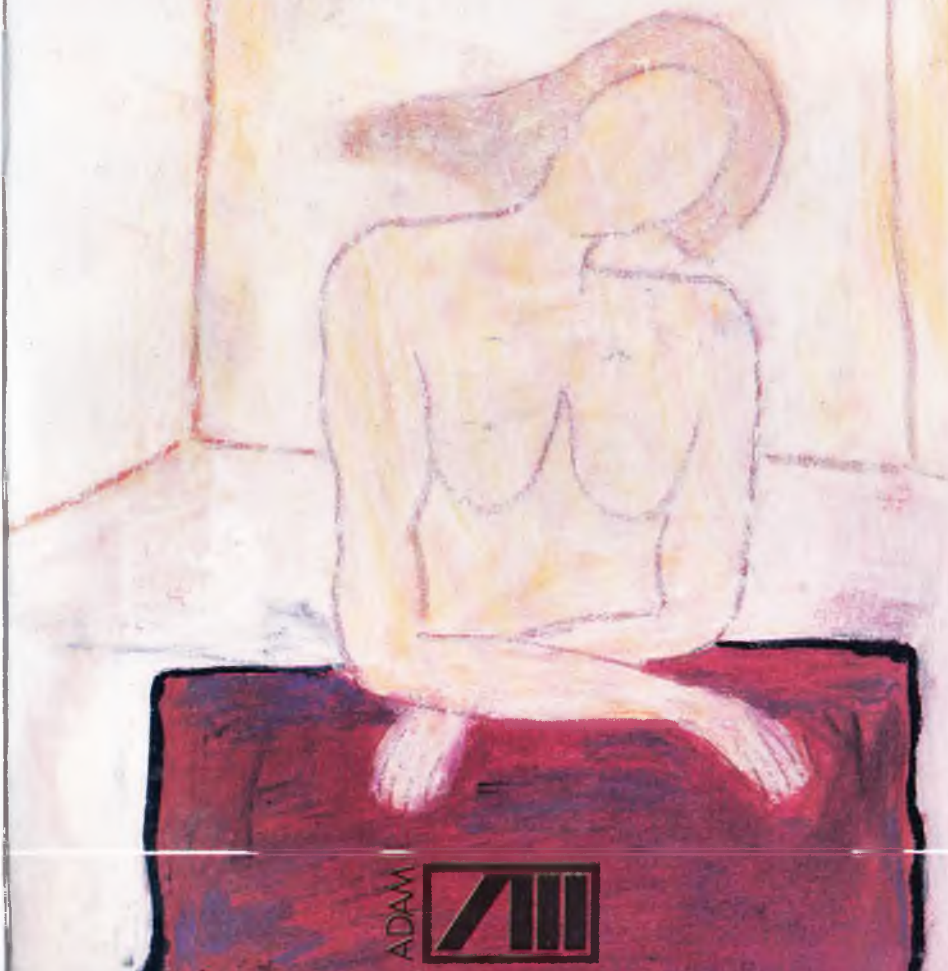
Erskine Caldwell

ALINYAZISI

Çeviren : Memet Fuat



ADAM

ERSKINE CALDWELL ALINYAZISI

ADAM

Erskine Caldwell

●

Alınyazısı

ADAM YAYINLARI
©
Anadolu Yayıncılık A.Ş.

Bu kitabın ilk basımı 1954 yılında yapılmıştır.

Adam Yayınları'nda Birinci Basım Ağustos 1994

Kapak Düzeni : Semih Gümüş

94.34.Y.0016.505
ISBN 975-418-292-2

Erskine Caldwell

●

Alınyazısı

Roman

Çeviren Memet Fuat

ADAM

BİRİNCİ BÖLÜM

Molly ile Lily cenazeden sonra, doğru eve döndüler, oturma odasının perdelerini kapatıp uzun uzun ağladılar. Kırmızı kanepede yan yana oturmuş, gözyaşlarıyla yanıp yakılarak, olan biteni, başlarına geleni düşünüyorlardı. Molly mezarın başında eline tutuşturulmuş olan sarılı, beyazlı kasımpatlarını yüzüne yaklaştırmış kokluyor, bir kurtuluş yolu bulmaya çalışıyordu; Putt yoktu artık, nasıl yaşayacaktı, kirayı nasıl verecekti, bu yükün altından nasıl kalkacaktı?

"Ah, şu kadınların çektikleri," dedi Molly; gözyaşlarını çiçeklerle sildi. "Yeryüzünde insanın güvendiği, dayandığı erkeği kaybetmesinden daha kötü bir şey olamaz." Umutsuzluk içindeydi, üzüntü içindeydi, çaresizliğini belli eden bir sesle inledi. "Korkunç bir talihsizlik, başka bir şey değil, diye mırıldandı kendi kendine.

Yanında oturan Lily hafif hafif hıçkırırken, Molly karanlık gözlerle, ortadaki masada duran kocaman, mavi çin vazosuna baktı, akşam güneşi ince bir çizgi çizmişti vazonun üstüne. Birden elindeki çiçekleri yere atıp ayağa kalktı, kendisine yardım etmesi için Lily'ye işaret etti. Korsesini çıkaracaktı; iki ucundan tutup aşağı doğru çekti; Lily de bir yandan korseye asılırken, bir yandan da kadının kalçalarındaki etleri bastırıyor, içeri doğru itiyordu; sonunda kıpırdatabildiler korseyi. Korse ayaklarının dibine düşünce, Molly onun içinden çıktı, sonra bir tekme vurdu, korse odanın öbür ucuna uçtu. Bu işler olurken, fazla zora dayanamayan sutyeni de kopmuştu, onu da çıkarıp bir yana fırlattı. Rahatlamıştı, yanaklarından süzülen gözyaşları hemen kesildi. Korsesini çıkarıp vücudunu kendi haline bırakınca hep böyle olurdu; değişirdi, bambaşka bir insan gibi hissederdi kendini. Küçük, güdük ellerini her yanından taşan etlerin, yağların üstünde gezdirerek odada dolaştı. Sonra gelip Lily'nin yanına oturdu, yerdeki kasımpatlarını topladı. Çiçekleri şöyle bir koklayıp göğsüne bastırdı.

"Yaşamın acılarını, sen de tatmaya başladın, şekerim," dedi; Lily'nin elini okşadı. "Kendi babanı hiç görmemiştin, şimdi de baba-

lığını yitirdin. Korkunç bir talihsizlik, başka bir şey değil. Yeryüzünde benden başka hiç kimsen yok artık – ben ise orta yaşlı, geçkin bir kadınım; üstelik, hiç olmazsa daha on yıl bize bakabileceğini sandığım erkeği de toprağa verdim. Şu halime bak!" diyerek hıçkırıklara boğuldu. "Şu halime bak! İncecik, genç dullarla evlenmek varken beni kim alır! Saçlarım bukle tutmaz oldu, vücuduma biçim verecek bir korse bulamıyorum, sutyenim göğsümü taşıyamıyor; sonra, zaten erkeklerin kafasına saçma bir düşünce girmiş, otuz beşini geçmiş dullarda iş yoktur, insanı gereğince eğlendiremezler diye. Ne yapacağım? Ne olacağım?"

Sustu, gözyaşlarıyla Lily'ye baktı. Yüzlerinin üzgün, acıklı görünüşü, ikisini de yeniden hıçkırıklara boğdu.

"Putt yaşasaydı, dedi Molly; hıçkırıklarını tutmaya çalışıyordu; "Putt yaşasaydı, saçlarımı yaptıracaktım, ne güzel boyatacaktım koyu kestane rengine – ama o yok artık, her şey bitti!"

Bunları da söyleyince, artık yerinde duramaz oldu, ayağa fırladı, odanın içinde dolaşmaya başladı. Derken, bu acıya daha fazla dayanamayacağını gösteren bir tavırla, kendini duvara çarptı, sonra da tahtaları bütün gücüyle yumruklamaya koyuldu.

"Korkunç bir talihsizlik, başka bir şey değil!" diye haykırdı. "Neden benim başıma geldi bu – neden bir erkeğe dayanmadan yaşayabilecek birinin başına gelmedi? Hem de onu elde etmek için o kadar çalıştıktan sonra, tam rahat edeceğim diye sevinirken. Üstelik iyi adamdı da Putt; sıskaydı, hele arkasından bakınca büsbütün cılız görünürdü, ama iyi adamdı. Ne yapacağım? Ne olacağım ben şimdi?"

Lily kalkıp annesinin yanma gitti. Sarıldı kadına, yatıştırmaya çalıştı. Molly daha bir zaman haykırmaya, duvarı yumruklamaya devam etti; sonra Lily onu kanepeye götürdü.

"Gene güzelleşebilirsiniz, anneciğim" dedi; kadını teselli etmeye uğraşıyordu. "Hiç de yaşlı değilsiniz; hem neden her şey bitmiş olsun! Yeni elbiseler, yeni şeyler alırsınız, siz de herkes gibi güzel olursunuz. İnanın bana, anneciğim! Ne olur, böyle üzmeyin kendinizi.

Molly'nin yüzü aydınlandı.

"Sahi mi söylüyorsun, şekerim? Gene güzelleşebilir miyim?" diye sordu umutla.

"Elbette, anneciğim, dedi Lily. "Sizden çok daha yaşlı bir sürü kadın var yeryüzünde."

"Ama kendim kadar biçimsizini hiç görmedim ben. Şu halime

bak!"

"Etlerinizi yukarı topladığınız zaman, çok güzel oluyorsunuz, anneciğim."

Molly ilk olarak gülümsedi, kollarını altlarına sokarak, koca memelerini yukarı kaldırdı. Sonra tam bir rahatlık içinde kendini kanepeye bıraktı.

Molly, Putt Bowser ile evlendiği zaman otuzunu çoktan aşmıştı, adam da altınışına yaklaşıyordu; kasabadaki kadınların çoğu onun yaşamını Putt'la birleştirdiğini duyunca bayağı sevinmişlerdi; çünkü ne zamandır bu uçarı kadının kendi kocalarını ayartacağından korkmaktaydılar. Her bakımdan rahatlamışlardı doğrusu. İşin ucunda bir gece eğlencesi oldu mu, Molly karşısına çıkan erkeğin evliliğine, bekârlığına bakmazdı.

"Elimde olsa, demişti Lucy Trotter, "onu tuttuğum gibi atarın bu kasabadan dışarı, izini yok ederim ortadan. Evliliğine de güvenmem ben onun; kocamı gene eskisi gibi bir dakika bile gözümün önünden ayırmayacağım. Kasabada bu kadar ev varken nerden gelip buldu benim yanımdaki evi? Gene başım derde girecek, ne denir, talihsizlik işte."

Molly, Putt Bowser ile evlenip Trotter'lerin yanındaki tek kat üzerine dört odalı, eski mi eski tahta eve taşındıktan sonra da, Lucy Trotter ile daha birkaç evli kadın onu açıktan açığa kötülemeye, yermeye devam etmişlerdi. Lucy'nin kocası, kasabanın bir ucunda küçük bir kereste fabrikası olan Clyde, bir zamanlar – Molly, Mrs. Hawkins'in pansiyonunda otururken – arada sırada ona uğrayan erkeklerden biriydi; Lucy, Clyde'ın, sarışın tombul kadınlara hiç dayanamadığını da pek iyi bilirdi.

Molly, Lucy Trotter'in kendisi için söylediği bu sözleri duyunca hiç kızmamış, sadece gülümsemişti. "Geceleri kocalarını evde tutamayan kadınların hepsi böyle konuşur," demişti. "Clyde Trotter'in, Lucy gibi bir kadına bağlanmış olması korkunç bir talihsizlik doğrusu. Clyde çok iyi bir adamdır."

Putt Bowser ile evlenmeden önce, Molly, Mrs. Hawkins'in pansiyonunda, Lily ile kendisinin oturdukları odada, sık sık erkekleri eğlendirirdi. Molly ile karşılıklı kırmızı şarap içmeyi pek seven Mrs. Hawkins bu işe hiç karışmaz, karşı koymazdı; yalnız çamurlu havalarda ayaklarını iyi silmeyip holü kirletenlere pek kızardı. Molly, Putt'a varır varmaz West End'de, Muscadine Caddesi'nde, Trotter'lerin yanındaki boyaları dökülmüş küçük, tahta evi tutup oraya taşınmış, kendini yuvasına vererek Putt ile Lily'ye bakmaya koyul-

muştu.

On altı yaşında olan Lily, koyu renk saçlı, kocaman kahverengi gözlüydü; başı boş, serbest büyütülmüştü; çok güzeldi, her hali hoştu. Delikanlılar onu pek severlerdi, çünkü hiç inatçılık etmez, numara yapmazdı; kızlar ise bayağı kıskanırlardı onu, çünkü erkeklerle istediği gibi gezer, eve istediği saatte girip istediği saatte çıkardı, gece yarısı mutlaka evde olmak zorunda değildi. Molly, Lily'yi genç evlendirmeye karar vermişti; bu yüzden de kızına az çok ilgi duyan yirmi birini aşmış her erkeğe dört elle sarılırdı. Memleketin aşağı ucunda, Billings'lerde oturdukları sırada, Lily ortaokulun birinci sınıfını bitirmişti, ama o zamandan beri okula gitmiyordu; çünkü Molly bütün zamanı okulda geçen bir kızın evlenme işine gereken önemi veremeyeceğinden korkmaktaydı. Lily'yi evlendirip yanından uzaklaştırmak istiyordu, çünkü Mrs. Hawkins'in pansiyonunda geçirdikleri günler boyunca, onları görmeye gelen erkeklerin hemen hepsi Molly'den çok Lily'ye ilgi göstermişlerdi; kadıncağızın onuruna dokunmuştu bu; Lily'nin gençliğiyle, güzelliğiyle aşık atamayacağını biliyordu.

Sarışın, tostoparlak bir kadın olan Molly, her sabah, kahvaltıdan önce, iki üç bardak kırmızı şarap içerdi; bunu içmedi mi bir türlü kendine gelemez, bütün gün hasta gibi dolaşırdı. Şarap içmeye, Billgs Çiftliği'nin yakınındaki Slowdown Crossroads'da bir benzin istasyonu ile bir lokanta işleten Roy Hoey'in yanında çalıştığı sırada alışmıştı. Sık sık gülme nöbetleri tutardı; nöbet geldi mi, kendinden geçer, hele bazen yerlerde yuvarlanırdı; zamanında yatağına girip yatarsa, kıkırdaması daha çabuk durulurdu. Bu nöbetleri getiren belli bir düşünce, belli bir hareket yoktu; kimi zaman birkaç bardak şaraptan sonra herhangi bir söz onun sarsıla sarsıla gülmeye başlamasına yol açabilirdi. Ya da evde yalnızken aynada kendisine şöyle bir bakması, nöbetinin tutmasına yeterdi.

Putt, Molly ile evlendiği zaman onun böyle devamlı olarak şarap içtiğini bilmiyordu; haftada iki üç galon şarap alıyorlardı; bu yüzden yemeğe harcayacak para bulamadıkları bile oluyordu. Putt, Molly gibi bir kadınla ilk olarak yaşıyordu; doğrusu, onun yanında kendini hiç de rahat hissetmiyordu. Evlendikten sonra, hep yarı aç gezer olmuştu; çünkü Molly her sabah iki üç bardak şarabı içtikten sonra, ya salçalı et, ya hardallı sosis yerdi, buna da Roy Hoey'in yanında alışmıştı; Putt ise sabah kahvaltısında böyle şeyler yemeye hiç alışık değildi. Belli bir işi yoktu Putt'un, kasabanın iş bölgesinde, orada burada çalışırdı; iki tekerlekli el arabasıyla yük taşır, garajlarda otomobil

yıkardı, ama en sevdiği iş postaneden tren istasyonuna posta torbalarını taşımaktı. Gece gündüz her trene koşardı, ama kolay bir işti bu, çünkü postane istasyonun hemen arkasındaki alanın öbür yanındaydı, sonra gündüzleri topu topu dört, geceleri de iki tren vardı.

Dükkâncılardan biri, Sam Wiggins, bir gün, ona, "Putt, her gün, bu posta torbalarını taşıyacağım diye canın çıkıyor, demişti. "Oysaki şimdi onlardan birini açsan, bir sürü günü geçmiş faturadan, saçma sapan ilaç reklamlarından başka bir şey bulamazsın içinde.

Putt sırtındaki torbayı hafifçe hoplatıp yerleştirmiş, sonra onun pis kumaşını, kulağının yanındaki saçlarıyla okşamıştı.

"Yeryüzünde pek çok üzüntü, ona karşılık pek az sevinç var, işte o sevincin çoğu da şu gördüğün posta torbasının içinde, diye cevap vererek hızlı hızlı postaneye doğru yürümüştü.

İkide bir kasabanın iş bölgesindeki adamlardan bazıları kafa kafaya verip Putt'a ne oyun edeceklerini düşünürlerdi; bir keresinde ellerine geçirdikleri bir lokomotif düdüğünü bir otomobilin egzoz borusuna bağlayıp öttürerek Putt'u kandırmış, sonra da hepsi istasyona doluşarak zamanından önce gelen trene yetişmek için soluk soluğa koşan adamcağızın haline kahkahalarla gülmüşlerdi.

Putt Bowser'e göre, yıllarca yapmış olduğu bu iş, posta torbalarını taşımak, pek ciddi, pek önemli bir işti; hiç kimsenin ne Amerika Birleşik Devletleri Postalarıyla ne de Methodist diniyle alay etmeye hakkı yoktu.

Egzoz borusuna bağlanan düdükle aldatıldığından birkaç hafta, Molly ile evlenmesinden de pek az bir zaman sonra, Putt sırtında posta torbasıyla demiryolundan geçerken, Agricola İstasyonu'nda durmayan, çok hızlı giden, tuhaf biçimli yeni trenlerden birinin, Morning Sunbeam'in altında kalıp öldü. Makinist treni elinden geldiği kadar çabuk durdurup geri geri yürüterek istasyonun önüne getirdi, kaza'nın raporunu verdi; Putt demiryolu kumpanyasının topraklarına girmiş, yol verme kurallarına aykırı davranmış, daha bunun gibi bir sürü şey. Kimse sesini çıkarmadı; Putt Bowser'in çiğnenmesine herkes pek üzülmüştü, kabahatin kimde olduğunu düşünen yoktu; makinist ile kondüktör raporu yazıp istasyon memuruna verdikten sonra, yepyeni pırıl pırıl tren yeniden yola koyuldu.

Putt'un ölümüne herkes üzüldü, herkes yandı; kasabada, onun adıyla sanıyla tanımadığı tek bir adam, tek bir çocuk, tek bir köpek yoktu; postane ile istasyon arasında mekik dokurken, rastladığı her insana söyleyecek güzel bir söz bulurdu. Posta memuru bir iki gün torbaları kendi taşımak zorunda kaldı, ama Putt'un Methodist Me-

zarlığı'na gömüldüğü gün, iki tekerlekli ufak bir araba satın aldı, sonra da torbaları o arabayla taşısın diye küçük bir zenci çocuk tuttu.

Putt'un ölümü Molly'ye de, Lily'ye de çok ağır bir darbe oldu; hele Molly büsbütün şaşırıp kaldı; yaşamında ilk olarak dayanacak bir erkek bulmuştu, her şeyi Putt'tan istemeye, her şeyi ondan beklemeye alışmıştı. Cherokee County'nin aşağı ucundaki Billings Çiftliği'ndeyken, Molly, Mrs. Billings'in evini çekip çevirirdi; sonra Lily ile birlikte Agricola'ya gelince, kısa bir süre pansiyon parasını ödemek için dikiş dikmişti; ama kasabanın kadınları, Molly'nin evlisine bekârına bakmadan önüne gelen erkeği odasına kabul ettiğini öğrenir öğrenmez çevresinden uzaklaşıvermişlerdi, kimse ona dikiş diktirmez olmuştu. Yalnız bir kadın, Christine Bigbee, Methodist papazın karısı, arada sırada Molly'yi evine çağırtıp ufak tefek dikişler verirdi; ama Christine de onu ancak kocasının, Reverend Bigbee'nin kasabada olmadığı, kilise toplantıları için başka yerlere gittiği günlerde çağırtabilirdi. Christine ne zaman Molly'yi çağırtacak olsa, hani-o-şey'i de getirmesi için haber göndermeyi unutmazdı. Hani-o-şey dedikleri, içinde bir şırınga ile bir şişe vitamin suyu bulunan küçük kara bir kutuydu. Molly şırıngayı, pansiyonda bir gece kalan, sonra da faturayı ödemeye parası çıkışmayan bir adamdan satın almıştı. Kasabada pek çok müşterisi olan Dr. Logan ise, adale içine şırınga edilecek bir vitamin suyu hazırlayıp Molly'ye galonu on dolardan satıyordu; kadın her seferinde aşağı yukarı yüz iğnelik vitamin suyu alırdı. Doktor ona iğne yapmayı da öğretmiş, damarlara rastlamaması için, iğneyi kabaetin neresine saplaması gerektiğini iyice göstermişti. Molly ise bu alanda büyük bir başarı kazanmıştı; hele Christine'e yaptığı iğneler pek yararlı olmuştu; iğne başına bir dolar alıyordu. Putt ile evlenmeden önce yalnız bu işten haftada sekiz on dolar geçiyordu eline. Molly ne zaman bir şeye üzülse ya da kendini halsiz hissetse, Lily'yi çağırıp bir iğne yaptırırdı; az sonra da neşesi yerine gelir, halsizliği geçerdi. Önceleri haftada ortalama bir iğne yaptırıyordu; Putt'a vardıktan sonra, iki günde bir, hatta bazen daha sık yaptırmaya başlamıştı; doğrusu iğnelerin çok yararını görüyordu; arada da şarap içtiği için neşesini hiç yitirmiyordu.

"Toprağa girdi o, öldü artık, ben kaldım, orta yaşlı, geçkin bir dul, dedi Molly; sesi acıydı, yere bakıyor, başını iki yana sallıyordu. "Beni bu yaşta böylece bırakıp gitmesi hiç hoş değil. Gençleşemem bundan sonra, ne yaparsam yapayım gençleşemem; hem herkes bilir erkekleri – hepsi de genç kızların, otuz beşi ni geçmemiş incecik genç

dulların arkasına düşerler. Orta yaşlı, geçkin bir dulla, dağ gibi koskocaman bir kadınla yatıp uyumayı kimse istemez. Hiçbir erkeği elde edemem artık. Şimdi, şu anda, iki ayağı kırık bir erkek düşse kucağıma, onu bile elimde tutamam. Bir damın üstüne düşmüş gibi, kayıp gider elimden, biliyorum. Korkunç bir talihsizlik, başka bir şey değil."

"Babam böyle düşünmemizi istemezdi sanıyorum, dedi Lily; yanaklarından süzülen gözyaşlarını sildi. "Bütün kabahati kendisine yüklememizi istemezdi. Hem bir suçu yok ki onun, anneciğim.

"Belki de suçu yok, doğru, dedi Molly, "ama bari ben kendime şöyle tren altında kalmayacak bir adam seçebilseydim."

"Ne olur, ona kızmayın, anneciğim," dedi Lily; ağlıyordu. "Öldü artık, büsbütün gitti!"

Molly bir zaman sustu. Güneş batmıştı; kocaman, mavi çin vazosunun üstündeki ışık çizgisi yok olmuştu. Odanın içi gölgelenmeye, kararmaya başlamıştı.

"Ne iyi adamdı – çalışkan, dürüst; her hafta para getirirdi eve, Molly yeniden hıçkırıklarla sarsıldı. "Her cumartesi gecesi getirip bana verirdi haftalığını – bunu hiç unutamam!" Çiçekleri alıp göğsüne bastırdı gene. "Neye el atsam kuruyor! Korkunç bir talihsizlik, başka bir şey değil!" Kızgınlığından yüzü kıpkırmızı oldu; çiçekleri odanın öbür ucuna fırlattı. "Belki bu sefer talihim açılır," dedi; sesi yükselmiş, kıkır kıkır gülmeye başlamıştı. "Hem iyi, hem de sağlam bir erkek bulabilirsem bütün bu çektiklerimi unuturum.

Lily ayağa fırladı, Molly'yi de kaldırmaya çalıştı.

"Hadi, anneciğim!" dedi. "Böyle kıkırdamaya başladınız mı bir kere, sonra durmanızın ne kadar zor olduğunu siz de biliyorsunuz. Ne olur, yatağınıza girip yatın.

Molly hiç karşı koymadan ayağa kalktı. "Benim gibi bir kadın için, bundan daha acı bir şey olamaz, dedi; Lily'ye üzgün gözlerle baktı. "İçime doğmuştu, biliyordum, ama her şeyin bu kadar çabuk olup biteceği aklımdan bile geçmemişti – güzel Tanrım nedense iyi erkekleri daha önce alıp götürüyor yeryüzünden. Bir türlü anlayamıyorum bunun nedenini; belki de iyi oldukları için daha çabuk yıpranıyorlar." Yeniden kıkırdamaya başladı; Lily onu oturma odasından çıkardı, holden geçirip yatak odasına soktu.

Lily yükten yorganları çıkarırken Molly yatağın üstüne boylu boyunca uzandı.

"Biliyordum böyle bir şey olacağını, dedi; çok üzgündü; yorganları getiren kızına bakıyordu. "Ne kadar iyiydik, yaşamımızın ger-

çekliğine inanamıyordum bir türlü. İşte bütün bunlar kadınların ne büyük zorluklara katlandıklarını açıkça gösteriyor. İyi bir erkek bulsa bile, onu elinde tutup tutamayacağını bilemez ki bir kadın. Ya bir başkası gelip ayartır herifi, ya da adamcağız böyle durup dururken ölüverir. Ah, şu kadınların çektikleri, dedi Molly; üzgünlüğü her halinden belliydi.

Lily yorganları örtmek üzereyken Molly parmağıyla tuvalet masasının üstündeki küçük kara kutuyu gösterdi.

"Vitamin istiyorum, şekerim," dedi, umutsuz bir sesle. "Bunca üzüntüden sonra, ikimize de vitamin gerek. Şu küçük kutuyu al da şıringayı çıkarıver içinden.

Lily şıringayı doldurup Molly'nin kocaman kabaetine sapladı. İğne deriye dokunduğu anda, kadının vücudu bir titredi, sonra şırınga boşalana kadar hiç kımıldamadı. İğne çıkar çıkmaz Molly omuzunun üzerinden parmağıyla işaret ederek öbür yanına da bir iğne istediğini anlattı. Lily işini bitirene kadar gene öylece kıpırdamadan yattı; sonra ayağa kalkıp şıringayı kendisi doldurdu. Lily vitamin iğnesi istemediğini gösteren bir tavırla başını iki yana sallamaya başlamıştı bile.

"Kendimi çok iyi hissediyorum ben, anneciğim, dedi; kadından uzaklaşmak için, geri çekildi. "İnanın, anneciğim, bir şeyim yok benim! Ne olur yapmayın!"

"Vitamin iyi gelir," dedi Molly; kızı kolundan yakalayıp yatağa çekti. "Herkese gerekli vitamin." Lily'yi öne doğru itip etekliğini kaldırdı. "Bak, ben nasıl hemen değişiverdim." Lily'yi yüzükoyun yatırdı, etini başparmağıyla işaret parmağının arasında sıkıp kabarttı, sonra iğneyi hızla saplayıverdi. "Kendini dünyanın tepesinde oturuyormuş gibi hissedeceksin, şekerim, hemen, şimdi." Molly iğneyi çıkarır çıkarmaz Lily ayağa fırladı, hâlâ titriyordu. "Hadi, beni yorganlarla iyice ört, şekerim," dedi kadın; yatağın üstüne uzandı.

Lily yorganları örtünce Molly elini dışarı çıkarıp onu okşadı.

"Benim için üzülme, şekerim," dedi; gene kıkırdadı. "Vitamin iğnesi yapıldıktan sonra, hiç korkma, hemen iyileşirim. Sabaha ikimiz de demir gibi kalkacağız, ne üzüntümüz kalacak, ne bir şey."

İKİNCİ BÖLÜM

Ertesi sabah Molly erkenden kalkıp Lily ile kendisine birer siyah iç gömleği işlemeye başladı. Mrs. Billings'ten dikiş dikmeyi öğrendiğinden beri en çok el işinden hoşlanırdı; gömlekleri işlerken, hem yararlı, hem de güzel bir şey yaptığı için bayağı seviniyordu. Gözleri hâlâ kırmızıydı, cenazede çok ağlamıştı, ama üç bardak şarap içtikten sonra kendini toparladı, parmakları canlandı. Lily kahvaltısını edip oturma odasına geldi; Molly eski gazetelerden kestiği modelleri her yana yaymıştı. İnce, sarı saçlarını kimi tel, kimi lastik bir yığın bigudiye sarmıştı; sırtında çok sevdiği yeşil sabahlığı vardı. Ancak diz kapaklarına kadar uzanan yarım kollu bir ceketti bu; kumaşı suni ipekti; Molly onu Putt ile evlenmesinden birkaç gün önce dikmişti; öyle rahat, öyle serbest bir ceketti ki, çoğu zaman, sabahtan akşama kadar onunla gezer, başka hiçbir şey giymezdi.

Lily oturdu; Molly harıl harıl kumaşları teyelliyordu.

"Ne yapıyorsunuz, anneciğim?" diye sordu kız.

Molly cevap vermeden önce teyel tiresini dişleriyle kopardı.

"Yas tuttuğumuzu herkesin anlaması için, siyah elbiseler giymemiz gerek, şekerim. Hazır dikiyorum, bari yararlı bir şey olsun dedim. Hiç siyah çamaşırın yok senin; kendimize çeki düzen vermek için bundan iyi zaman bulamayız." Gene işinin üstüne eğildi. "Bir ailenin erkeği öldü mü, geride kalan kadınlar siyahlara bürünürler, bunu bilmeyen yoktur sanıyorum; bence bir kadına siyah yas gömleği kadar yaraşan şey az bulunur. Hem biz öyle oturup talihimizin gülmesini bekleyecek durumda da değiliz, çünkü talihin insana ne zaman güleceği hiç belli olmaz, üstelik benim bekleyecek halim de kalmadı artık. İyice dürtüklemeden talih kimseye yardım etmez. Sonra, her kadının elinin altında bir siyah gömleği olmalı. Hiç ummadığın bir zamanda, bakarsın, siyah gömlek giymen gerekir."

"Siyah çorap, siyah elbise de giyecek miyiz?" diye sordu Lily.

"Hayır, şekerim. O kadar ileri gitmemize gerek yok."

"Ama yas tuttuğumuzu kimse anlamaz ki o zaman, anneciğim,

kimse görmez ki!.. Kimse görmeyecek olduktan sonra da..."

"Her şeye burnunu sokan dedikoducular nasıl olsa öğrenirler, şekerim, dedi Molly, "kulaktan kulağa yayılır. Siyah çamaşır tıpkı bir sürpriz paketi gibidir; erkekler, acaba içinde ne var diye, meraktan çatlarlar. İnsan içinde ne olduğunu bilmediği bir sürpriz paketini, ipini kâğıdını kopara yırta açar, çarşıdan kendi aldığı bir şeyin paketini açar gibi yavaş yavaş açmaz. Yeryüzündeki bütün erkekler böyledir. Hepsinin gözü siyah çamaşırlı kadınlardadır, çünkü siyah çamaşırların altından kendileri için hazırlanmış bir sürpriz çıkacağını sanırlar. Hangi erkek olursa olsun, bu hevese karşı koyamaz; okumuş okumamış, zengin fakir, utangaç yüzsüz, bütün erkekler bazı işlerde tıpatıp birbirlerine benzerler. Zamanında çok erkek tanıdım ben, ne dediğimi iyice biliyorum. Şimdi anladın mı niye diktiğimi bu gömlekleri? Tanrıya şükret, şekerim, benim gibi bir annen var da, böyle bir zamanda, ne yapacağını şaşırıp kalmıyorsun."

"Hep siyah çamaşır mı giyeceğiz bundan sonra?" diye sordu Lily.

"Hayır," dedi Molly işinin üstüne eğilerek." Hayır, her zaman değil. Sadece herhangi bir erkeğe kendimizi beğendirmek istediğimiz zaman giyeceğiz, şekerim."

Molly bütün gün gömleklerle uğraştı, arada bir durup bir bardak şarap içiyor, sonra gene çalışmaya koyuluyordu; karanlık bastırdığı zaman artık iyice yorulmuş, sırtı ağrımaya başlamıştı. Ama yaşamından memnundu, işi bitmek üzereydi. Son olarak, gömleklerin kenarlarına birkaç pembe gül koncası işledi; sabahtan akşama kadar yas tutmuş, yas çamaşırı dikmişti; yeterdi bu kadar; hem siyahın üstüne pembe pek iyi gidiyordu.

Akşam yemeğinden sonra Molly'nin odasına gidip gömlekleri giydiler. Lily'ninki tam gelmişti. Kız aynada kendisini pek beğendi; ama Molly büyük bir hayal kırıklığına uğradı. Onunki iyice dardı, giyerken çatır çatır sesler çıkardı. Kadın dikişlerini iyice açmadan bu gömleği giyemeyeceğini anlamıştı, ama Lily'nin yanında hiçbir şey söylemedi. Lily odasına gittikten sonra Molly kapıyı kapatıp gömleği sırtından çıkardı; gözleri yaşlarla doldu. Bile bile dar yapmıştı kendisininkini, nasıl olsa girerim içine diye düşünmüştü; ama gömleği çekmenin bir köşesine atarken iyice zayıflayıp biçime girmeden onu giyemeyeceğini biliyordu.

Gözlerini sildi, aynanın önüne geçerek saçlarındaki bigudileri çıkarmaya koyuldu. Her bigudiyi çıkardıktan sonra kendine şöyle bir umutla bakıyordu, ama sonuncu bigudiyi çıkardığı sırada, ince, yumuşak saçlarındaki bukleler açılmaya başladı, hele bir de tarak vu-

runca, hepsi dümdüz oluverdiler. Molly aynaya tiksinircesine baktı, sonra gözleri yaşlarla karardı, hiçbir şey görmez oldu. Elindeki tarağı, bütün gücüyle, odanın öbür ucuna fırlattı, kalkıp pencerenin önüne gitti, çılgınca ağlıyordu. On yıldır saçlarını bir biçime sokmak için çekmediği kalmamıştı; gene de her yıl biraz daha inceliyor, biraz daha kötüleşiyorlardı; üstelik ikide bir uçlarını da kesmek, kısaltmak gerekiyordu. Daha şimdiden kulaklarının altına kadar yükselmişlerdi. Bu yaşta böyle olursa, üstünden bir on yıl daha geçince kim bilir ne kılıklara girecekti, düşünmek bile istemiyordu bunu.

Pencerenin önünde ne kadar zamandır oturduğunun farkında değildi; birden avazı çıktığı kadar bağıran Lucy Trotter'in sesiyle kendine geldi. Komşu ev sadece birkaç metre ötedeydi, üstelik pencereler de tam birbirine karşı yapılmıştı.

"Agricola'nın bütün namuslu insanları sana komşu olmak zorunda kalsalardı, diye haykırıyordu Lucy, "seni Cherokee County'den dışarı atmadan gözlerine uyku girmezdi. Tanrı bu günahkâr kasabayı cezalandırmak için yolladı seni başımıza.

"Ben kötü bir kadın değilim," dedi Molly. "İnanın, hiç kötü değilim. Ben de herkes gibi bir insanım. Bazen ayağım kayıyor, düşüyorum, doğru, ama sonra gene doğru yola girmek için elimden geleni yapıyorum.„Lucy, siz ne zamandır evlisiniz, hayatta tek başına kalmış bir kadının yaşamak için nelere katlanmak zorunda olduğunu unutmuşsunuz.

Lucy sıska, sinirli, saçlarına kır düşmüş, kırklık bir kadındı. Pazar günleri, Methodist Kilisesi'nde kadınlara İncil okumayı öğretirdi. Molly, Putt ile evlendikten sonra bir gün kiliseye gidip onun sınıfına girecek olmuştu; Lucy hemen ayağa fırlayarak Molly odadan dışarı çıkmadıkça derse devam edemeyeceğini bildirmişti. Bunun üzerine kilisede epeyce gürültü patırdı kopmuş, bütün kadınlar Lucy Trotter'in Molly'ye dair neler bildiğini öğrenmek istemişlerdi. Reverend Bigbee sınıfa gelmek zorunda kalmış, dersten sonra da Lucy'yi bir kenara çekip neden kilisede böyle çirkin bir durum yaratmış olduğunu sormuştu. Lucy de ona, Molly'nin çırılçıplak soyunup pencerelerin önünde durduğunu, kendisini o haliyle Clyde'a göstermeye çalıştığını, öyle bir kadına ders veremeyeceğini söylemişti. Reverend Bigbee ise Lucy'ye kendi perdelerini sıkıca kapamasını, Clyde'ı da bir köşeye çekilip bulmaca çözmeye alıştırmasını öğütlemişti.

"Zavallı, masum Lily'yi de tıpkı kendine benzeteceksin," diyordu Lucy. "Hem de bile bile yapıyorsun bunu, çünkü senin gibi kadınlar yanlarına arkadaş isterler. Lily'nin de ne olacağı belli şimdiden; alıp

bir ıslahaneye koymazlarsa, dünyada düzelmez o kız. Asıl yirmi yıl önce seni sokmalıydılar oraya; başımıza dert olmazdın o zaman böyle. Söyledim Perry'ye, Lily'nin yanına bile yaklaşmayacaksın, dedim. Oğlumun sizin gibi kimselerle düşüp kalkmasına göz yumamam. Onu bir kerecik bile Lily ile görseler, utancımdan yerin dibine geçerim.

"Ne olur, bana böyle ağır sözler söylemeyin, Lucy," dedi Molly. "Ben hep iyi bir insan olmaya çalıştım."

"Tanrının şaşmaz eli, seni de, Lily'yi de nereye göndereceğini bilir; ne kadar çabuk boylarsanız orayı, bu kasaba için o kadar hayırlı olacak. Benim gibi dürüst bir insanın, senin gibi bir kadına komşuluk etmek zorunda kalması utanılacak bir şey. Niye kendine göre bir yere gitmiyorsun?"

"Benim elime bütün ömrümce hiç fırsat geçmedi ki; annem babam öldükten sonra tek başıma kalakaldım; iyi bir insan olmayı beceremiyorsam bu sadece benim kabahatim değil sanırım. Elimden geleni yapıyorum ben kötü olmamak için.

"Bu sözlerine kanacağını sanma. Şeytandan daha iyi özür dileyen yoktur, gene de onun ne mal olduğunu hepimiz biliriz.

"Ama, Lucy, böyle yapacağınıza bana yardım etseniz de...

Lucy perdeyi hızla çekip kapattı. Molly ne yapsam da şu kadını beni böyle kötülemekten vazgeçirsem diye düşündü. Lily'yi yetiştiriş tarzının iyi olmadığını o da biliyordu, ama ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Annesi ile babası öldüğü zaman kendi başına gelenlerin, bir gün Lily'nin de başına gelebileceğini düşündükçe pek korkardı; onun için de bir an önce kızı evlendirmek istiyordu. Okulu yarıda bırakmaması elbette daha iyi olurdu, Molly de anlıyordu bunu, ama yakında on yedi yaşına basacaktı, okumaya ayıracak zamanı kalmamıştı artık.

Molly ayağa kalktı, aynanın önüne gidip kendisine baktı. Sabahtan beri Lily'yi, Putt'un ölümünü, ne yapması gerektiğini, nasıl yaşayacaklarını düşünüp duruyordu. Kira verilecekti, yiyecek, giyecek alınacaktı. Çantasında ancak birkaç galonluk şarap parası vardı, onu da harcadı, mı, bir yolunu bulup para kazanması gerekecekti. Putt, arkasında hiçbir şey bırakmadan gitmişti, cenazesi bile borca kaldırılmıştı. Kadın içinde bulunduğu durumu düşündükçe büsbütün cesaretini kaybediyor, keşke ben de ölüp kurtulsam diye söyleniyordu. Aynadaki insanı görmemek için gözlerini yumarak arkasına döndü, sonra da, şarap içmeye, mutfağa gitti.

Lily radyoyu açmıştı; Molly mutfaktan dönerken onun odasına

girdi. Elindeki testinin tıpasını çıkarıp uzun bardağına şarap doldurdu; iyice kafayı çekmek, üzüntülerini unutmak istiyordu. Lily yatağına yüzükoyun uzanmış radyoyu dinliyordu. Siyah gömleğini çıkarıp dikkatle katlamış, bir sandalyenin arkalığına koymuştu. Molly'nin aklına hemen kendi gömleği geldi, onun için de kızınınkini tuttuğu gibi çekmenin içine sokuverdi, gözünün önünden kaldırdı.

Molly oturdu; tam o sırada sokak kapısı vuruldu. Lily birden doğrulup dinledi. Derken kapı daha hızlı vuruldu; Lily kalktı, odadan dışarı çıktı.

On dakika sonra döndü; o sırada Molly iki bardak şarap içmişti; Lily odaya gülerek girdi, kendini yatağın üstüne attı.

"Kim geldi, şekerim?" diye sordu Molly. "Niye gülüyorsun böyle?"

"Perry Trotter," dedi Lily. "Yürüyüşe çıkalım diyor."

"Ne var bunda gülecek?"

"Perry Trotter'le yürüyüşe çıkılır mı? Anneciğim, çocuk o daha."

"Hiç de değil, senin yaşında, şekerim, dedi Molly. "Unutma bunu."

Sokak kapısına yeniden vuruldu.

"Gene geldi," dedi Lily. "İstediği kadar vursun. Hiç aldırmam.

"Belki de seninle evlenmek istiyordur, Lily."

"Şaka ediyorsunuz, anneciğim," dedi kız gülerek.

"Şaka edilecek bir şey değil bu, şekerim. Erkeklerle boşu boşuna dolaşmaya bir son vermelisin artık. Genç kızların tazelik yılları çabucak gelip geçiverir. Şimdiden bir erkek bulmalısın kendine.

"Perry Trotter ile evlenmektense yeniden okula gitmeye razıyım," dedi Lily.

Perry kapıya daha da hızlı vurmaya başlamıştı. Molly kafasını çevirip bir zaman dinledi.

"İnatçı bir küçük adam, dedi; güldü. "Ama yazık işte, çok genç. Beş yaş büyük olsaydı, düşünülmeye değerdi. Bunu iyice aklına sokmalısın artık, Lily. Kendi yaşamımızı kendimiz kurmak zorundayız, yitirecek zamanımız yok. Bir kadının en güzel yılları çabucak gelip geçiverir.

Molly gene bardağını doldurdu, bir yudumda içti hepsini.

"Lucy Trotter oğlunun burada olduğunu bilmiyordur herhalde, dedi; güldü. "Bir öğrense yüreğine iner."

"Yatmaya gidiyormuş gibi yapıp pencereden kaçıyor, dedi Lily. "Geceleri dışarı çıkmak isteyince hep öyle yapıyor."

"Sen nerden biliyorsun bunu?"

"Bir kere yürüyüşe çıkmıştım onunla. Baptist Kilisesi'nin oraya kadar yürümüş, sonra da kilisenin arkasındaki merdivende oturmuştuk."

"Bana söylemedin hiç," dedi Molly. "Ne yaptınız orada?"

"Bir şey yapmadık, sadece oturduk. İnanın, anneciğim."

"Seni öpmedi mi yani?"

"Öpmedi, anneciğim. Perry'yi bilmezsiniz siz."

"Nesi var? Niye öpmedi seni?"

"Öyle bir çocuk işte. Ellerini cebinden çıkarıp da elimi bile tutmadı. Karşılıklı oturduk sadece.

"Seni ta Baptist Kilisesi'nin arkasına kadar götürdükten sonra, sadece oturur mu, herhalde bir şey yapmıştır."

"Konuştu."

"Konuştu mu?" dedi Molly. "Nasıl konuştu?"

"Okulun basketbol takımını anlattı.

Molly kıkırdamaya başlamıştı; şarap dökülmesin diye elindeki bardağı masanın üstüne koydu. Sesi gittikçe yükseliyordu; Perry'nin gürültüsünü duymaz olmuşlardı.

"Anneciğim, ne olur yapmayın, tutun kendinizi," diye yalvardı Lily. Kalkıp annesinin yanına gitti, ama Molly onu geri itti. "Başlamayın gene gülmeye, anneciğim. Biliyorsunuz sonra ne hale geldiğinizi. İler tutar yeriniz kalmıyor.

"Çekil başımdan, Lily!" diye bağırdı kadın; sonra okşadı kızı. "Çekil başımdan şimdi!" diye haykırdı; sesi çığlık gibi çıkıyordu.

Az sonra sandalyeden kaydı, yerde yuvarlanmaya başladı. Sarsıla sarsıla gülüyor, kıkırdıyordu. Koca vücudu ile bir sandalyeye çarptı, sandalye tepe taklak oldu. Lily çaresizlik içinde, öylece bakıyordu annesine.

"Gözümün önünde canlanıyor – basketbol takımını anlatırken!" diye bir çığlık attı Molly. Böyle çığlıklar atmaya başladı mı, kolay kolay durulmazdı. Gözlerini açıp Lily'ye baktı, yeniden kıkırdamaya koyuldu. Bütün vücudu titriyordu. "Ne kadar isterdim orada olmayı," diye bağırdı Lily'ye. "Görülecek şeymiş doğrusu – Perry Trotter, Baptist Kilisesi'nin arkasında oturmuş, basketbol takımını anlatıyor! Gece yarısı Baptist Kilisesi'nin arkasına niçin gidilir sanıyor, acaba!" Her seferinde, konuşmaya yavaş yavaş başlıyor, sonra sesi gittikçe heyecanlanıyor, tümceleri bitirirken keskin bir çığlık halini alıyordu. "Kilisenin merdiveninde oturmuş – basketbol takımını anlatıyor! Kilisenin merdiveninde oturmuş elleri ceplerinde – elleri ceplerinde." Kadının çığlıkları o kadar yükselmişti ki, Lily komşular duymasın

diye koşup pencereleri kapattı. Molly'nin sesi gittikçe kabalaşıyor, boğuklaşıyordu. "Ah, şu kadınların çektikleri!" diye bir çığlık attı. "Bütün gece, Baptist Kilisesi'nin arkasında, çocukcağızın cesaretini toplamasını bekliyorsunuz, ama öyle utangaçmış ki bir türlü hareket geçemiyor!" Yorgunluktan bitkin bir haldeydi, sesi de incelmeye başlamıştı. İki üç kere daha yuvarlandı yerde, sonra sırtüstü yatıp kaldı, gözlerinden yaşlar boşanıyordu. "Oh, Tanrım!" diye inledi. "Beni çabuk yatağa yatır, Lily, sonra da şöyle dolu dolu bir vitamin iğnesi yap. Hiç böyle olmamıştım; vitaminsiz dünyada kendime gelemem."

Lily, Molly'nin odasına gidip çekmede duran küçük kara kutuyu buldu. Şırıngayı doldurduğu sırada Molly odaya girdi; yerde sürünür gibi yürüyordu. Lily yatağa girmesi için kadına yardım etmek istedi, ama Molly yüzükoyun yere kapaklandı. Sonra eliyle Lily'ye hemen iğne yapmasını işaret etti. Lily iğneyi Molly'nin koca kabaetine sapladı. Molly yarı çığlığa, yarı kıkırdamaya benzeyen hafif bir bağırışla parmağını sallayarak ikinci bir iğne istediğini anlattı.

Sonunda Lily annesini yatağa soktu, üstüne yorganları örttü; Molly tombul, toparlak yüzünde mutlu bir gülümsemeyle sessiz sessiz yatıyordu. Lily ışığı söndürüp odadan çıkarken annesinin karanlıkta hafif hafif kıkırdamakta olduğunu duydu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Molly kirayı ödemenin, yiyecek satın almanın bir yolunu bulmaya karar vermiş olarak uyandı; bütün sabah arka verandada oturup nasıl para kazanabileceğini düşündü. Bir ara, dikiş dikerek, iğne yaparak, kızına da, kendisine de bakabileceğine inanır gibi oldu, sonra içine bir kuşku düştü, böyle durmadan değişebilecek bir gelire güvenemezlerdi. Şarap almak, yiyecek almak, kirayı vermek için her hafta eline belli bir para geçmeliydi; öğleye doğru, bir mağazaya girip çalışmaya, tezgâhtarlık etmeye karar verdi; ya kendisi, ya Lily, nasıl olsa bir koca bulacaklardı; ama o zamana kadar çalışması gerekiyordu. Bu kararının coşkunluğu içinde hemen giyinip sokağa fırladı.

Gölgelik caddeden istasyonun arkasındaki alana doğru yürürken, haftada on beş dolar kazanabilse, her işinin yoluna gireceğini düşünüyordu; her ay bunun on beş dolarını kiraya verir, geri kalanını da eve harcardı. Tam alana geldiği sırada aklından bir düşünce geçti; kadın elbisesi satan bir mağazada çalışırsa, kendisine, yahut Lily'ye alacağı elbiseleri daha ucuza alabilirdi. Ne güzel, ikide bir elbise alırlardı o zaman; bunu hayal etmek bile tadına doyum olmaz bir şeydi.

Kasabada iki elbise mağazası vardı; Molly önce doğru büyük mağazaya, Height of Fashion'a gitti, direktörü aradı. Mağazada bir tek tezgâhtardan başka hiç kimse yoktu. Direktör, Molly'nin daha önce hiç görmemiş olduğu bir kadındı; onun ne istediğini öğrenince yüzüne karşı kahkahalarla güldü. Molly buna öyle kızdı ki, az kaldı tokatlayacaktı kadını; ama kendini tuttu, hemen arkasına dönüp uzaklaştı. Tezgâhtar onu çevirip yazlık elbiseleri göstermek istedi; Molly şöyle bir baktı kızgın kızgın, yürüdü çıktı sokağa.

Az ötede kasabanın öbür elbise mağazası Mode O'Day vardı; Molly kendi kendine bir şeyler mırıldanarak oraya doğru ilerledi.

İçeri girdiği sırada, Mode O'Day'da birkaç müşteri alışveriş etmekteydi. Mağaza sahibi Sam Wiggins onu görür görmez tanıdı. Toparlak, kırmızı yüzüne neşeli bir gülümseme yayıldı, gelip kadının

elini sıktı.

"Sizi mağazamızda görmek ne şeref, Mrs. Bowser," dedi; bir adım geri çekilip saygıyla eğildi. "Çok, pek çok sevindik. Ne emrediyorsunuz bugün? Daha demin yeni mallarımızı açtık, hepsi birbirinden güzel."

"Acaba mağazanızda bana göre bir iş var mı diye sormaya gelmiştim, dedi kadın.

Sam'ın yüzündeki gülümseme siliniverdi.

"Ah, hayır, dedi; başını iki yana salladı; kaşları çatılmıştı. "Olanaksız, Mrs. Bowser. Biz sadece deneyimli satıcılara iş veririz, biliyorsunuz. Hem elbise işinin ölü mevsimindeyiz, yanımdaki tezgâhtarlar da yüzdeyle çalışıyorlar. Çok üzgünüm, Mrs. Bowser."

"Giyim üzerine epeyce bilgim var," dedi Molly umutlu bir sesle. "Ne zamandır dikiş dikiyorum."

"Belki ilerde ufak tefek düzeltme işleri çıkar. Şimdi tam ortasındayız ölü mevsimin..."

"Elbiseleri daraltmak, bollaştırmak mı demek istiyorsunuz?" dedi kadın.

Sam, evet anlamına, başını salladı. Kuşku dolu gözlerle baktı kadına; bu düzeltme işini andığına pişman olmuş gibiydi.

"Ah, bu tam bana göre iş, Sam, dedi Molly heyecanla. "Ben bir elbiseyi istediğim biçime sokabilirim. Mrs. Billings de hep söylerdi ya, elime eski bir çuval alıp herhangi bir kadını balayında gelin gibi süsleyebilirim. Belki görmüşsünüzdür, kızım Lily'nin elbiseleri, üstünde ne kadar güzel durur. Yakalarını, ya da kalçalarını, daha başka yerlerini hep ben düzeltirim. Onun yaşındaki genç kızlar, erkekler üzerinde bir etki yaratabilmek için güzel elbiseler giymelidirler.

"Doğru, dedi Sam; canının sıkıldığı belliydi.

"Haftalık ne kadar, Sam?" diye sordu kadın.

"Size göre bir para veremem ben doğrusu, Mrs. Bowser. Adam uzaklaşmak üzere döndü. "Başka mağazalar da var kasabada, onlardan birine başvursanız, daha iyi olur, Mrs. Bowser. Çok üzgünüm."

Molly onun arkasına takılıp yürüdü.

"Bir kerecik denemekten bir şey çıkmaz, Sam. Parça başına para verirsiniz. Yaptığım işe göre.

Sam dikiş odasına girdi, biçki masasının kenarına oturdu. Molly de içeri girip şapkasını çıkardı.

"Hadi, düzeltilecek bir elbise verin de, Sam, yapabileceğim işi göstereyim size, dedi adama. "Kadın elbisesi dikmekte, düzeltmek-

te ne kadar usta olduğumu kanıtlayabilirim."

"Size nasıl hareket etmeniz gerektiğini söyleyen olmamış, Mrs. Bowser; belli, hiç uyaran olmamış sizi," dedi adam; pek ciddiydi. "Belki bana düşmez bu, ama Putt'u yakından tanırdım, geride bıraktıklarına yardım etmek isterim. Neden bu kasabadan uzaklaşıp çiftliklere gitmiyorsunuz? Büyük çiftlik evlerinden birinin işlerini üstünüze alırsınız, olur biter. Agricola'da hiç kimse size iş vermez. Kasabadaki kadınlar Mrs. Hawkins'in pansiyonunda geçirdiğiniz günleri bir türlü unutamıyorlar, bayağı ürküyorlar sizden. Karım bütün gün burada benimle çalışmanıza taş çatlasa göz yummaz. Daha haber aldığı dakikada tutturur yol ver diye. Kimsenin başını derde sokmadan, şu kasabadan çıkıp gitseniz, daha iyi olmaz mı?"

Tezgâhtarlardan biri kapıya gelip eliyle işaret ederek Sam'ı çağırdı. Adam hemen kalkıp bir müşterinin kendisini beklemekte olduğu satış yerine gitti. Onun bir türlü geri dönmediğini gören Molly ne yaptığını anlamak için dışarı çıktı.

Müşteriyi görür görmez tanıdı. Mrs. Sadie Hart, başöğretmenin karısı, elinde çiçekli bir emprime elbise tutuyordu. Mrs. Hart orta yaşlı, şişmanca bir kadındı, kocaman baldırları, geniş, sarkık kalçaları vardı.

"Mrs. Hart elbisesini biraz açtırmak istiyor, Mr. Wiggins, diyordu tezgâhtar. "Elimizde bu biçimin daha büyük numaralarından hiç kalmadı da...

Sam'ın bir şey demesine kalmadan Molly ilerleyip mezurayı tezgâhtarın elinden aldı, Mrs. Hart'ın önce belini, sonra da kalçalarını ölçtü. Derken kadının eteğini kaldırıp üstündeki elbisenin dikişlerini gözden geçirdi. Kaşlarını çatarak eteği elinden bıraktı, başını iki yana salladı.

"Bundan böyle kırk dört numara elbise giymeniz gerektiğini hiç unutmayın, Mrs. Hart, dedi kadına. "Bana sorarsanız, bu sırtınızdaki son kırk ikinizdir, ya da azıcık hareket edip zayıflamaya bakmalısınız. Kırk numara, kırk iki numara elbiseler alıp sonra onları açtırmakta bir anlam yok. Mrs. Hart'ın kalçasına dostça vurdu. "Sizin poponuz kırk dörtten aşağısının içine sığmaz.

Mrs. Hart'ın yüzü kıpkırmızı oldu. Sam, Molly'ye baktı.

"Neden, ne var bunda?" dedi Molly. "Bir de bana bakın. Kasabada benden kocaman popolu yoktur, korse giymeden kırk altı numaranın içine bile sığmam."

Sam, Molly'yi sertçe dürttü, sonra onu önüne katıp dikiş odasına soktu. Kendisi de girip hızla kapıyı kapadı.

"Seni çılgın, seni!" diye bağırdı; pek kızgındı. "Gördün mü şimdi yaptığını! Mrs. Hart bir daha adımını bile atmaz Mode O'Day'e! Bundan sonra her şeyini Height of Fashion'dan alacak! Üstelik, en iyi müşterilerimden de biriydi!"

"Ben sadece doğruyu söyledim, dedi Molly. "Kırk iki numara elbise giyemeyeceğini nasıl olsa birisinin söylemesi gerekiyordu ona. Korsesi olmasa kırk dördün bile içine sığmaz, bütün dikişlerini patlatıverir."

"Seni çılgın, seni! Kadınlara kaç numara elbise giyeceklerini söylemek benim işim değil!" diye bağırdı Sam. "Kendi istediklerini satmazsam onlara, üç günde top atarım." Masanın üstüne oturdu, üzgün üzgün yere baktı. "Size göre iş değil bu, Mrs. Bowser. Daha korkunç şeyler olmadan, buradan çıkıp gitseniz, sevinirim."

Molly gözyaşlarına boğuldu. Bir sandalyeye çöküp hıçkırmaya başladı. Sam ona şöyle bir baktı, sonra odada gezinmeye koyuldu.

"Ben yaşamını kazanmaya çalışan, zavallı bir dul kadınım, diye hıçkırıyordu Molly. "Daha neler gelecek kim bilir başıma! Orta yaşlı bir kadının kocası öldü mü, bütün dünya ona karşı dönüyor, herkes onu kötülüyor. Kimse yardım etmek istemiyor öyle bir kadına. Orta yaşlı, zavallı bir dul kadın oldumsa, bu benim kabahatim değil ya!"

"Neden akrabalarınızın yanına gitmiyorsunuz öyleyse?" dedi Sam.

"Hiç kimsem yok ki benim Lily'den başka, diye haykırdı Molly. "Kimsem olmadığı için de, annemle babam öldükten sonra gidip Satterfields'lerde oturdum. Putt da ölünce tek başıma kaldım bu dünyada. Kimse benim yaşamamı istemiyor."

"Sizi böyle bir durumda görmek beni üzüyor, Mrs, Bowser, dedi adam; sinirlenmişti. "Başkalarına yardım etmek isteyenlere rastlarsam, onlara ilk iş olarak sizi hatırlatacağım. Kapıya gidip topuzu tuttu. "Hadi artık evinize gidin, Mrs. Bowser."

"Vitamin istemez misiniz, Sam?" diye sordu kadın. "İğne başına bir dolar alıyorum. Hemen kendinize geliverirsiniz."

"Hayır, istemem, dedi adam; sabrı tükenmeye başlamıştı. "Öyle saçma şeylere inanmam ben.

Molly yüzünü elleriyle kapatıp yeniden hıçkırmaya koyuldu. Sam ona bir an baktı, sonra cebinden beş dolar çıkarıp ilerledi. Kafasını kaldırsın diye kadını dürttü. Molly parayı görür görmez yatıştı, yüzü aydınlandı, ağlaması kesildi. Parayı kapmasıyla Sam'a sarılması bir oldu. Adamı tuttuğu gibi duvara dayayıvermişti. Sam onun kollarından kurtulup kapıya doğru yürüdü.

"Hadi gidin artık, Mrs. Bowser," dedi; titriyordu.

Adam kapıyı açarken Molly parayı çantasına koydu.

"Çok büyük bir incelik gösterdiniz, Sam," dedi; ona doğru ilerledi. Sam kadının kendisini gene duvara sıkıştırmaya geldiğini anlayınca, hemen kenara çekildi. "Beni ne zaman görmek isterseniz, hani şöyle bir eğlenmek için, eve uğrayıverin, Sam, çok sevinirim. Herkese söylemem bunu, arkadaşlarımı seçmekte son derece titizimdir. Nerede oturduğumu biliyorsunuz, değil mi, Sam?"

Sam, evet anlamına, başını salladı, hızla kapıyı açtı. Kadını dikiş odasından dışarı itti, sonra kapıyı kapatıp içerden kilitledi.

Molly, Mode O'Day'den çıkınca doğru alanın öbür ucundaki bir dükkâna yollandı. Önce bir buçuk dolar verip bir şişe koku, sonra da iki dolar verip bir testi şarap satın aldı. Hava kararmaya başlamıştı, hemen evin yolunu tuttu. Yargı salonunun önündeki taksi durağından geçerken otomobillere, şoförlere şöyle bir göz atıp yürümüştü, adamlardan birinin kendisine seslendiğini duyunca şaşaladı. Durdu, omuzunun üzerinden arkasına baktı.

Bir şoför ağır ağır ona doğru yürüyordu.

"Taksi, Mrs. Bowser?" dedi adam.

"Nereden, biliyorsunuz adımı?" diye sordu kadın.

"Ben daha unutmadım sizi, Molly, dedi adam dostça. Adım Joe. Mrs. Hawkins'in pansiyonunda oturduğunuz zamanlar arada sırada sizi taşırdım arabamda. Hatırladınız mı?"

Molly, Joe ile birlikte, otomobillerden birine doğru yürüdü. Joe kısa boylu, esmer, güler yüzlü bir adamdı. Kadın ne zamandır görünemişti onu, gene de tanıdı. Adama dirseğiyle hafifçe dokundu.

"Ah, elbette!" dedi. "Hatırladım seni, Joe. Eve kadar götürüver beni, hem bir değişiklik olur. Öğleden beri yürümekten canım çıktı.

Joe otomobilin kapısını açıp onun içeri girmesine yardım etti. Molly testiyi yanına koydu, arkasına yaslandı. Taksi yargı salonunun çevresini dolanıp Muscadine Caddesine saptı. Azıcık ilerledikten sonra Joe arabayı yavaşlattı, omuzunun üzerinden kadına baktı.

"Ne var ne yok, Molly?" diye sordu.

"İyilik, dedi kadın.

"Gene hamaratlığın üstünde mi bu günlerde?"

Ah, hiç belli olmaz, kimi zaman hamaratlığım tutar, kimi zaman tembelliğim.

"Hepimiz öyle değil miyiz?" dedi adam.

Biraz sonra gene dönüp arkasına baktı.

"Ben seni kasabadan çıkıp gidecek sanmıştım, Molly.

"Hayır, buradayım."

"Telefon numaran nedir?"

"Telefonum yok, Joe.

"Çok kötü," dedi adam; başını salladı.

"Ya, bana da zor oluyor," dedi kadın.

"Seni telefonla aramak istesem, arayamam, değil mi?"

"Komşuda, Trotter'larda telefon var," dedi kadın. Bir an durdu. "Ama Lucy Trotter bana kullandırmaz telefonunu."

"Benim dediğim o değil," dedi Joe; başını salladı. "Ya gece yarısı, onlar yattıktan sonra sana telefon etmek istersem! Hiç hoş kaçmaz."

"Doğru," dedi kadın; şaşırmıştı. "Hiç hoş kaçmaz, gece yarısı."

"Ben nasıl olsa bulurum bir yolunu," dedi Joe. "Başka bir şey düşünürüm."

"Ama unutma, Joe."

"Unutmam, Molly.

Otomobil evin önünde durdu. Hava kararmıştı, Lily'nin evde olmadığı belliydi, odaların hiçbirinde ışık yoktu. Kadının canı otomobilden inmek istemiyordu; evde yalnız başına ne yapacaktı? Joe taksinin kapısını açtı, onun inmesini bekledi.

"Başka bir yere gitmek ister misin, Molly?" diye sordu kadına.

Molly bir an sustu. "Gidecek başka bir yerim yok, Joe, dedi; otomobilden indi.

Çantasından elli sent çıkarıp adama verdi.

"Teşekkürler, Molly," dedi adam; arabanın kapısını vurup kapadı. "Ne zaman taksi istersen, bizim durağa telefon edip beni ara. Telefon bulamazsan bir haber iletiver, hemen gelirim. İstediğin gibi gezdiririm seni. Hem araba kullanırken kendi işimden başka hiçbir şeye bakınam ben; ağzım da sıkıdır, ne görürüm, ne duyarım; hiç merak etme."

"Peki, aklımda olsun, dedi kadın.

"Hoşça kal, Molly. Gene görüşürüz.

"Güle güle, Joe."

Molly evin önündeki basamaklara geldiği sırada, taksi kalkıp uzaklaştı. Kadın arkasına dönüp karanlıkta kaybolan kırmızı stop lambalarına baktı. Tam lambalar görünmez olduğu zaman, içinden Joe'yu geri çağırmak geldi, ama geçmişti artık.

Kapıyı açıp hole girince kendisini büsbütün yalnız hissetti. Sessiz evin karanlığı içinde öylece durdu; sanki herkes ölmüştü, sanki yeryüzünde canlı olarak bir o kalmıştı. Ağlaya ağlaya ışıkları yaktı,

şarap testisini açmak için mutfağa gitti.

İlk bardağı elinden geldiği kadar hızlı içti.

"Anam babamı seviyor," dedi kendi kendine; boğuk boğuk çıkmıştı sesi; sımsıkı tuttuğu boş bardağa baktı.

Bir bardak daha içtikten sonra, testiyi de alıp odasına gitti. Şapkasını bir yana fırlattı, elbisesini çıkardı. Korsesini iki ucundan tutarak aşağı doğru çekti, soluğu kesilene kadar uğraştı; keşke Lily burada olsaydı diye geçirdi aklından. Sonunda çıkarabildi korsesini, bir tekme vurup yatağın altına attı. Sütyeni gene kopmuştu, onu da bir yana fırlattı.

Aynanın önüne geçti, döne döne kendine baktı. Her sefer olduğu gibi, gene bir tiksinti duydu içinde, yüzünü gözünü buruşturdu, aynadaki görüntüsüne dilini çıkardı.

Ön verandaya birinin çıktığını işittiği sırada hâlâ aynanın önündeydi. Saat daha dokuzdu, Lily bu kadar erken dönmezdi eve. Kapının vuruluşunu dinledi, sonra sabahlığını giyip odadan çıktı.

Sokak kapısını açtı, holdeki ışığın aydınlığında Perry Trotter'in ürkek yüzünü görünce bayağı şaşaladı. Perry de onu görünce pek şaşalamıştı; hızla birkaç adım geri çekildi, ellerini ceplerine büsbütün daldırdı.

"Ne istiyorsun, Perry?" diye sordu kadın.

"Şey – şey – Lily evde mi, Mrs. Bowser?"

Molly, hayır anlamına, başını salladı.

"Ne zaman gelir, Mrs. Bowser?"

"Bilmem. Herhalde sinemaya gitmiştir."

"Sonra doğru buraya gelir, değil mi?"

"Niye görmek istiyorsun Lily'yi?"

"Bir nedeni yok, Mrs. Bowser, dedi Perry. "Sadece görmek istiyorum. Bir nedeni yok.

"Ne diye rahat bırakmıyorsun kızı? Lily'nin düşünülecek başka işleri var."

"Lily çok hoşuma gidiyor, Mrs. Bowser.

"Bu bir neden değil; başka bir diyeceğin yoksa! Kasaba senin yaşında kızlarla dolu. Onların arkasına düş."

"Ben sadece Lily'den hoşlanıyorum, Mrs. Bowser. Sadece onu görmek istiyorum."

"Boşuna harcama zamanını, Perry. Lily evlenmek istiyor, sen bu iş için çok gençsin daha.

"Ben onunla evlenmek isterdim doğrusu, Mrs. Bowser," dedi Perry. Ellerini ceplerine daldırdıkça daldırıyordu. "Çok isterdim

bunu, Mrs. Bowser.

"Ama evlenemezsin işte, dedi kadın. "Bir kere yaşın küçük. Sonra, değil karına, kendine bile bakamazsın sen." Durdu, bir kahkaha attı. "Lily bir dediğini iki etmeyen zengin birine varacak.

"Kimmiş o?" diye sordu Perry; iyice canı sıkılmıştı.

"Daha bilmiyorum," dedi kadın, "ama herhalde sen değilsin, Perry; iyisi mi Lily ile evlenmekten vazgeç, hem üzüntüden kurtulursun, hem de boşuna ayakkabı eskitmemiş olursun."

Perry verandanın kenarında durdu, dertliydi, üzgündü.

"Annen nerede olduğunu anlamadan, evin yolunu tut bakalım," dedi Molly. "Seni bir görürse burada, yandığın gündür.

Kapıyı güm diye vurarak kapattı, odasına gitti. Ondan sonra da Perry hiç gürültü etmedi.

Molly yatağına girdi, bardağına şarap doldurdu. Sonra sırtüstü uzandı, başının omuzlarının altına yastıklar koydu; gürültülü yudumlarla şarap içmeye başladı; arada bir dudaklarının kıyısından kurtulan damlalar çıplak derisinden süzüldükçe kıkır kıkır gülüyordu.

Molly holde yürüyen birinin ayak sesleriyle uyandığı zaman geceyarısı olmuş da geçmişti bile. Tam gözlerini açtığı sırada odaya Lily girdi.

"Neniz var, anneciğim?" diye sordu; kuvvetli ışık kızın gözlerini kamaştırmıştı. "Niye uyumadınız bu saate kadar?"

"Neredeydin?" diye sordu Molly kabaca. "Sinemaya mı gittin?"

"Ben gördüm bu oynayan filmi. Cumartesine kadar değişmeyecek."

"Nerdeydin öyleyse?"

"Birisiyle buluştum."

Molly doğruldu. "Kiminle, şekerim?" diye sordu. "Güzel mi? Gene buluşacak mısınız?"

"Ah, öyle birisi işte, dedi kız; omuz silkti.

"Adı nedir?"

Lily önüne bakarak gözlerini annesinin gözlerinden kaçırdı.

"Doktor Logan."

"Doktor Logan mı!" dedi Molly; pek kızmıştı. Kolu boş şarap bardağına çarptı, bardak yere düşüp paramparça oldu. "Nedir bu senin yaptığın, Lily! Sana söylemedim mi ondan uzak dur diye! Doktor Logan canına okur insanın, bu kasabada başka hiçbir erkek onun kadar kötülük edemez bir kıza. Sonra kimsenin işine yaramaz hale gelirsin, birkaç kere buluştun mu onunla, tamam. Üç günde paçavranı çıkartır. Bir doktorla evlenmen elbette iyi olurdu, ama Doktor

Logan'la evlenemezsin. Hem karısı var, hem de elli yaşına yakın. Ne seninle, ne de muayenehanesine çağırdığı öbür kızlardan biriyle evlenmez o. İyisi mi, cıcığın çıkmadan, Doktor Logan'la buluşmaktan vazgeç. Geceleri o muayenehanede neler döndüğünü bilirim ben. Bundan sonra doktorlardan uzak durmaya bak, hele Doktor Logan'ın hiç yanına sokulma. Anlıyor musun?"

"Ama o kadar iyi bir adam ki," diye direndi Lily. "Deli oluyorum onun için. Her şey o kadar hoş ki..."

"Daha fazla dinleyemem, dedi Molly. "Hepsini biliyorum. Hemen paçaları sıvayıp sana bir koca bulmalıyım, yoksa başım derde girecek. Kendi haline bırakırsam belki bir şeyler becerirsin demiştim ama, beceremeyeceksin, bu işi de benim ele almam gerekiyor.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ön verandada bir ayak sesi duydukları sırada, Molly ile Lily mutfakta kahvaltı ediyorlardı; ama kapı vurulmadığı için Molly, komşu çocukları evin çevresinde saklambaç oynuyorlar sandı. Kahve içiyor, sosis yiyorlardı. Sosisler önce iyice hardala bulanmış, sonra yufkaya sarılıp bir tavaya konarak ekmek fırınında, börek gibi kızartılmıştı. Molly kahvaltı etmeye bayılırdı, en sevdiği yiyecek de sosisti, bir oturuşta, yedi sekiz tanesini mideye indirdiği olurdu, her lokmasına ayrıca bol bol hardal sürerdi.

Son sosisi de yedikten sonra mutfaktaki masanın başında oturmuş kahvelerini içerlerken ayak sesleri hole girdi. Lily ile Molly merak dolu gözlerle bakıştılar. Ayak sesleri hem sağlam, hem de sertti bu sefer.

"Git bak bakalım kim bu, şekerim, dedi Molly; başıyla holü işaret etti.

Lily kapıya kadar gidip durdu. İşçi tulumu giymiş yabancı bir adam mutfağa doğru geliyordu. Lily hemen geri dönüp masanın arkasına kaçtı.

"Ne oldu, şekerim? Kim var dışarda?"

Lily parmağıyla kapıyı gösterdi. Molly başını çevirip o yana baktı.

"Merhaba," dedi içeri giren adam; sanki onları çocukluğundan beri tanıyordu. Molly'nin ağzı bir karış açık kalmıştı, bu herifi bir yerde görmüş olacaktı, bu yüz hiç yabancı değildi ona. Kırk yaşlarında kadar gösteren başında tarak yüzü görmemiş kocaman, kara bir saç yığını olan, orta irilikte bir adamdı. Soluk işçi tulumunun üstüne pamuklu kumaştan yapılma, daracık, kahverengi bir ceket giymişti, ayağında işçi ayakkabıları vardı. Sakalı uzamıştı, çarpık çurpuk dişlerini göstererek gülümsedi. "Eh, merhaba, çocuklar," dedi dostça bir tavırla.

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu Molly; onun gülümsemesine katılmamış, kaşlarını çatmıştı.

"Sen Molly değil misin?" dedi adam.

Kadın, evet anlamına, başını salladı; bir yandan da durmadan herifin kime benzediğini düşünüyordu.

"Eh, ben de Jethro'yum," dedi adam; başını sallayarak Lily'ye, sonra gene Molly'ye baktı.

"Hangi Jethro?"

"Jethro – Putt'un kardeşi.

Molly'nin soluğu kesiliyordu. "Putt'un kardeşi mi?"

"Benden hiç bahsetmedi miydi sana Putt?"

"Putt söylerdi bir kardeşi olduğunu, ama öldü sanıyordu, çünkü sekiz on yıldır hiç haber alamamıştı."

"İşte ben'im o, dedi Jothro; bayağı gururla söylemişti bunu. "Mektup yazacak bir şey olmamıştı hiç."

"Tıpkı benziyorsun Putt'a, dedi kadın.

"Biz ailece hep birbirimize benzeriz.

Molly kalkıp içinde kahve olan ibriği ocağa koydu; bir yandan da, Lily'nin karşısına geçmiş öylece duran Jethro'yu, tepeden tırnağa iyice bir süzdü. Kadının dudaklarında bir gülümseme dolaştı, tıpkı Putt gibi, kardeşi de arkasından bakınca pek cılız görünüyordu. Sonra dolaptan bir fincanla bir tabak çıkardı, masanın üstüne koydu. Jethro hemen bir sandalye çekip oturdu. Arkasına yaslanarak Lily'ye bakmaya devam etti, sanki ona değer biçiyordu.

"Sen Putt'un kızı değilsin?" dedi; başını iki yana salladı.

Lily de başını, hayır anlamına, salladı.

"Kimin kızısın öyleyse?" diye sordu adam; cevap bekleyen gözlerle Molly'ye baktı.

"Benim kızım o, adı Lily, dedi Molly. "Daha önceki bir..."

Jethro anladığını gösteren bir tavırla gene Lily'ye döndü. Kız bir sandalyeye çöktü.

"Pek güzel şey, doğrusu, dedi adam. "Kaç yaşında?"

"On altı, dedi Molly.

Jethro yayık yayık gülümsedi.

"Az gördüm böylesini, dedi.

Molly önce onun fincanına, sonra Lily'ninkine, sonra da kendininkine kahve koydu. Jethro fincanını hafifçe eğerek tabağını doldurdu, fincanı muşambanın üstüne bıraktı. Sonra tabağı iki eliyle tutup kaldırdı, dirseklerini masaya dayadı, sıcak, kara kahveyi höpürdete höpürdete yudumlamaya başladı. Molly yerine oturdu, kaşlarını çatarak adama kuşku dolu gözlerle baktı.

"Ne istiyorsun?" diye sordu kesin bir sesle. "Niye geldin? Cenaze

için pek geç. Putt geçen çarşamba gömüldü."

"Öyle mi?" dedi Jethro; şaşkınlığı kolayca belli oluyordu. "Bu kadar çabuk her şeyin olup biteceğini sanmamıştım. Daha dün sabah haber aldım ben; kalkıp gelene kadar da epeyce zaman geçti. Woodbine County'de, bir çiftçinin yanında çalışıyordum, yola çıkmadan önce, işi bırakmak, paramı almak, şu bu derken, bir hayli oyalandım."

"Çok yazık, dedi Molly. "Cenazede bulunmak isterdin elbette. Pek güzel oldu."

"Hiç sevmem cenazeye gitmeyi," dedi adam; başını salladı. "Hep bir arkada kalan olur, içime bir üzüntü çöker onları görünce.

Bir zaman kimse konuşmadı. Jethro yeniden tabağına doldurduğu kahveyi yudumladı. Arada bir tabağın üzerinden Lily'ye bakıyordu; kız onun kendisine baktığını gördükçe başını çevirip gözlerini kaçırıyordu.

"Eh, dedi Molly sonunda, "Cenazeyi kaçırdığına göre dönüp gidersin geldiğin yere herhalde."

Jethro bir acele başını salladı, hayır anlamına; sonra tabağı masanın üstüne bıraktı.

"Hayır, dedi. "gitmeyeceğim. Bir zaman burada kalıp Putt'un mallarına göz kulak olmak istiyorum.

"Putt bir çöp bile bırakmadı arkasında, dedi kadın.

"Bırakmamak olmaz. Her insan yaşamı boyunca ıvır zıvır bir şeyler geçirir eline. Bu sabah kasabanın iş bölgesinde birkaç kişiyle konuştum, iki tekerlekli küçük bir el arabası varmış, öyle dediler. Azıcık dolaştıktan sonra nesi var, nesi yok anlarım ben. Hepsini üst üste koyarsak belki uğraştığımıza değer. Hiç olmazsa bir çift ayakkabı bırakmıştır arkasında, daha bunun gibi bir sürü şey. Putt'un mallarına göz kulak olmak bana düşer. O da benim bu işi üstüme almamı isterdi elbette.

"Ne bıraktıysa, hepsi benimdir," dedi Molly; keskin bir sesle kafa tutarcasına söylemişti bunu. "Ben onun dul karısıyım.

"Evet, dinle bak, boşuna sinirlenmeyelim bu yüzden Molly. Ben o kadar yoldan seni hakkın olan şeyleri elinden almak için gelmedim. Hepsi güzellikle tatlıya bağlanacak sonunda. Karşılıklı biraz değiş tokuş, biraz alışveriş yaparız, olur biter. Hem ben senin bilmediğin daha bir sürü mal bulup çıkarırım, yorulduğuma değer sanıyorum. Şimdilik birkaç gömlekle birkaç çorap versen...

"Yok, olmaz!" dedi kadın soğukça. "Bu evde ne varsa hepsi benim.

Jethro arkasına yaslandı, elini tulumunun cebine daldırdı. Sonra çıkardı; parmaklarının arasında bir tomar yeşil kâğıt para vardı.

"Woodbine County'den ayrılırken bütün paramı almıştım yanıma, kimseye yük olmak istemem ben. Kendi masrafımı ödemek isterim. En iyisi, en doğrusu budur."

Molly'nin düşmanca bakışları birdenbire yumuşadı. Gözleri pırıl pırıl yandı, yüzünü bir gülümseme kapladı.

"Lily, hadi bakayım, Jethro Amcana sıcak kahve ver biraz daha," dedi candan bir tavırla. "Dolduruver fincanını. Lily ocaktan kahveyi alırken Molly sandalyesini Jethro'ya yaklaştırıp öne doğru eğildi, kollarını, koca memelerini masanın üstüne dayadı. Jethro onun bu hareketini görünce sevincini belli eden bir ses çıkardı. "Benimle hoş geçinmek çok kolaydır, Jethro, dedi kadın; gözlerini yarı yarıya kapatarak konuşuyordu. "Sakın yanlış düşüncelere kapılma. Son birkaç gündür allak bullak oldum, aslında hiç de böyle değilimdir. Beni tanıyan herkes bilir ne kadar iyi, ne kadar candan bir insan olduğumu."

Jethro gülümsedi, sandalyesini ona doğru çekti.

"Kendini evinde bil, Jethro, dedi kadın; hızlı hızlı konuşuyordu. "Burası benim olduğu kadar senin de evin sayılır. Bir isteğin varsa, Putt'un gömleklerini, ya da başka bir şeyini istiyorsan, söyle, hiç çekinme. Örülecek, yamanacak şeylerin de vardır belki. Sonra istediğin bir yemek olur, sosis gibi, patates gibi, bana söylemen yeter. İçimden geldi mi, hiç de kötü yemek pişirmem hani, ev işlerini pek severim, hele bir erkeğe bakmaya bayılırım."

Molly konuşurken, Jethro bir yandan başını sallıyor, bir yandan da gözünün ucuyla Lily'yi seyrediyordu. Kadın sözlerini bitirince mutfakta bir sessizlik oldu, Molly uzanıp Jethro'yu dirsekledi. Adam şaşaladı, sonra hemen toparladı kendini.

"Doğru söylüyorsun," dedi az sonra; ama şaşkınlığı büsbütün geçmemişti. Molly başka bir şey demedi; adam sandalyesini geri itti, ince uzun kollarını havaya kaldırarak gerindi. "Eh, bir bakayım, ne var ne yok, diyerek doğruldu. Arka verandaya açılan kapıya gidip bahçeye baktı. Orada birkaç dakika öylece durup bahçeyi büyük bir ilgiyle seyretti. "Ben dışarı çıkıyorum" dedi. "Arka bahçeleri gözden geçirmek pek hoşuma gider. Bir aileyi tanımanın en kolay yolu arka bahçeye atmış oldukları şeyleri incelemektir."

Molly de onun arkasından verandaya çıktı. Jethro eline bir sopa almış, bahçedeki atılmış eşya, eski püskü yığınını karıştırıyordu. Birkaç konserve kutusu, bir yırtık pırtık ayakkabı, bir de paslanmış bi-

siklet zinciri bulup çıkardı. Putt sağlığında eve pek çok ıvır zıvır taşırdı, yollarda ya da başka yerlerde bulup getirdiği bu işe yaramaz şeyler eninde sonunda arka bahçeyi boylardı. Molly evin içinde kırık dökük ya da yararsız bir şey buldu mu, doğru arka verandaya götürüp bahçeye atardı. Arada bir de küçük bir zenci çocuğa beş on sent verir, onları toplattırarak bir yığın yaptırırdı. Onca zamandır, üst üste atılmış olan konserve tenekeleri, paslı tekerlekler, daha bir sürü şey, insanın beline kadar yükselen, koca bir yığın haline gelmişlerdi; sağda solda, durmadan büyüyen birkaç küçük yığın daha vardı.

Lucy Trotter mutfağın penceresinden Jethro'yu gördü, hemen evinin arkasındaki verandaya çıkıp adamın elindeki sopayla yığını karıştırışını gözetlemeye başladı. Önce hiçbir şey söylemeden, sessiz sessiz bakıyordu, sonra kendisine doğru dönen Jethro'nun yüzünü görünce birden patladı.

"Tanrı cezalandırıyor bizi," diye haykırdı; sinirden titreyen sesi ta yolun alt başından duyulacak kadar yüksek çıkıyordu. "Acı çekmemiz için, bir Bowser daha yollamış başımıza. Kasabamızın namuslu insanları ne yaptılar da, böyle bir cezaya çarptırıldılar, bilemiyorum. Tanrı acısın hepimize!"

Jethro, yığının yanından ayrılıp iki bahçeyi ayıran parmaklığın oraya gitmişti. Ağzı bir karış açık, şaşkın şaşkın Lucy'ye bakıyordu; kadının sözleri bitince adam birdenbire bacaklarından birini alçak kazıkların üzerinden aşırıverdi. Lucy bir çığlık atarak içeri kaçtı, kapıyı hızla kapatıp kilitledi; Jethro öbür bacağını da aşırdı parmaklığın üzerinden, ağır ağır yürüyerek Trotter'ların bahçesindeki yığına gitti, elinde sopayla karıştırmaya başladı. İşe yarar hiçbir şey bulamadı, sonra gene kazıkların üzerinden aşıp Molly'nin durduğu yere, arka verandaya geldi.

"Şu komşu evde oturanlar çok yoksul, çok zavallı insanlar herhalde," dedi; beğenmez beğenmez başını salladı. "Bahçelerindeki yığını görmelisin, Molly. Birkaç konserve kutusundan, üç beş kırık şişeden başka hiçbir şey göremedim. Ama Putt'unkine diyecek yok. Yarın öbür gün gene bir gidip gözden geçireceğim şu komşunun yığınını. Görülecek şey doğrusu."

Molly gülümsedi; onun Lucy Trotter için böyle sözler söylemesine pek sevinmişti.

"Delinin biridir o ihtiyar kadın," dedi Molly; kapıya doğru yürüyüp Jethro'nun gelmesini bekledi. "İşi gücü gürültü çıkarmaktır." Hole girdiler; Molly kendi odasının kapısına gelince, Jethro'ya bakarak gülümsedi, sonra içeri girdi. Jethro da girdi içeri, boynunu uzata-

rak, yerlere, sandalyelerin üstüne gelişigüzel saçılmış olan elbiselere, yorganlara baktı. Molly hemen onları toplamaya, dolabın içine tıkmaya başladı. "Lucy Trotter'ın kocası iyi bir adamdır," dedi. "Adı Clyde, kasabanın ucunda bir kereste fabrikası var. Ama kadın beterin beteridir. Gürültü çıkarmaktan başka hiçbir işe yaramaz.

Jethro kadının boşalttığı sandalyelerden birini çekip oturdu. Molly orada duran bir çift ayakkabıyı ayağıyla iteleyip yatağın altına soktu.

"Her şeyim yerli yerinde, tertemiz olsun isterim," dedi; yapacak başka bir iş var mı diye, çevresine bakındı. "Yoksa içim rahat etmez. Fırçasıyla tarağını düzeltti, bigudilerini bir çekmeye soktu. Sonra odanın derlenip toparlanmış olduğunu gösteren bir iç çekişiyle yatağına oturdu. "Şimdi aklıma geldi, mutfakta ufak tefek eksiklerimiz var bugün, Jethro, dedi. "Sana zahmet olacak ama, Jethro, çarşıya gidince biraz yağ, biraz da un alıver, sonra bir iki kilo sosis, fasulye konservesi, işte böyle ufak tefek şeyler. Hazır elin değmişken, istersen bir testi de şarap al. Gene en aşağı bir galon şarap olmalı bir evde, bizimki neredeyse bitecek. Galonla alınırsa daha ucuza geliyor, hem dikkat et kırmızı şarap olsun, beyaz alma sakın."

İkisi de yandaki odada Lily'nin çıkardığı gürültüleri duyuyorlardı; Jethro kafasını kaldırıp kulak verdi, büyük bir ilgiyle dinledi.

"Pek güzel bir genç kız, dedi. "Ne zamandır bu kadar güzelini görmemiştim.

"Kim, Lily mi?" dedi Molly; canı sıkılmıştı. "Ah, o daha çocuk, Jethro, büyümesi için çok zaman ister. Bizlere, büyüklere benzemiyor hiç. Aklı hep çocukça işlerde. Sustu, Jethro'ya baktı. "Düşünüyorum da, Lily kadar iyi kız az bulunur, hiç ama hiç bencil değildir. Bu sabah bana ne dedi, bilir misin, Jethro?"

"Ne dedi?"

"Kendime bir çift yeni ayakkabı almamı istiyor, bu ayağımdakilerle herkesin arasına çıkmam ayıp oluyormuş.

Jethro öne doğru eğildi, Molly'nin ayakkabılarına baktı. Kadının ayağında sadece evdeyken giydiği kısa topuklu, kahverengi, iyice yıpranmış bir çift ayakkabı vardı. Nasırları ile ayağının şiş yerleri acımasın diye, üstlerini, köselelerin kıyılarına gelen yerlerinden, yol yol kesmişti.

"Bunlar bana pek rahat gibi göründü, dedi Jethro. "Bu kadar rahat başka bir ayakkabı bulabileceğini hiç sanmam."

"Ama sokakta, herkesin içinde giymeye utanıyorum bunları."

"Doğru, utanırsın, dedi adam istemeye istemeye.

"Bir çift yeni ayakkabım olsa ne sevinirdim, Jethro. On dolara alabilirim sanıyorum."

Jethro gene baktı onun ayakkabılarına, sonra ayağa kalktı, cebinden bir tomar para çıkardı. Molly de kalktı hemen; adam geri geri çekilerek tomardan bir on dolar çıkardı. Tam paralarını cebine soktuğu sırada, Molly iyice yaklaşmıştı yanına.

"Lily'ye de al yeni bir ayakkabı, dedi adam "Bu kadar parayı bir çift ayakkabıya vermek delilik olur.

Molly on doları hızla kaptı adamın elinden, avucunda sıkıp buruşturdu. Sonra sımsıkı sarıldı Jethro'ya.

"Oh, bir şey değil, Molly," dedi adam heyecanla. "Lily'ye böyle ufak bir yardımda bulunmak isterdim zaten.

"Sen gelmeseydin ne yapacaktık, bilmiyorum, Jethro, dedi kadın. Adam onun ağırlığına dayanamayıp geriledi, bir an sonra duvarla Molly'nin arasına sıkışıp kaldı. Kadın tam göbeğinin üstüne abandığı için Jethro zor nefes alıyordu. Kurtulmak isteğiyle Molly'yi itmeye çalıştı; ama kıpırdatamadı bile. Molly ise dudaklarını onun kulağına yaklaştırmış, "Bu hareketini ne kadar beğenmiş olduğumu bilmeni istiyorum, Jethro," diyordu.

Adam bir şey söyleyecek halde değildi, soluğu kesilmek üzereydi, birden gevşedi, kendini bıraktı. Molly, Jethro'nun dizlerinin çözüldüğünü görünce, ne oldu diye meraklandı. Adam bir daha hiç nefes alamayacağından korkmaya başladığı sırada, kadın geri çekildi. Jethro öne doğru yıkıldı, tam yere düşeceği zaman, Molly onu kuvvetli kollarıyla yakalayıp doğrulttu.

"Jethro, Woodbine County'den buraya gelene kadar iyice yorulmuşsun, bayağı zayıf düşmüşsün, bakıyorum, dedi kadın cana yakın bir sesle. Adamı odanın öbür ucuna doğru sürükleyip yatağa yatırdı. "Bu kadar yorgun olduğunu aklımdan bile geçirmemiştim," dedi "Vitamin gerek sana. Jethro'nun göğsü şişip şişip iniyordu, bir yandan nefes alırken, bir yandan da inliyordu adamcağız. Hâlâ başı dönmekteydi; konsolun çekmesinden üstü deri kaplı, küçük bir kutu çıkaran Molly'nin ne dediğinin, ne yapacağının farkında değildi. "Kendini bambaşka bir insan gibi hissedeceksin, Jethro, diyordu kadın.

Molly askılarını omuzlarından kurtarıp adamı yüzükoyun çevirdi. Jethro sırtındaki tulumun ta dizkapaklarına kadar indirildiğini duyduğu zaman bile kadının ne yapmak istediğini anlayamamıştı. İğne saplanınca avazı çıktığı kadar haykırdı. Sonra doğrulmaya çalıştı, ama Molly üstüne oturmuştu, kıpırdayamadı.

"Bırak beni!" diye haykırdı; kadını yere düşürmek için dirseklemeye başladı. "Ölüyorum! Bırak beni – bırak beni!"

"Sus, Jethro," dedi Molly. "Göreceksin bak, ne kadar iyi gelecek."

Pistona dayandı, şırınga yavaş yavaş boşaldı. Sonra çekip çıkardı iğneyi. Jethro gene haykırdı.

"Oldu bitti işte," dedi kadın tatlı bir sesle. "Korkacak bir şey yok bunda, Jethro."

"Ne yaptın bana?" diye bağırdı adam.

Molly onun üstünden kalkıp yatağın kıyısına oturdu. Şırıngayı kutusuna koydu; adamın elleri tir tir titriyordu.

"Sana bir vitamin iğnesi yaptım, Jethro," dedi Molly gülümseyerek. "Hepsi bu. Lily ile ben durmadan iğne yaparız birbirimize. Daha ne olduğunu anlamana kalmadan, bambaşka bir insan gibi hissedeceksin kendini. Yorgunluktan bitiyormuşsun da haberin yokmuş."

Jethro başını kaldırdı, kapının yanında duran Lily'yi gördü.

"Ne oldu, anneciğim?" diye sordu kız.

"Ah, bir şey yok, şekerim," dedi Molly. "Jethro Amcana bir vitamin iğnesi yaptım, meğer hiç alışık değilmiş böyle şeylere. Gelecek sefer, biz de birer iğne yapalım birbirimize de, görsün ne kadar kolay olduğunu." Avucuyla hafifçe vurdu Jethro'ya. "Korkacak bir şey yok bunda, değil mi, Jethro? Bambaşka bir insan gibi hissetmiyor musun kendini?"

Adam canlı bir hareketle, evet anlamına, başını salladı.

"Hissediyorum galiba, hissediyorum," dedi; bir gülümseme yayıldı yüzüne. "Buraya geldiğime çok seviniyorum, doğrusu." Çarpık çurpuk dişleri göründü. "Belki de, ömrümün sonuna kadar, Woodbine County'de yaşayacak, yeryüzünün başka yanlarında olagelen bunca şeyi göremeden ölüp gidecektim."

BEŞİNCİ BÖLÜM

O gün öğleden sonra Christine Bigbee zenci hizmetçisi Mamie'yi gönderip Molly'yi çağırttı; Molly hemen başladı hazırlanmaya. Daha Mamie'ye sormadan, Reverend Bigbee'nin kasabada olmadığını anlamıştı; yoksa Christine onu çağırtmaya cesaret edemezdi; zenci hizmetçiye bir saate kadar hazırlanıp geleceğini söyledi. Molly, Christine'in kendisini çağırtmasına pek sevinirdi, çünkü kasabada Christine'den başka arkadaşı yoktu; daha doğrusu, bütün yaşamı boyunca ondan başka arkadaşı olmamıştı.

Molly'nin babası Cherokee County'nin aşağı ucunda, Tom Satterfield'in çiftliğinde ortakçılık eden bir çiftçiydi. Molly on iki yaşını doldurduğu sırada, bir gün arabayla giderlerken katırlar gemi azıya almış, arabayı devirerek hem babasının, hem de annesinin ölümüne neden olmuşlardı. Babası kafatasını bir ağaca çarpıp hemen ölmüştü. Annesi arabanın altında kalarak ezilmiş, ancak bir iki saat yaşayabilmişti. Molly'nin ise sadece bacağı kırılmıştı, ama korkudan bitkin bir haldeydi; Satterfield'ler onu kendi evlerine götürmüş, iyileşip ayağa kalkana kadar bakmışlardı. Hiç yakın akrabası olmadığından gidecek bir yeri yoktu; onun için de Mrs. Satterfield, Molly'yi yanında alıkoyup ev işlerini öğretti. Önceleri sadece bulaşık yıkıyor, yatakları yapıyordu, kuvvetlendikçe işi de artmaya başladı, iki yıl sonra evin bütün işini ona yüklediler.

Anası babası sağken, her yıl aralık ile mart arasında birkaç ay okula giderdi; öbür aylarda evine yardım etmek zorundaydı; ilkyazda tarlalara çıkarlar, güzde de pamuk toplarlardı. Satterfield'lerin yanında oturmaya başladıktan sonra hiç okula gitmez olmuştu. Babası sağken ikide bir onu okutmak istediğini söylerdi; kendisi de, karısı da okuyamamışlardı, kızının okumasını istiyordu. Molly babasının söylediği sözleri, verdiği öğütleri, Satterfield'lerin yanındayken sık sık hatırlamıştı.

Hele adamın sıcak bir yaz günü öğleden sonra tarlada çalışırlarken, birkaç dakika dinlenmek için bir gölgeliğe sığındıkları zaman

söylediklerini, bütün yaşamı boyunca unutamamıştı.

Molly pazar günleri kiliseye giderken giymek için bir çift yeni ayakkabı isteyecek olmuştu da, babası ona bu isteğini niçin yerine getiremeyeceğini anlatmıştı. "Bu dünya bizim gibiler için kurulmamış, Molly," demişti adam, "bazen düşünüyorum da, bu dünyaya biz nasıl olmuş da gelmişiz, niçin gelmişiz, şaşıp şaşıp kalıyorum. Yeryüzünün güzelliğine doyum olmaz diyenler de var, ama benim öyle zamanlarım oldu ki, böyle yaşamaktansa ölmek daha iyidir diye düşündüm. Dünyada bizim gibi insanlar pek çok; yaşamak, canlı kalmak bile bir talih bizim için. Öte yanda, bir avuç insan her istediği ayakkabıyı, her istediği şeyi alabilir, ama bizler bir iş bulup çalışsak da ayakkabısız gezeriz, çünkü bütün isteklerimizi karşılayacak parayı hiçbir zaman kazanamayız. Onlar, Satterfield'ler, her istediklerini elde edebilirler, çünkü bu toprak, bu toprağın yetiştirdiği her şey onların. Biz onlardan kalanla yetinmek zorundayız; Satterfield'ler her istediklerini aldıktan sonra da geriye pek fazla bir şey kalmıyor doğrusu.

Molly ayakkabının alınamayacağını anlayınca ağlamaya başlamıştı.

"Bu yaşama alışmak zorundasın, Molly, demişti adam tatlı bir sesle. "Biz böyle doğduk. Bunca yıl çalıştıktan sonra, yarı aç yarı tok yaşayabilecek kadarını kazanabildiğime şükrediyorum. Yaşamdan başka hiçbir isteğim yok, benim elde edebileceğim bu kadardı, zamanı gelince gözüm arkada kalmadan gideceğim."

Molly, Satterfield'lerin yanında oturmaya, onların işlerini görmeye başladıktan sonra, babasının niçin o kadar acı konuştuğunu, niçin o kadar umutsuz olduğunu daha iyi anlamıştı. Satterfield'ler onun bulaşık yıkamasını, yemek pişirmesini, yatakları yapmasını yeter bulmuyorlardı, ne zaman işini bitirip dinlenecek olsa hemen önüne yeni bir iş sürerlerdi. Çalışmaktan öyle yorgun düşüyordu ki, işinin çokluğundan şikâyet edecek hali bile kalmıyordu. Sabahın saat beşinde kalkıp inekleri sağardı. Sonra kahvaltıyı hazırlar, bulaşıkları yıkar, evi temizler, yayık döver, öğlene yemek pişirir, yama yamar, çamaşır yıkar, akşam yemeğini hazırlar, arkasından gene bulaşık yıkardı. Gece saat dokuzdan önce işini bitirdiği olmazdı.

Bir gün Molly yayık dövememiş, bunun üzerine de Mrs. Satterfield; "Senin kadar iyilik bilmez bir insan görmedim, demişti. "Gidecek bir yerin yok diye seni yanımıza aldık, ona karşılık, bak, sen bize nasıl davranıyorsun! Yakında kayışı elime alıp şu tembel, hiçbir işe yaramaz vücuduna azıcık anlayış, azıcık saygı sokmam gereke-

cek.

Önceleri Molly her gece yatağında uyuyup kalana kadar hüngür hüngür ağlardı; içinde devamlı bir korku vardı, gözlerini yummasıyla Satterfield'lerden birinin gelip kapıyı yumruklaması, hemen kalkmasını, kahvaltıyı hazırlamasını haykırması bir olacak sanırdı. Bir keresinde öylesine yorgun, öylesine uykusuzdu ki, giyinirken yatağın üstüne düşüp uyuyakalmıştı; gözlerini açtığı zaman bütün vücudu sızlamaktaydı; Mrs. Satterfield tepesine dikilmiş, elindeki ağır kayışla sırtına, omuzlarına vurup duruyordu.

On beş yaşına geldiği sırada Satterfiled'lerin oğullarından biri, Ed, Molly'nin odasının penceresine tırmanıp içeri atlamış, yatağına girmişti. Önce pek korkmuştu kızcağız, ama bir arkadaş bulmak, kendisine ilgi duyan bir insana kavuşmak tadına doyum olmaz bir şeydi, bütün gece sevinç gözyaşları dökmüştü. Daha sonra Ed bu işi kardeşi Johnny'ye de söyledi, onun üzerine haftada birkaç kere de Johnny tırmanmaya başladı pencereye. Molly bir yıl sonra bu iki oğula öyle ısınmıştı ki, her gece, birinden biri gelse diye dört gözle beklerdi.

Tom Satterfield ona hiç iyi davranmazdı, azarlamadığı zamanlar ağzını açıp tek bir söz bile söylemezdi; bu yüzden de oğulların evde olmadıkları bir gece pencereye Tom Satterfield'ın tırmanmasına Molly pek şaşmıştı. Hem şaşmış, hem de korkmuştu, o geceden hatırladığı tek şey adamın söylediği sözlerdi. "Bunu herhangi bir kimseye anlattığını duyarsam, gebertinceye kadar döverim seni, demişti.

Molly bir sabah kendini yataktan kalkamayacak kadar hasta hissettiğinde yaşı on sekize varmıştı; Mrs. Satterfield eline kayışı alıp onu dövmeye başladı, ama kız bayılıverdi. O gün öğleden sonra Mrs. Satterfield, Molly'yi kasabaya, doktora götürdü. Doktor, Molly'nin gebe olduğunu söyleyince, Mrs. Satterfield deliye döndü, onu tutuklatacağını, kodese tıktıracağını haykırmaya başladı, ama doktor kadını bir kenara çekip uzun uzun bir şeyler anlattı, sonunda Molly'yi hastaneye yatırdılar.

İki hafta sonra, Mrs. Satterfield onu hastaneden çıkarıp eve götürdü, çocuğun kimden olduğunu kimseye söylememesini tembih etti, "Yoksa seni de, kızını da kayışla döverim," dedi. Molly de bilmiyordu çocuğun kimden olduğunu, hem Ed'le, hem Johnny ile, hem de Tom Satterfield'le yatmıştı, ama Mrs. Satterfield'e çocuğun babasının, bir gün herkes dışardayken eve uğrayan bir yabancı olduğunu söyledi. Mrs. Satterfield inanmadı bu masala, kızın yattığı oda-

nın penceresini sıkı sıkıya kapatıp çiviletti.

Lily doğduktan az sonra, Ed de, Johnny de evlenip evden uzaklaştılar. Tom Satterfield çivili pencereyi açarak içeri girmenin bir yolunu buldu; çiftliğe George May adlı bir adam gelene kadar da, Molly'yi sık sık yokladı. Tom Satterfield, George'u, daha önce Ed ile Johnny'nin yapmakta oldukları işleri yapsın diye tutmuştu. Molly o zaman yirmi beş yaşındaydı, George da otuzuna yakındı; daha çiftliğe geldiği gün, Tom onu bir kenara çekip kızdan uzak durmasını söylemişti. Birkaç gece sonra Molly ahıra, George'un yattığı koşum odasına gitti. George yatağının üstüne oturmuş, ağız mızıkası çalıyordu. Molly odaya girip kapıyı kapattı.

"Herifle aramı açacaksın durup dururken, dedi George; bayağı ürkmüştü. "Git buradan."

Molly onun yanına oturdu.

"Hiç korkma, bir şey yapamaz," dedi.

Bir saat kadar oturdular orada, George mızıka çaldı. Sonra koşumluğun kapısı birdenbire açılınca, ikisi de şaşaladılar. George ayağa fırladı. Tom Satterfield elindeki baltayı savurarak ileri atıldı. Balta George'un kafasına çarpıp kaydı, boynuna saplandı. Molly bir çığlık atarak, Tom'un yanından sıyrıldı, kapıdan dışarı kaçtı. Doğru eve gidip Lily'yi aldı, koşa koşa tarlalara daldı. Ayakları tutmaz olana kadar koştu; geceyi bir çalılıkta geçirdiler. Ertesi gün Lily ile ikisi gene koşa koşa bir yolun kıyısına vardılar. Öğlene kadar yol boyunca yürüdüler, öğleden sonra ise ağaç kütükleri yüklü bir kamyonun şoförü onları yanına bindirdi.

Akşam geç vakit bir dört yol ağzında olan Slowdown'a geldiler. Buradaki evlerin çoğu Roy's Lunch adlı küçük bir lokanta ile bir benzin istasyonunun çevresine toplanmıştı. Molly önce içerde hiç kimseyi göremedi, sonra tezgâha doğru yürüdüğü sırada alçak bir iskemlede oturan uzun boylu bir adam ayağa kalktı. Döşemeye kuru ekmek kırıntıları saçılmıştı, ağızları açık şeker kavanozlarının üzerinde sinekler uçuşuyordu.

"Karnımız aç," dedi Molly, "Kızcağız dünden beri hiçbir şey yemedi.

"Paran var mı?" diye sordu Roy.

Molly parası olmadığını söyledi.

"Paran yoksa nasıl yemek yersin?"

"Çalışırım, dedi Molly. "Yemek pişiririm, ortalık temizlerim. Siz sadece bizim karnımızı doyurun, ne isterseniz yaparım."

Molly kahve yaptı, birkaç dilim domuz pastırması kızarttı, pata-

tes haşladı. Yemek hazırlanır hazırlanmaz, Lily ile ikisi karşılıklı oturup hepsini yediler. Bulaşıkları yıkayıp bitirdikleri sırada Roy kapıya geldi.

"Sabah buraları temizlemek istersen, bu gece kalın," dedi, Molly'ye.

Molly öyle sevinmişti ki, ağzını açıp bir kelime bile söyleyemedi, sadece, evet anlamına, başını salladı. Roy mutfağın arkasındaki bir kapıyı gösterdi.

"Orada yatarsınız," dedi.

İki kişilik koca bir yatak, yumurta biçimi aynası çatlamış bir konsol, bir de sandalye vardı odada. Tek pencereyi örten yeşil perde iyice eskiydi. Döşeme çıplaktı, pek pisti.

Gece bir ara Roy gelip Molly'nin koynuna girdi; kadın ertesi sabah uyandığı zaman ömründe ilk olarak, içinde bir korku duymadığını gördü. Roy ona karısının ölmüş olduğunu söyledi, "İstersen gitme, burada otur," dedi. Kadın önce George May meselesini adama açmayı düşündü, sonra Satterfield çiftliğini hiç anmamaya, oradan kaçtığını saklamaya karar verdi.

Ertesi yaz lokantaya başka bir genç kız gelip iş aradı, boğaz tokluğuna çalışacağını söylüyordu. Kızın yaşı on sekizle yirmi arasındaydı, üstelik Molly'den de güzeldi; bunun üzerine Roy, Molly ile Lily'yi, birkaç kilometre ötedeki Billings Çiftliği'ne gönderdi. Mrs. Billings bir aydır evini çekip çevirecek birini aramaktaydı; Molly'yi hemen tuttu. Orada geçirdikleri yıllar boyunca Molly, Mrs. Billings'den dikiş dikmeyi, iş işlemeyi öğrendi. Bu arada Lily on dört yaşına gelmiş, ortaokulun birinci sınıfını bitirmişti; bir gece çiftlikte çalışan adamlardan biri kızın koynuna girdi; Molly herifi kızının yatağında görünce o kadar kızdı ki, Mr. Billings'in tüfeğini alıp onu öldürmeye kalktı. Adam pencereden atlayıp kaçmasa kurşunu yiyecekti; ertesi sabah Molly nesi var nesi yoksa topladı, Lily'yi Agricola'ya getirdi; Mrs. Hawkins'in pansiyonunda bir oda tuttular. Molly, Putt Bowser'le evlenene kadar aşağı yukarı bir buçuk yıl oturdu orada; Christine'i de o günlerde tanıdı; Reverend Bigbee bir iki günlüğüne kasabadan uzaklaşacak oldu mu, Mamie hemen gelirdi onu çağırmaya.

Christine, Molly'yi kapıda karşılayıp oturma odasına aldı. Evin içi serindi, pek hoştu; Molly kendini bir koltuğa attı, hızlı hızlı yelpazelenmeye başladı. Sıcakta yürümüş, iyice terlemişti, yüzünden, boynundan ter damlaları süzülüyordu.

"Eh, dedi Molly derin bir soluk alarak, "işte geldim, Christine.

"Hani-o-şey'i getirmeyi unutmadın, değil mi Molly?" dedi Christine; kadının kucağındaki küçük kara kutuya bakarak gülümsedi. "Son gelişinin üzerinden aşağı yukarı bir ay geçti." Kalkıp odanın kapısını kapadı. "Mamie pek meraklı, dedi. "Çok şey biliyor."

Christine ufak tefek, koyu renk saçlı, otuz beşlik bir kadındı, Reverend Bigbee'den birkaç yaş küçüktü. On yıldır evliydiler; Christine evlenmeden önce üç yıl öğretmenlik etmişti. Evlendikten birkaç ay sonra ise, kocasının evlilikten fazla bir şey beklemediğini, bu işe sadece evli bir papazın daha çok saygı göreceğini bildiği için katlanmış olduğunu anlamıştı. Onun ilgisini çekmek, sevgisini kazanmak umuduyla yıllarca elinden geleni yapmış, ama her geçen gün adamın biraz daha sessizleştiğini, biraz daha soğuklaştığını görmüştü. Christine hâlâ gençti, güzeldi; kiliseye gelip giden yaşlı, dindar kadınlar, onu bir papaz karısı olmak için fazla genç, fazla canlı buluyorlardı. Pazar sabahları kiliseye gittiği zaman dudağında azıcık boya olsa, ya da yakası açıkça olsa, ya eteği biraz kısa olsa, yaşlı kadınlar hemen Reverend Bigbee'nin kulağını bükerlerdi. Adam da evde ona çıkışır, bir papazın karısına yakışacak gibi hareket etmesini emrederdi. Christine sevdiği, yapmak istediği şeylerin çoğunu ne kocasının, ne de dindar kadınların hiçbir zaman hoş görmeyeceklerini anlamıştı. Öğretmenlik ettiği zamanlar her hafta sinemaya giderdi, ama Reverend Bigbee sinemaya gitmeyi doğru bulmuyordu. Kocasının yanında sigara bile içmezdi; ancak onun evde olmadığı ya da kasabadan uzaklaştığı zamanlar sigara içebilirdi.

"Gitti mi?" diye sordu Molly.

"Evet, Tanrıya şükürler olsun!" dedi Christine; rahatladığını gösteren bir tavırla içini çekti. Paketten bir sigara almış yakıyordu.

"Yarma kadar gelmeyecek. Sigara dumanlarını dört bir yana savurdu.

"Fırın gibi tüteceğim o gelene kadar. Canı cehenneme!"

"İnsana hiçbir istediğini yaptırmayan, sigara bile içirmeyen bir adamla yaşamak, kim bilir ne kadar zordur, dedi Molly. "Ama onun da hoşlandığı bir şeyler vardır herhalde, Christine."

"Ne gibi şeyler?" dedi kadın bir kahkaha atarak. "Söyle, Molly, birini olsun söyle. Böylesine iyi, melek gibi bir adamla yaşamanın ne korkunç bir şey olduğunu bilmezsin sen."

"Gene de hoşlandığı bazı şeyler vardır sanıyorum, dedi Molly.

"İnanmazsın, Molly, inanamazsın. Kadın üzgün üzgün başını salladı. "Ne yapıyor biliyor musun?"

"Ne yapıyor?"

"Her gece yatakta yüksek sesle İncil okuyor. Dün gece Luke'ün beşinci bölümünü okudu. Ben de dini bütün bir insanım, Molly, ama her zaman, her yerde de İncil okunmaz ya!"

"Seni hiç ayıplamam, Christine. Ne kadar dinine bağlı olmak istersem isteyeyim, öyle sanıyorum ki, ben de dayanamazdım böyle bir şeye."

"Önümüzdeki günlerden birinde mutlaka bir şeyler olacak, bir yerlerde bir işler dönecek. Bu böyle devam edemez. Nerdeyse aklımı oynatacağım. Bugüne kadar dayanabildim, evde yalnız olduğum zamanlar sövüp sayarak içimi boşaltıyor, rahatlıyorum, ama kırk yıl devam edemez bu durum. Başka bir şeyler yapmam gerek. Işıkları söndürmeden soyunmama bile izin vermiyor, uzun kollu, etekleri yerleri süpüren gecelikler giyiyorum. Bu sabah onun evden ayrılmasıyla benim üstümde ne varsa hepsini çıkarıp arka bahçeye fırlamam, 'Canı cehenneme!' diye avazım çıktığı kadar bağırmam bir oldu. Mamie kahkahalarla güldü halime. Saçma bir şeydi, biliyorum, ama hep böyle bir şeyler yapmak geliyor içimden.

"Ben her zaman kendi yaşamımdan şikâyet ederdim, dedi Molly, "meğer hiç de kötü değilmiş benim yaşamım. Senin gibi yaşamak zorunda kalsaydım ne yapardım bilemiyorum, Christine.

Christine bir sigara daha yakıp ayağa kalktı.

"Hadi gidelim de iğne yapalım, Molly, dedi; kapıyı açtı.

Molly onun arkası sıra yürüdü, holden geçip kadının yatak odasına girdiler; Christine bütün perdeleri indirdi, soyunmaya başladı. Molly şırıngayı doldurup yatağın kenarına oturdu.

"Arada sırada bu iğneler de olmasa ne yapardım bilemiyorum, dedi Christine. "Sakın buradan büsbütün gitme. Bu kasabada otur hep.

"Bir yere gitmem, dedi Molly. "Bu kasabada oturacağım.

Christine yatağa yüzükoyun uzandı, sigara dumanları kafasını sardı. Birden kahkahalarla sarsıldı. "Charles, şimdi içeri girip bizi böyle görse kim bilir ne kadar şaşırır, değil mi, Molly?" diye sordu. "Ne hoş olur, değil mi?" Molly onun kaba etini işaret parmağıyla başparmağının arasında sıkıp kabarttı, iğneyi sapladı. "Ona da bir iğne batırıverirdik, ne yapardı acaba, ha, Molly? Bayılırdık gülmekten, değil mi?"

Molly iğneyi çıkardı. "Bir tane daha yapayım mı hemen, Christine?" diye sordu.

"Ah, Tanrım, evet!" diye bağırdı kadın. "Düzinelerle yap, Molly!"

Molly ona ikinci bir iğne yaptı, sonra gene doldurdu şırıngayı.

"Şimdi, bir de sen bana yap, Christine," dedi; şırıngayı Christine'e uzattı. Elbisesini çıkarıp yatağa uzandı. "İkimiz de şöyle bir kendimize gelelim." dedi; yanağını yatak örtüsüne dayamıştı. "Bana pek o kadar gerekli değil ama, nasıl olsa vitamin suyumuz bol."

Christine iğneyi yapıp bitirince şırıngayı hemen Molly'nin eline tutuşturup bir sigara daha yaktı. Sonra yatağa yan yana uzandılar, birbiri üstüne sigara içmeye, Reverend Bigbee'nin akıl almaz hareketlerini anlatarak gülüşmeye koyuldular.

ALTINCI BÖLÜM

Lily soyunmuş, yatmaya hazırlanıyor, bir yandan da radyoda çalınan dans parçalarını dinliyordu; bir ara, açık duran pencereden birinin kendisine seslendiğini duydu. Saat dokuzu geçmiş, ona yaklaşıyordu; Molly daha Christine Bigbee'lerden dönmemişti. Jethro ise akşamüzeri geç vakit kasabanın iş bölgesine gitmişti; Lily gecenin bu saatinde penceresinin önüne gelip kendisine seslenenin kim olabileceğini bulup çıkaramıyordu. Ay ışığı her yanı pırıl pırıl kaplamıştı; Lily doğruldu, pencerenin altında bir kafa gördü. Radyoyu kapadı, bekledi. Az sonra da merakına dayanamayarak ayağa kalktı, pencereye doğru yürüdü.

"Merhaba, Lily" dedi Perry Trotter; ürkek bir sesle fısıl fısıl konuşuyordu.

"Ne istiyorsun, Perry?" dedi kız soğuk soğuk. "Ne yapıyorsun burada?"

"Seni görmek istiyorum, Lily." Perry ayaklarının ucuna kalkıp elleriyle pencerenin kıyısına tutundu. Lily ay ışığından çekilerek odanın karanlığına sığındı. "Hey, Lily!" dedi Perry; sonra pencereye tırmanmaya çalıştı.

"Çekil git buradan, Perry Trotter, dedi kız; parmaklarıyla çocuğun ellerine vurmaya başladı.

Perry bir zaman pencerenin kıyısını bırakmamaya çalıştı; ama sonunda Lily onu bütün gücüyle itip yere düşürdü.

"Ne olur, bırak geleyim içeri, Lily, dedi Perry.

"Olmaz."

"Niye olmasın? Beni hiç mi sevmiyorsun, Lily? Niye içeri gelmeme izin vermiyorsun? Ben seni çok seviyorum, Lily. İnan bana. Deli oluyorum senin için."

"Seninle oyalanacak zamanım yok benim, Perry Trotter," dedi kız. "Hadi git buradan. Çocuksun sen daha."

"On altı yaşındayım, Lily," dedi Perry; gene tutundu pencerenin kıyısına. "On altı yaşında çocuk olur mu insan? Hem Babtist Kilise-

si'nin arkasına gittiğimiz geceden beri çok büyüdüm. Susup bekledi, ama Lily yanıt vermedi. "Benden hoşlanman için daha ne kadar büyümeliyim, Lily?"

"Yıllar yıllar ister, dedi kız. "Ama o zaman bile hoşlanmam ben senden, Perry.

"Neden, Lily?"

"Hoşlanmam işte, nedeni yok.

"Seni dünyada herkesten çok sevdiğimi söylesem?"

"Bence hepsi bir.

"Ah, Lily, çok güzelsin. Çok seviyorum seni. Bütün yaşamımca seveceğim. Başka hiç kimseyi sevmeyeceğim, Lily.

"Bu beni hiç ilgilendirmez, Perry Trotter. İşlerim var benim. Seninle oyalanamam."

"Yoksa başka birini mi seviyorsun? Beni sevdiğinden daha çok mu seviyorsun onu?"

"Senden çok sevdiğim düzinelerle erkek var yeryüzünde, dedi kız. "Haydi git artık, Perry.

Perry bir zaman öylece durdu; ay ışığında Lily'ye istekle bakıyordu. Sonra vücudunun ani bir hareketiyle bacağını pencerenin kıyısına atıverdi; Lily'nin karşı koymasına kalmadan Perry odaya girmişti bile. Önce Lily onu pencereden aşağı atmaya çalıştı, iteledi; ama Perry kararını vermişti bir kere, gitmeye niyetli değildi. Kız bunu anlayınca odanın öbür ucuna kaçmak istedi; Perry yakaladı onu, kollarının arasında sıktı; bir yere kaçamazdı artık. Lily çocuğun göğsünü yumruklamaya başladı, ama Perry hiç aldırmıyordu. Kıza sıkıca sarıldı, dudaklarını dudaklarına yapıştırdı; Lily'nin çırpınması kesiliverdi. Perry heyecandan titremeye başladı, dizleri çözülüyordu. Lily'yi ilk olarak öpmekteydi, daha önce hiç kollarının arasında sıkmamıştı onu; yere çökmemek için yatağa oturmak zorunda kaldı. Lily de titremeye başlamıştı. Perry kıza bütün gücüyle sarıldı.

"Burada kalmama izin vereceksin, değil mi, Lily?" dedi. "Beni kovmayacaksın, değil mi, Lily?"

Lily cevap vermedi, titremesi gittikçe artıyordu. Perry yüzünü kızın yüzüne dayadı, dudaklarını onun yanaklarına gezdirip ağzına doğru götürdü. Lily artık karşı koymuyordu, kaçınmıyordu. Bir zaman sonra titremesi de geçti.

"Azıcık olsun seviyorsun beni, değil mi, Lily?" diye sordu Perry; sesi ta uzaklardan geliyordu. "Ben seni öyle seviyorum ki, ne diyeceğimi, sevgimi nasıl anlatacağımı bilemiyorum. İnan bana, Lily. Bütün yaşamımca yalnız seni seveceğim. Başka hiç kimseyi sevmeyeceğim,

Lily."

Perry kızın kendisine sokulduğunu hissetti, sonra uzun uzun öptü onu.

"Kaçalım buradan, gidip evlenelim, Lily, dedi; sesi titriyordu. "Olur mu, Lily? Başımıza bir şey gelmeden, hemen kaçalım. Beklemeye kalkarsak, bir sürü engel çıkabilir. Ne olur, bilmiyorum, ama olur bir şeyler. Hemen evlenelim, Lily. Ha, Lily? Evlenir misin benimle?"

Kız yanağını onun yanağına dayadı, ama cevap vermedi.

"Bizi kimsenin bulup geri getiremeyeceği bir yere kaçarız. Ben bir iş bulur, sana her istediğini alacak kadar para kazanırım, Lily. Bütün ömrümce çalışırım. Evlenir misin benimle, Lily? Ne olur, Lily!"

"Ben evlenmek istemiyorum daha, dedi kız; fısıldar gibi konuşuyordu. "Seni seviyorum azıcık, Perry, ama daha evlenmek istemiyorum. Hem evlendiğim zaman, isterim ki..."

Perry bekledi; kız sözünün sonunu getiremiyordu.

"Ne istersin, Lily? Ben ne istersen alırım sana. Hadi, söyle. Her şeyi yaparım senin için, Lily, ne olursa olsun. Sen sadece söyle bana, Lily."

Kız ona sarıldı, sonra, hayır anlamına, başını salladı.

"Ne istediğimi bilmiyorum – öyle bir şey işte – ben de bilmiyorum ne olduğunu.

"Anlatmaya çalış, hadi, Lily. Sen söyle bana, ben elimden geleni yaparım. Her şeyi yaparım senin için, Lily."

"Ben başka türlü olmak istiyorum. dedi kız. "Annem gibi olmak istemiyorum – onun gibi yaşamak – onun gibi olmak istemiyorum.

"Onun gibi olmak zorunda değilsin ki, Lily. Şimdi kaçıp gidersek, istediğin gibi yaşarsın. Zaten ben de...

"Ama onun gibi olacağım diye korkuyorum – çok korkuyorum – başka türlü olmak istiyorum ben.

Kapı ardına kadar açıldı, ışıklar yandı. İkisi de doğruldular; gözleri kamaşmıştı. Perry, Molly'yi görür görmez ayağa fırladı. Kadın onun üstüne doğru gelmeye başlamıştı bile; Perry hemen pencereye koşup aşağı atladı. Molly'nin elinden zor kurtulmuştu. Yere düşmesiyle toparlanıp koşa koşa karanlığa dalması bir oldu.

Molly onun arkasından baktı, sonra dönüp odanın öbür ucuna, Lily'nin yanına gitti.

"Yakaladım seni, değil mi?" dedi kızgın bir sesle.

"Bir şey yapmıyordum ki, anneciğim."

"Bir şey yapmıyor muydun! Perry Trotter'ın ne işi vardı öyleyse burada?"

"Hiç. Pencereden girdi. Ama ben çağırmadım ki onu."

"Senin çağırmana gerek yok. Ne diye göz yumdun içeri girmesine?"

"Göz yummadım, anneciğim, zorla girdi."

"Fazla karşı koymamışsındır." Molly yatağa oturdu; kendini iyice bırakmıştı; omuzları düşük, elleri kucağında, üzgün mü üzgün. "Bana çok benziyorsun – bütün kötülük de bunda ya! Sanki benim yaşamımı yaşıyorsun, sanki her şey yeniden başlıyor. Eninde sonunda bunun böyle olacağını biliyordum. Kaçınılmaz bir şey bu. Ne yapacağımı, ne yapmam gerektiğini kestiremiyorum. Belki de Lucy Trotter'ın hakkı var. Belki de seni iyi yetiştiremedim. Çok kötü. Sen de sonunda bana benzeyeceksin. Bütün kabahat bende. Daha iyi bir annen olmalıydı senin." Ağlamaya başladı. "Ne yapacağımı bilemiyorum. Keşke ölseydim – sen de bana benzemek zorunda kalmazdın o zaman. Bütün kabahat bende – keşke ölseydim!"

Molly ellerini yüzüne kapatıp hıçkırmaya başladı. Lily sarıldı annesine, kadıncağızı yatıştırmaya çalıştı. Uzun zaman sarmaş dolaş oturup ağlaştılar.

"Seni evlendirmenin bir yolunu bulmalıyım, dedi Molly; bir kararа varmış olmanın hızıyla doğruldu. "Tek umudum bu. Seni evlendirmenin bir yolunu bulmalıyım. Evlendirmezsem, başına neler geleceğini çok iyi biliyorum; çarşamba sabahı güneşin doğacağını nasıl biliyorsam, senin başına gelecekleri de öylece biliyorum."

"Ama ben daha evlenmek istemiyorum ki, anneciğim," diye direndi Lily. Azıcık beklemek istiyorum, anneciğim. Ne olur, beni evlendirmeyin!"

"Neden?"

"Daha evlenmek isteyeceğim bir erkeğe rastlamadım, anneciğim. Ne Perry Trotter'la evlenmek isterim, ne de..."

"Sana Perry Trotter'la evleneceksin diyen oldu mu? Bir başkasını buluruz.

"Kimi?"

"Daha bilmiyorum, ama birini buluruz. Arar buluruz. Aklıma koydum bunu bir kere, artık kimse durduramaz beni. Bu işi geri bırakmak çok tehlikeli. Erkekler pencerene tırmanmaya, yatağına girmeye başladılar mı, harekete geçmenin, bir koca bulmanın zamanı gelmiş demektir. Hepsini biliyorum, bu işi talihe bırakacak değilim. Ya evlenirsin, ya da benim gibi, belki de benden bile beter olursun.

"Perry gene gelirse ne yapayım?" dedi Lily. "Ben karşı koyamıyorum ki ona. Beni dinlemiyor, gene girer içeri."

"Ben göz kulak olurum," dedi Molly. Ayağa kalkıp kapıya doğru yürüdü. "Bundan sonra, ne dersem onu yapacaksın. Perry Trotter gibilerini adam etmeyi bilirim ben."

Kapıyı açınca, içerde konuşulanları dinlemekte olan Jethro ile burun buruna geldi. Adam karşısında Molly'yi görünce şaşaladı, hemen birkaç adım geri çekildi.

"Ne arıyorsun burada, Jethro?" diye sordu kadın kızgın bir sesle.

"Kim, ben mi?"

"Evet, sen!"

"Şey, yatacak bir yer arıyordum," dedi adam; yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Evde sadece iki yatak var galiba, bir türlü yatacak bir yer bulamadım."

Jethro ayaklarının ucuna kalkmış, Molly'nin omuzunun üzerinden Lily'yi görmeye çalışıyordu. Molly kapıyı çekip kapattı.

"Hani ben öyle pek rahat yataklara alışık değilim, dedi adam, "bizim orada, Woodbine County'de küçücük derme çatma bir yatağım vardı, ama rahatça bir yer olursa da sevinirim doğrusu. Her neyse, Putt'un hoşuna giden her şey, benim de hoşuma gider."

Molly onu kolundan tutup holün öbür ucuna doğru götürdü.

"Oturma odasına bir şilte yayarım, yatarsın, dedi. "Hadi, sen gir içeri, ben de yorganları alıp geleyim."

Molly yatağı getirip yere serdiği sırada, Jethro kırmızı kanepenin kolunda oturuyordu. Tulumunun askılarını indirdi, ayakkabılarını çözdü. Doğrulduğu zaman Molly'nin odadan çıkıp gitmiş olduğunu gördü. Tulumunu çıkardı, ama gömleğini çıkarmadı, şiltenin üstüne boylu boyunca uzanıp yorganı ta çenesine kadar çekti. Molly'nin odasından gelen tıkırtıları dinleyerek yarım saat kadar yattı; geceyle birlikte hava iyice soğumuştu; yorganın altında bir türlü ısınamıyor, titreyip duruyordu. Sonunda, baktı olmayacak, bir yorgan daha istemek için kalkmaya karar verdi. Sonra kalktı, hole çıktı, parmaklarının ucuna basarak Molly'nin odasının önünden geçip Lily'nin kapısına doğru yürüdü. Topuzu dikkatle çevirdi, sessizce içeri süzüldü, gene öyle hiç gürültü etmeden kapattı kapıyı. Lily'nin ışığı yanıyordu, radyo dinlemekteydi. Adam bir zaman hiç kıpırdamadan durup ona baktı; sonra kız odaya birinin girdiğini hissetti. Jethro çarpık çurpuk dişlerini göstererek gülümsedi.

"Ne istiyorsunuz, Jethro Amca?" diye sordu Lily.

Adam ona doğru ilerledi.

"Biliyorsun, geceleri çok soğuk oluyor buraları, dedi; kollarını göğsünün üstüne bastırdı. "Nerdeyse donacağım."

Lily birden kahkahalarla gülmeye koyuldu.

"Niye gülüyorsun?" diye sordu adam.

Tam o sırada içerdeki odadan Molly'nin ayak sesleri geldi. Kadın kızının odasına girdiği zaman Jethro kapıya doğru geri geri çekilmekteydi. Lily hâlâ gülüyordu: annesini görünce parmağıyla Jethro'yu göstermeye başladı.

"Jethro Amcaya bak, anneciğim! Gömleğiyle ne kadar gülünç olmuş!"

Jethro kaşlarını çattı, eğilip gömleğinin altından görünen ince uzun bacaklarına baktı. Sonra hemen derlenip toparlandı, gömleğini karnının üstünde sımsıkı kavuşturdu.

"Ben böyle alay edilmekten hoşlanmam hiç, dedi; Molly'ye döndü. Kadın kızgın kızgın bakıyordu ona. "Belki kılığım gülünç, ama...

Molly uzanıp onun kolunu yakaladı; adam olduğu yerde bir sıçradı. Kadın Jethro'yu tuttuğu gibi hole sürükledi, ite kaka oturma odasına soktu. Ağzını açıp tek bir söz söylemesine kalmadan, Jethro kendini masanın üstünde buldu. Molly ellerini kalçalarına dayamış, buz gibi gözlerle bakmaktaydı.

"Az daha donup kalacaktım, kazık kesilecektim, Molly, dedi Jethro; pek ciddiydi. "Şiltenin üstünde tir tir titredim. Kalkıp örtünecek bir şeyler aramam şarttı. Yoksa donardım; inan bana."

"Niye benim odama gelmedin de, kızın odasına gittin, öyleyse?"

"Sen çok yoruldun bugün, oradan oraya koştun benim yüzümden, böyle küçük bir şey için, seni rahatsız etmekten çekindim."

Molly cevap vermedi, gidip kırmızı kanepeye oturdu, düşünceli gözlerle adama baktı. Jethro odanın ortasında durmuş, gömleğini karnının üstünde sımsıkı kavuşturmuş, tir tir titriyordu.

"Yapacak bir şey var, o da seni hiç gözümün önünden ayırmamak. Kadın, bir zaman daha baktı ona, sonra ayağa kalktı, holden geçip kendi odasının kapısına gitti. Arkasını döndü; Jethro öylece duruyordu. "Al şilteni, gel buraya, dedi Molly; iyice kızmıştı. "Gözümün önünde yatacaksın.

Jethro hiç sesini çıkarmadan şiltesini yüklendi, getirip yatak odasının ortasına serdi. Molly başka bir şey söylemedi, ışığı söndürdü, yatağına girdi. Jethro yerde uzanmış yatarken, salt kulak kesilmiş, odadaki sesleri dinliyor, bir yandan da, acaba Molly'nin uykuya dalması ne kadar sürer diye düşünüyordu. Çok geçmeden gene titreme-

ye başladı. Bacaklarını karnına çekti, yorgana iyice sarıldı, bekledi. Yarım saat sonra kalkıp karanlıkta yatağa doğru yürüdü. Molly'nin yüzünü göremiyordu, uyanık olup olmadığını da bilmiyordu; usulca giriverdi koynuna. Kadın kendi sıcaklığına sığınan adama karşı koymadı; uyanık olduğunu belli eden bir hareketle yan döndü. Bir zaman ikisi de hiçbir şey söylemediler.

"İnsan sıcak bir yerde uyumak istiyor doğrusu, dedi Jethro. "Buz gibi bir odada, buz gibi bir şiltede uyumak dayanılır şey değil. Sabaha kadar gözüme uyku girmez benim orada yatacak olsam.

Molly cevap vermedi; adam onun sessizliğinden büsbütün cesaretlenerek, yatağa iyice yerleşti, soğuk ayaklarını kadının dolgun baldırlarının arasına soktu.

"Woodbine County'de küçücük derme çatma bir yatağım vardı; bütün kış soğuk rüzgârlar dolaşırdı kulübemin içinde," dedi Jethro, "Yazın bile ısınamazdım. Yaz geceleri orada da böyle soğuk olur. Yanında çalıştığım adam, iki eski yorgandan başka bir şey vermezdi bana; ben de ne kadar çuval varsa, hepsini doldururdum üstüme; ancak öyle kurtulurdum donmaktan. Burada ise, dedi Molly'ye sokularak, "böyle sıcacık, pek memnunum doğrusu. Soğuk havada ısınabilmenin en iyi yolu budur bence. Keşke buraya çok daha önce gelseymişim."

Molly sessizce yatıyor, hiçbir şey söylemiyordu; Jethro kendini pek iyi hissediyordu, uykusu büsbütün kaçmıştı. Ne kadar talihli olduğunu düşünerek, birkaç dakika öylece yattı; Woodbine County'ye gitmemeye, geri dönmemeye karar verdi.

Bütün vücudu ısınmıştı, kıpır kıpır kıpırdanmaya başladı. Molly ona döndü.

"Bana bir söz vermeni istiyorum, Jethro, dedi; yavaş yavaş, düşüne taşına konuşuyordu.

"Elbette veririm, Molly, dedi adam. "Elbette söz veririm.

"Lily'nin yanına yaklaşmayacağına söz vereceksin, Jethro.

Jethro bir duraladı.

"Duymadın mı ne söylediğimi?" dedi kadın; adamı sarstı.

"Duydum, dedi Jethro.

"Söz vermeyecek misin?"

"Hiç mi? Hiç yanaşmayacak mıyım yanına?"

"Hiç yanaşmayacaksın."

"Dur, bir düşüneyim, önce. Çok güzel şey çünkü: söz verip de sonra yalancı çıkmak istemem."

Molly doğruldu, solumaya başladı. "İyisi mi kararını çabuk ver,

Jethro Bowser," dedi. Açıkça kafa tutuyordu adama.

"Eh, söz verebilirim sanıyorum, sen istedikten sonra."

Molly içini çekerek kendini yatağa sırtüstü bıraktı.

Ama yapamayacağım şeyleri yaparım diye söz vermekten hoşlanmam hiç," dedi adam. "Söz vermek iyi bir şey değil, ben sevmem. Dünya bu, insan tutamaz sözünü, olur olur."

Molly yataktan fırlayıp ışığı yaktı. Adamın ne olduğunu anlamasına kalmadan kadın onu kolundan tuttuğu gibi yorganın altından çekip döşemenin üstüne yatırıverdi. Jethro şaşkın şaşkın baktı kadına.

"Putt'un kardeşi olman vızgelir bana," diye bağırdı Molly. "Bu işte hiç şakam yok. Kızı rahat bırakmazsan, seni şimdi, burada öldürürüm. Evlenene kadar, ona kim dokunacak olursa, kendisini ölmüş bilsin."

Molly arkasına dönüp gerekirse adamın kafasına indirecek bir şey aradı. Jethro kadının içinde el yıkanan kocaman porselen leğene doğru gittiğini görünce ayağa fırlayıp yatağın arkasına kaçtı.

"Kızı rahatsız ettiğini bir göreyim, tahta kurusu gibi ezerim seni, dedi Molly. Jethro gömleğini karnının üstünde sımsıkı kavuşturmuş, hem üşüdüğü, hem de korktuğu için tir tir titriyordu. "Onun yatağında gördüğüm ilk erkeğin üzerine ateş ettim, ama talihi varmış, paçayı kurtardı. İkincisi kurtaramayacak. İşi daha sıkı tutacağım bu kez."

"Ben böyle bir şey demek istemedim, Molly. Yemin ederim ki, böyle bir şey demek istemedim. Daha düşünüyordum, hepsi bu. İnsan bir şeye söz vermeden önce düşünmek istemez mi? Herkes düşünür benim kadar. Ama artık bir karara vardım, dünyada yapmayacağım bir şey varsa, o da Lily'ye satışmak. İnan bana, Molly. Böyle bir durumda, sana yalan söyleyecek değilim ya! Doğru söylüyorum!"

Molly yatağın kıyısına oturdu, adama baktı, kararsızlık içindeydi, inanması mı, yoksa inanmaması mı gerektiğini kestiremiyordu. Jethro yatağın öte yanında, olduğu yerde duruyordu, belki kadın birden üstüne saldırıverir diye hep tetikteydi.

"Bu kadar kızacağını bilseydim, öyle şeyler söylemezdim, Molly. Kendi kendime konuşuyordum ben, önemli bir şey düşündüğüm zaman, yüksek sesle konuşurum kendi kendime. Şu dünyada yapmayacağım tek şey, bu senin söylediğindir. Yemin ederim ki, doğru söylüyorum, Molly."

Molly bir zaman daha baktı ona, sonra yatağa girip yorganı üstüne çekti. Jethro kımıldamaktan bile korkarak olduğu yerde durmuş titriyordu.

"Söndür şu ışığı, Jethro," dedi kadın.

Onun kızgınlığının geçmesini bekleyen Jethro hemen söndürdü ışığı.

YEDİNCİ BÖLÜM

Sıkıntı içinde geçirdiği o geceden sonra Molly, Lilly'yi bir an önce evlendirip evden uzaklaştırmanın şart olduğuna büsbütün inanmıştı. Sabah kalkar kalkmaz Lily ile kendisinin en güzel, en yeni elbiselerini seçip çıkardı, öğleden sonra da kızı yanma alıp kasabanın iş bölgesine gitti. Önce alanda şöyle bir dolaştılar; Molly iyi koca olamayacak, yoksul erkekleri bir yana ayırıyordu, Lily'ye uygun değildi onlar, düşünülmeye bile değmezdiler. Bilardo salonunun önüne toplanmış, radyoda beyzbol maçlarının sonuçlarını dinleyen erkeklerle delikanlılardan da fazla bir şey umulamazdı. Alanın kuzeyinde bir sıra avukat yazıhanesi vardı, ama Molly avukatlara bir türlü güvenemezdi, onları hiç hesaba katmadı. Kasabadaki doktorlarla dişçiler ise hep yaşı ilerlemiş, evli barklı adamlardı; Doktor Logan gibi; üstelik işleri de başlarından aşkındı, önceden randevu almadan hiçbiriyle görüşmek mümkün değildi. Molly doktorlardan birini ayartınaya kalkmanın boşu boşuna yorulmaktan başka bir işe yaramayacağına emindi; öbürlerini tanımazdı ama, Doktor Logan'ı iyi tanıyordu, önüne gelen kıza umut verir, neler neler söylerdi, gene de yirmi yıldır karısından ayrılmamıştı. Tezgâhtarlarda, garsonlarda da iş yoktu; kadını bir düşüncedir aldı. Çiftçileri hiç sevmezdi, çiftliklerde geçirdiği günlerin acısını bir türlü unutamamıştı; Lily'yi oralara göndermek istemiyordu. Bütün bunları bir yana ayırınca da, geriye pek az erkek kalıyordu. Üzgündü, umutsuzluk içindeydi; Lily'yi köşedeki dükkâna soktu; oturup birer çukulatalı soda söylediler.

Orada oturdukları yarım saat boyunca Molly hep ne yapması gerektiğini düşündü. Dükkâna ayaküstü bir şeyler içmek için uğrayan erkekler de görsün diye Lily'yi yüzü kapıya doğru oturtmuştu; kendisi de kapının her açılışında arkasına dönüp gelenin kim olduğuna bakıyordu. Lily'nin uzun, koyu renk saçları iyice fırçalanmıştı, ışıklar vurdukça pırıl pırıl yanıyorlardı; arada bir kız ayak ayak üstüne attıkça, eteğinin altından siyah gömleğinin işlemeleri görünüyordu. Gözünü bir türlü Lily'den ayıramayan bir garson, birkaç kere kıza

göz kırptı; ama Molly, Lily'ye bir dirsek atıp garsona yüz vermemesini söyledi.

"Serserilerle dolu bu kasaba," dedi. "Bir kadın yarı ömrünü şöyle evlenilecek gibi bir erkek aramakla geçiriyor. Çok kötü bir çağda yaşıyoruz; kadınların çoğu koca olsun da ne olursa olsun diyorlar – görüyorsun zavallıcıkların hallerini! Şu garsonlara bak. Bir cumartesi gecesi eğlenceye çıktılar mı, ceplerinde ne var, ne yoksa, hepsini harcamadan eve dönmez bunlar. Böyle bir garsona varsan, üstünden bir hafta geçmeden, sokaklarda dilenmeye başlarsın.

"Ama genç onlar daha, anneciğim, dedi Lily. "Bütün yaşamlarınca tezgâhtarlık edecek değiller ya! Yaşlandıkça işleri de iyileşir."

"Kimisininki iyileşir, ama şimdi şunlardan biriyle evlenecek olsan, açlıktan nefesin kokar. Paralı bir koca arıyorum ben sana. Hani şöyle – ne bileyim ben, bir şey, bir bankacı." Birden sustu, gözleri faltaşı gibi açılmıştı, kendi kendine gülümsedi. "Para onlarda olur işte – bankada. Hiç bankacı tanıdığın var mı, şekerim?"

Lily bir an düşündü.

"Claude Stevens bankada çalışıyor, dedi.

"Kimin nesi?"

"Amcası bankanın sahibiymiş; yirmi beş yirmi yedi yaşlarında bir genç; hem de çok yakışıklı.

"Evli mi, şekerim?"

Lily, hayır anlamına, başını salladı. "Ama galiba Bessie Allbright'la nişanlı.

"Nişana aldırma, dedi Molly. "Ben yedi kere nişanlandım, ama bir kere evlendim. Çantasını aldı, sandalyesini geri itti. "Ortada bir evlenme olmadan, nişanın hiç değeri yoktur. Hadi, şekerim."

"Nereye gidiyoruz, anneciğim?"

"Bankanın önünden geçeceğiz, dedi kadın; Lily'ye acele etmesini işaret etti.

Dükkândan çıkıp caddeden bankaya doğru yürüdüler. Bir ara Molly durdu, bir camekânda kendini inceledi. Sonra vücudunu dikleştirdi, gülümsedi. Bankanın önünden birkaç kere geçtiler, ağır ağır yürüyorlardı; her seferinde Molly kafasını çevirip camdan içeri bakıyordu.

"İçerde mi, şekerim?" diye sordu. "Gördün mü?"

Lily, evet anlamına, başını salladı.

"Banka kapanmadan hemen girelim içeri öyleyse, şekerim. Saat üçe yaklaştı. Hadi, sakın yanımdan ayrılma.

"İçeri girince ne yapacağız, anneciğim?"

"Bessie Allbright'la nişanlı olan gence bakacağız elbette.

"Sonra ne yapacağız, anneciğim?"

"Daha bilmiyorum. Ama bulurum bir şey. Önünden geçerken dirseğinle dokun bana da, hangisi olduğunu anlayayım."

"Ne olur bir aşırılık etmeyin, anneciğim," dedi Lily; bayağı sinirliydi. "İleri geri bir şeyler söylemeyin."

"Bir erkekle nasıl konuşulması gerektiğini bilirim ben. Bunca yıldır boşuna mı düşüp kalktım erkeklerle!"

Bankaya girip arkasında memurların masaları olan bölmeye doğru ilerlediler.

"Hangisi Claude Stevens?" diye sordu Molly.

"Şurada, üçüncü masadaki, diye fısıldadı Lily.

"İyi bir adama benziyor, dedi Molly. "Saçlarını böyle tertemiz tarayan bir erkek için, her şey göze alınır. Jethro Amcan gibi saçı tarak yüzü görmemiş erkeklere hiç güven olmaz. Şimdi sana ne dersem onu yap, şekerim. Önce yanına gideceğiz, ben bir şeyler bulup onunla konuşmaya başlayacağım. Sonra bir iş gelecek aklıma, koşa koşa gideceğim. Sen burada kalıp onunla dostluğu ilerletmeye bakacaksın; hem de işte senden hoşlanıyor mu, hoşlanmıyor mu, onu anlamaya çalışırsın."

"Ya bana hiç ilgi göstermezse, anneciğim. Lily annesinin koluna yapıştı. "O zaman ne yaparım? Ne derim o zaman?"

"Erkekleri parmaklarının ucunda oynatmak için ne yapar kadınlar?" dedi Molly; kaşlarını çattı.

Lily pek üzgündü. "Korkuyorum, anneciğim, diye fısıldadı; sesi titriyordu. "Ne olur, bir yere gitmeyin, yalnız bırakmayın beni burada!"

"Dünyada yalnız başına yapman gereken işler de var, şekerim, dedi kadın. "Başka türlü evlenemezsin. Öğrenmelisin bunları artık. Lily'yi öne doğru itti. "Hadi, yürü.

Claude Stevens kafasını kaldırdı, dudaklarında bir iş adamının gülümsemesiyle onlara baktı. Molly bölmeyi ayıran tahtanın üstüne yaslanıp delikanlıya mümkün olduğu kadar yaklaştı.

"Bir emriniz mi var, Mrs. Bowser?" dedi Claude.

Molly gülümsedi, çantasını karıştırdı. Uzun uzun bir şeyler aradı onun içinde, sonra kapatıp koluna astı.

"Lily ile benim bankanızda yaptırmak istediğimiz bir işimiz vardı," dedi, "ama, korkarım, kâğıtları evde unutmuşum. Başka bir gün getiririz Lily ile birlikte.

"Sizin işinizi yapmak bir onurdur, Mrs. Bowser," dedi Claude.

Gözlerini Molly'den Lily'ye çevirdi. Lily hemen gülümsedi. "Bugün hava ne kadar güzel, değil mi?"

Lily'nin ağzını açmasına kalmadan Molly cevap verdi "Son derece güzel bir gün."

Lily gülümsemeye devam ederek, evet anlamına, başını salladı. Bir sessizlik oldu, Molly uzanıp Lily'nin eteğini tuttu, delikanlıya belli etmemeye çalışarak kızı ona doğru çekti. Claude önündeki kâğıtları düzeltti.

"Eh, nasılsınız, Mrs. Bowser?" diye sordu.

"Ah, tüh!" dedi Molly. "Şimdi geldi aklıma! Caddenin aşağısındaki dükkânda bir şey unuttum. Hemen koşup alayım da, kaybolmasın." Lily'yi kolundan yakalayıp Claude'a doğru çekti. "Kaybolursa yanarım!" Uzanıp Lily'nin kalçasına bir çimdik attı. "Lily, sen dur burada... ben bir koşu gidip geleyim!"

"Ama, anneciğim..." dedi Lily; titriyordu.

Kız arkasına dönene kadar, Molly kapıdan çıkmıştı bile. Lily kafasını çevirince Claude'la göz göze geldi, gülümsemeye çalıştı.

"Nerede unutmuş?" diye sordu delikanlı.

"Bilmiyorum."

"Çok yazık."

Lily, evet anlamına, başını salladı, sonra gene gülümsedi.

Claude bir an düşündü. "Nedir unuttuğu?"

"Onu da bilmiyorum," dedi kız; verecek başka bir yanıt bulamamıştı.

Claude kâğıtları birbirine iliştiriyor, çekleri bir çekmeceye yerleştiriyordu. Lily ise orada durmuş, söyleyecek bir şeyler arıyordu; Molly böyle bir durumda kalsa acaba ne yapardı diye düşündü. Tam o sırada Claude öne doğru eğildi.

"Kapatma zamanı geldi, Lily," dedi.

Kızın soluğu tutuldu, bir şey söylemeli, bir şey yapmalıydı, yoksa tek başına kalacaktı oracıkta.

"Şu çekmeceyi kasaya götürmeme izin verir misiniz?" diye devam etti Claude. "Şimdi gelirim.

"Gelecek misiniz?"

"Elbette geleceğim. Sakın bir yere gitmeyin, Lily."

Çekmeceyi alıp kasaya doğru gitti. Bankada hiç müşteri kalmamıştı, kapıcı perdeleri indiriyordu. Banka kapanmış olduğu için, Molly içeri giremezdi artık, Lily ne yapması gerektiğini bir türlü kestiremiyordu. Claude yanma geldiği sırada kız hâlâ bir karara varamamıştı.

"Bugünlük işimiz bu kadar, Lily," dedi delikanlı; elindeki şapkasını sallaya sallaya konuşuyordu. "Köşedeki dükkâna gidip bir şeyler içelim; annenizi de orada bekleriz, olmaz mı?"

"Çok iyi olur, dedi kız; rahatlamıştı.

Claude kapıyı açtı; dışarı çıktılar; delikanlı gene kapadı kapıyı. Bir zaman durup sağa sola bakındılar; Molly yoktu ortalarda; sonra caddeden yukarı köşedeki dükkâna doğru ağır ağır yürüdüler.

Bölmelerden birine girip oturdular, içecek bir şeyler söylediler; Lily kendini pek iyi hissediyordu. Dirseklerini masanın üstüne dayadı, Claude'a bakarak gülümsedi.

"Sizinle böyle oturmak o kadar hoş ki, Claude, dedi; hafifçe kızardı. Aklımın ucundan bile geçmezdi bu. Benim varlığımdan bile haberiniz yoktur sanıyordum."

"Ne zaman bankanın önünden geçecek olsanız, size uzun uzun baktığını söylesem şaşarsınız değil mi?"

"Sahi mi? Niçin bakıyorsunuz, Claude?"

"Size bakmamak mümkün mü, Lily?"

"Kasabada benden çok daha güzel bir sürü kız var."

"Bence öyle değil. Ama öyle olsa da sizin her haliniz başka, Lily, bakışları zorla üstünüze çekiyorsunuz. Bir erkeğin sizi görüp de gözlerini başka yana çevirmesi hiç de kolay değil.

Lily kollarını masanın üstüne koyarak öne doğru yaslandı. Delikanlıya bakmıyordu, ama onun kendisine istekle bakmakta olduğunu hissediyordu. Hiç sesini çıkarmadı, bu durum hoşuna gidiyordu, masanın üstüne büsbütün yaslandı. Kibritlerle oynayan Claude'un parmakları titriyordu.

"Bu söylediklerime inanın, Lily, dedi.

Kız başını kaldırdı; ilk olarak göz göze geldiler; sonra Lily gene önüne baktı.

"Otomobilim köşebaşında, dedi Claude. "Sizi eve kadar götüreyim isterseniz, Lily."

Kız az kaldı hemen ayağa fırlayacaktı, ama kendini tuttu, kalkmadı.

"Bilmem," dedi; Claude'un gözlerinin içine baktı. "Annem...

Claude uzanıp elini Lily'nin elinin üstüne koydu.

"Belki onun başka işleri çıkmıştır," dedi. "Belki daha eve gitmek istemiyordur.

"Peki, öyleyse, gidelim," dedi kız.

Claude ayağa kalkıp masanın üstüne bozukluklar bıraktı. Kapıya doğru yürürlerken, kız yan gözle baktı, garsonlardan ikisi, onu göste-

rerek bir şeyler fısıldaşıyorlardı. Claude ile Lily hiç konuşmadan köşeyi döndüler, otomobil parkına gidip arabaya bindiler. Claude gaza basarak alandan hızla geçti, ama Muscadine Caddesine sapacağı yerde, tarlalara giden yola saptı. On beş dakika kadar ne Lily ağzını açıp bir kelime söyledi, ne de Claude. Sonra delikanlı otomobili yavaşlattı.

"Söylediklerime inanın, Lily, dedi. "İnanıyorsunuz, değil mi?"

"Ne söylediniz, Claude?" diye sordu kız; ona azıcık daha yaklaştı. "Gene söyleyin."

Claude birden arabayı durdurup yolun kıyısına çekti, kollarını kıza doladı. Kız gözlerini yumdu, dudaklarının delikanlının dudaklarına değişini hissetti.

Sonra ayrıldılar. "Niye söylemiyorsunuz, Claude?" diye fısıldadı kız.

"Sana uzaktan da bakmak hoş, Lily," dedi Claude. "Seni yolda yürürken görmek de çok hoş, ama burada böyle seninle yan yana oturmak tadına doyum olmaz bir şey.

Lily ona Bessie Allbright'ı sormak istedi; sonra vazgeçti, başka bir zaman sorarım diye düşündü.

"Güpegündüz, tarlaların ortasında durmamız, doğru değil, dedi Claude; güldü.

"Benim hoşuma gidiyor, Claude, güpegündüz de olsa hoşuma gidiyor, dedi Lily.

"Benim de!" Delikanlı kızı kendine doğru çekti. Uzun zaman sarmaş dolaş oturdular. "Seni görmeye gelebilir miyim, Lily?" diye sordu Claude çekine çekine. "Yani gelmem doğru olur mu?"

"Geceleri mi?"

"Elbette... geceleri.

"Eh, dedi kız yavaşça, fazla istekli görünmemeye çalışıyordu, "bilmem, bir zararı olmaz sanıyorum."

Claude onu kendine doğru çekip uzun uzun öptü. Lily'nin kalbi duracak gibi çarpıyordu. Ayrıldıkları zaman, soluğu kesilmek üzereydi. Bir saattir oradaydılar; güneş batmaya başlamıştı.

"Artık dönelim, dedi delikanlı. "Geç oluyor."

Yolda hiç konuşmadılar. Lily ona iyice sokulmuş, acaba sahiden gelecek mi geceleri diye düşünüyordu. Bir ara, Bessie Allbright'ı sormak istedi, ama hâlâ ürküyordu Bessie'nin adını anmaktan.

Claude otomobili evin önünde durdurdu, indi, kızın da inmesi için kapıyı açtı.

"İçeri gelmez misiniz, Claude?" dedi kız.

Delikanlı onunla verandaya kadar yürüdü, sonra durdu.

"İçeri girelim, Claude. Lily parmaklarını delikanlının eline dokundurdu. "Annem eve döndü mü, dönmedi mi, bilmiyorum."

Holden geçip oturma odasına girdiler, kırmızı kanepeye yan yana oturdular. Önce Claude uzun uzun öptü Lily'yi, sonra, kız onu öpmeye başladı. Sesini duyana kadar ikisi de Molly'nin oda kapısında durduğunun farkında değillerdi.

"Eve bu kadar erken döneceğinizi ummamıştım, doğrusu," dedi Molly; pek sevinçliydi. "Konuşmanıza devam edin. Ben bir yere gidiyorum, evde yapayalnızsınız."

Claude boğazını temizledi, parmağıyla öne doğru çekerek yakalığını gevşetti. Şaşkın şaşkın Lily'ye baktı.

"Buldunuz mu, Mrs. Bowser?" diye sordu kadına.

"Neyi buldum mu?" dedi kadın.

"İşte o unuttuğunuz şeyi.

"Ah, evet! Unuttuğum yerde duruyordu.

"İyi," dedi delikanlı. "Kaybolmamış demek; sevindim buna doğrusu."

"Ben de sevindim," dedi kadın candan bir sesle.

Claude bir an Lily'ye baktı, sonra gene Molly'ye döndü.

"Neydi unuttuğunuz?" diye sordu; artık merakını büsbütün ortaya vurmuştu.

Molly ile Lily şaşkın şaşkın bakıştılar. Molly ne diyeceğini düşünüp bulana kadar uzun bir sessizlik oldu.

"Ah, hiç de önemli bir şey değildi, dedi kadın; sesine inandırıcı bir hava vermeye çalışıyordu. "Sadece benim için değerliydi, o kadar."

Arkasına dönüp hole doğru yürüdü.

"Siz konuşmanıza devam edin, diye seslendi omuzunun üzerinden. "Evde yapayalnız olduğunuzu da unutmayın. Ben bir yere kadar gideceğim."

"Annenin unuttuğu şey neydi?" diye sordu Claude. "Bankadan ayrılırken öyle telaşlıydı ki, ben bile korktum bulamayacak diye."

"Annem hep kaybeder ufak tefek şeyler, incik boncuk gibi," dedi Lily; tatlı tatlı gülümsedi. "Beni ne zaman görmek istersin tekrar, Claude?"

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Molly, Reverend Bigbee'nin yüzünü görür görmez bir şeye kızmış olduğunu anladı. Sessizce holden geçip oturma odasına gittiler; Molly adamın niçin gelmiş olabileceğini düşünüyordu; herhalde Christine'le arkadaşlık ettiklerini duymuş, ona karısıyla görüşmeyi yasak etmeye gelmişti. Genel olarak Reverend Bigbee dost görünüşlü, güler yüzlü bir adamdı, ama o gün dudaklarının kıvrılışına, uzun çenesinin aşağı doğru sarkışına bakılırsa pek üzgündü. Cenaze merasimlerindeki halini takınmıştı. Uzun boyluydu, esmerdi, kabarık kara saçları sol gözünün üzerine düşerdi; yarım saat içinde bir evlenme merasiminin neşesinden sıyrılıp bir cenaze merasiminin üzgün havasına uyabilecek kadar işinin ustasıydı. Bir zamanlar Molly'ye sık sık uğrar, papazlık ödevlerini yerine getirirdi; ama Putt'un ölümünden beri bu ilk gelişiydi; sonra hali tavrı da bambaşkaydı; papazlık ödevlerini yerine getirmek için gelmediği belliydi; kadına sanki ayrı dinden iki insanmışlar gibi davranıyordu. Molly, Reverend Bigbee'nin, Mamie'yi sıkıştırıp her şeyi öğrenmiş olduğuna yüzde yüz emindi; Christine'le karşılıklı bütün gün sigara içtiklerini, birbirlerine vitamin iğneleri yaptıklarını, her şeyi öğrenmiş olacaktı.

"Sizin için dua etmek istiyorum, Mrs. Bowser," dedi adam; sesi oturma odasına bir saygı havası getirmişti. "Günah yüklü ruhunuzu bu ağırlığın acısından kurtarmak zamanı geldi artık. Dua edelim, Mrs. Bowser."

Molly bütün bu sözlerin dönüp dolaşıp Christine meselesine dayanacağına emindi; gene, kim bilir, ne ağır hakaretlere uğrayacaktı; titredi. Evet anlamına, başını salladı; ne söyleyecekse bir an önce söylese de kurtulsam diye bakıyordu.

"Şöyle iç huzuru veren bir dua dinlemek isterim istemesine, Reverend Bigbee, dedi kadın, "ama bu son günlerde bir günah işlediğimi hatırlamıyorum."

Adamın ağzı bir karış açık kaldı, Molly'nin yüzüne bakakaldı. Beş yıldır kasabanın papazıydı, aşağı yukarı herkesi o evlendiriyor,

ölülerin çoğunu toprağa o veriyordu. Baptist'lerin de bir papazı vardı, ama onlarınki Agricola'ya, sadece her ayın üçüncü pazar günü gelir, bir konuşma yapıp giderdi; kasabalıları yakından tanımaz, ne gibi günahlar işlediklerini bilmezdi. Reverend Bigbee ise kasabalıları yakından tanıdığı gibi, işledikleri günahları da bir bir bilirdi, yalnız kendi kilisesine bağlı olanların değil, herkesin girdisini çıktısını öğrenmek isterdi. Onun berberde ya da kasabanın başka yanlarında duyamadığı dedikoduları, Lucy Trotter dindar kadınlardan duyar, hiç zaman yitirmeden, doğru Reverend Bigbee'ye yetiştirirdi. Böylece de Agricola'da işlenen günahların çoğu kilisenin öğüt konuşmalarına konu olurdu. Daha geçenlerde Jim Hathaway'in amcasının torunu olan Fanny Fellows adlı kızcağız Jim ile karısına misafir gelmişti; Mrs. Hathaway sabahın saat ikisinde polise telefon ederek gelip Fanny'yi tevkif etmelerini istedi. Jim'in söylediğine göre, Fanny ile ikisi sadece arka bahçede oturup bira içmişlerdi; karısına göre ise iş o kadarla kalmamıştı; her neyse, kızcağız hafta sonunu kodeste geçirdi. Bu olay cuma gecesi olmuştu, pazar sabahı kilisede Reverend Bigbee, karşı cinsten bekâr akrabalarıyla bira içenler üzerine, ağır kelimelerle dolu bir konuşma yaptı. Günün konuları üzerine bu gibi konuşmalar yapmayı ödev bildiğini ileri sürdü. Jim Hathaway de, buna karşılık, onun papaz değil, her şeye burnunu sokan geveze bir ihtiyar olduğunu söyleyerek, Baptist Kilisesi'ne geçeceğini ilan etti; ama Reverend Bigbee, Jim'le uzun uzun konuştu, bazı dualar okudu; sonunda adam Methodist Kilisesi'nde kalmayı, kötü alışkanlıklarından kurtulmak için de elinden geleni yapmayı kabul etmek zorunda kaldı.

Reverend Bigbee gözlerini yere dikmiş öylece duruyor, Molly ise onun vereceği yanıtı bekliyordu.

"Size benim için dua etmeyin demek istemedim, Reverend Bigbee, dedi kadın. "Papazların dua etmesi pek hoşuma gider. Kimse dua edemez sizler gibi."

Reverend Bigbee kalın kara kaşlarının altından Molly'ye baktı.

"Mrs. Bowser, diye başladı; ağır ağır, alçak sesle konuşuyordu; yüzü gene öyle cenaze merasimlerindeki gibi karanlıklaşmıştı. "Mrs. Bowser, kocanıza karşı büyük bir saygı beslerdim. Yüreğinde Tanrı korkusu olan, iyi bir insandı. Kilisemiz için elinden geleni yapardı. Şimdi şurada, yanımızda olsaydı eminim ki, size söyleyeceklerimi o da doğru bulurdu.

Molly'nin gözlerine doluşan yaşlar, yanaklarından aşağı süzülmeye başladı.

"Putt'u da yitirdikten sonra artık benim iki yakam bir araya gelmez," dedi kadın; hafif hafif hıçkırıyordu. "Putt gidince kovanın dibi deliniverdi.

"Durumunuz beni çok üzüyor, Mrs. Bowser," dedi adam; Molly'nin hıçkırıklarını bastırabilmek için sesini azıcık yükseltmişti. "Size karşı büyük bir yakınlık duyuyorum. Gene de, şunu...

"Orta yaşlı yoksul bir dulun neler çektiğini kimse bilemez, Reverend Bigbee. Yas elbiseleri almak, kirayı vermek, bir yandan da, gözlerini dört açıp yeni bir koca bulmaya çalışmak. Erkek az, üstelik evlenmeye hiç yanaşmıyorlar; orta yaşlı yoksul bir dul önüne çıkan her fırsata dört elle sarılıp sonunu getirmeye uğraşmazsa ortada kalır. Bazen düşünüyorum da, dünya yaşamaya değmez artık benim için, çünkü siz de biliyorsunuz, ben öyle genç, sıska dullar gibi kolay kolay koca bulamam bundan sonra. Hiçbir zaman, fazla güzel bir kadın değildim, üstelik yaşlandım da, kızmış kediler gibi kendimi kepaze etmeden bir erkek geçiremem ele."

Reverend Bigbee, Molly'ye bakıyordu, omuzları öne doğru düşmüştü. Ellerini koltuğun kollarına öylece bırakmıştı. Molly gözlerini silmek için elini kaldırınca adam başını önüne eğip yere bakmaya başladı.

"Benim gibi dullara yer yok dünyada, Reverend Bigbee. Ne kadar yoksul olursa olsun, dul bir kadını kimse düşünmüyor. Koca bulamazsa işe girsin diyorlar, bir şeyler yapsın düzenini yeniden kursun diyorlar; sonra kadıncağız kendi başının çaresine bakmaya, para kazanmaya girişti mi, bu kez herkes onu ayıplamaya, hor görmeye başlıyor." Kadın sustu, Reverend Bigbee'ye baktı. "Herhalde bana benzeyen başka dullarla da karşılaşmışsınızdır, Reverend Bigbee.

"Hayır. Hiç karşılaşmadım."

"Ama kendi başımın çaresine bakıyorum diye beni ayıplamazsınız, değil mi, Reverend Bigbee?"

Adam bir zaman sesini çıkarmadı.

"Ben de zaten bunu konuşmak için gelmiştim, Mrs. Bowser," diyerek yere diz çöktü, dirseklerini bir sandalyenin kıyısına dayadı. "Önce dua edelim.

Molly de koca vücuduyla yere diz çöktü, duayı beklemeye başladı.

"Tanrım, dedi Reverend Bigbee; arada sırada gözlerini açıp Molly'ye bakmak için, başını hafifçe yana çevirmişti. "Tanrım, bu zavallı dul kadını kurtarmamıza yardım et. Kocasını korkunç bir kazada yitirdi, o günden beri hep yas tutuyor. Artık zamanı geldi, bir şey-

ler yapmalıyız. Günahlarla dolu bir yaşam sürüyor, ama bu yaşamdan kurtulmaktan başka bir düşüncesi yok. Ölen kocasının erkek kardeşi gelip..."

"Jethro mu demek istiyorsunuz?" Molly adamın duasını yarıda kesti.

"Evet, Mrs. Bowser."

"Kimden duydunuz Jethro'yu?"

"Kasabada herkes biliyor..."

"Ama size gelip söyleyen kim?"

"Kiliseme bağlı dürüst kadınlardan biri söyledi, Mrs. Bowser."

"Lucy Trotter mi?"

"Evet, o gelip söyledi bu sabah."

"Anlamıştım zaten!" dedi kadın; pek kızmıştı. "Lucy Trotter karışamaz bana. Pis burnunu sokmasın benim işlerime."

"Mrs. Bowser, bütün kasaba duydu bunu. Jethro da gezdiği yürüdüğü yerlerde ileri geri bir şeyler söylemiş, büsbütün karıştırmış herkesin kafasını. Onun burada, sizinle aynı evde oturduğunu bilmeyen yok. Mrs. Trotter kasabalıların düşüncelerini tekrarlamaktan başka bir şey yapmadı; üstelik bu evde olan biteni gelip anlatmak da ona düşer sanıyorum. Hepsini gözleriyle görmüş olduğunu söylüyor; Mrs. Trotter dini bütün bir kadındır."

"Ne görmüş?"

"Jethro Bowser'in geldiği günün gecesi, sizin yatak odanızda ne olduysa hepsini görmüş, Tabii Mrs. Trotter her şeyi inceden inceye anlatamadı, ama gördüklerini bana bildirmeyi kendisine ödev bildiği için bazı önemli noktaları belirtti. Bu böyle devam edemez, Mrs. Bowser. Jethro ile hemen evlenmenizi istiyorum. Bugün öğleden sonra evleniverirsiniz."

"Ben Jethro Bowser ile mi evleneceğim?" dedi kadın; şaşalamıştı. "O hiçbir işe yaramaz serseriyle mi evleneceğim?" Kahkahalarla gülmeye başladı. "Daha o duruma düşmedim, Reverend Bigbee.

"Bu iş olmalı, Mrs. Bowser, dedi adam; bayağı direniyordu. "Dininiz bunu emrediyor."

"İsterseniz, Woodbine County'ye, geldiği yere göndereyim onu, ama ben taş çatlasa evlenmem Jethro ile."

"İşlediğiniz günahın temizlenmesi gerek, Mrs. Bowser. OnuWoodbine County'ye göndermekle bu günahtan kurtulamazsınız. Kendinizi temize çıkarabilmenizin tek yolu onunla hemen evlenmenizdir. Şimdi, ikiniz, doğru evlenme dairesine gider cüzdanınızı alırsınız. Orada, işinizi bitirir bitirmez de bana gelirsiniz, gereken merasimi

yaparım. Üstelik, durumunuzu bildiğim için sizden para da istemem."

"Şu Lucy Trotter'e söyleyeceğimi bilirim ben," dedi kadın. "Gösteririm ben ona."

"Bu hiçbir şeyi değiştirmez, yani..."

"Perdelerini kapatsa da, başkalarının odalarını gözetlemekten vazgeçse..."

"Ben aklına koyduğunu yapan bir insanım, Mrs. Bowser." Adam ayağa kalkıp kadına doğru yürüdü. "Bir günahı temizlemeye karar verdim mi, kimse yolumdan döndüremez beni. Hem bu çok önemli bir durum. Jethro nerede?"

Molly başıyla evin arkasını işaret etti. "Son gördüğümde arka bahçedeki yığını karıştırıyordu," dedi, yumuşamıştı. "Ya oradadır, ya da verandada yatıyordur."

Reverend Bigbee koca adımlarıyla holden geçip arka verandaya gitti. Eliyle işaret ederek Jethro'yu çağırdı, sonra dönüp odaya doğru yürüdü. Jethro merak içinde, onun hemen arkası sıra oturma odasına girdi.

"Ben Reverend Bigbee'yim, dedi adam; dönüp Jethro'ya elini uzattı.

Jethro, Reverend Bigbee'nin elini sıkarken bir yandan da ne oluyor gibilerden Molly'ye bakıyordu.

"Mrs. Bowser ile ben bazı şeyler konuştuk, Jethro, dedi adam, "vardığımız karara göre, sizin – yani sizinle onun – yani ikinizin hemen evlenmeniz son derece iyi olacak... Beklenen bir şey, kaçınılmaz bir şey bu."

"Ben böyle bir karara varmadım!" dedi Molly kızgın bir sesle.

Jethro çarpık çurpuk dişlerini göstererek gülümsedi. Yutkundu, Molly'ye baktı.

"Bence hepsi bir, dedi; gülümsemesi bütün yüzüne yayıldı.

"Bence hepsi bir değil!" dedi Molly.

"Ama Mrs. Bowser," dedi Reverend Bigbee, "nazlanmanın sırası değil şimdi. Yitirecek zamanımız yok.

"Doğrusunu isterseniz, son günlerde ben de böyle bir evlenme kuruyordum kendi kendime," dedi Jethro, Reverend Bigbee'ye. "Yalnız, Molly'yi mi alsam, yoksa Lily'yi mi alsam diye bir türlü karar veremiyordum, onun için geciktim bu kadar."

Reverend Bigbee koluna yapışarak Jethro'yu sıkıca sarstı. "Bununla, Jethro!" dedi; parmağıyla Molly'yi gösterdi. "Kızıyla değil! Hayır! Lily ile değil!"

Jethro başını önüne eğdi, yere baktı. "İkisinden birini seçmek gerekirse... diye başladı.

Reverend Bigbee gene sarstı onu. "Siz bir başkasıyla evli değilsiniz ya, Jethro? Bekârsınız, değil mi?"

Jethro başını salladı. "Bekârım. Bir kere Woodbine County'de dul bir kadınla evlenecektim, ama nedense vazgeçti kadın. Ondan sonra da hiç kimseyle evlenmedim; fırsat çıkmadı. Bence hepsi bir, Molly de olsa, Lily de olsa, evlenirim, ama sizin için bir farkı yoksa, yani ben seçeceksem...

Reverend Bigbee başını iki yana salladı. "Bizim için farkı var, Jethro. Siz onu çıkarın aklınızdan, daha iyi."

Jethro utangaç utangaç Molly'ye baktı. "Eh," dedi, kulağını kaşıyarak, "en doğrusu da bu galiba; hem zaten ailemize de girmiş bir kere. Putt'un hoşuna gittikten sonra, benim de hoşuma gider elbette.

"Görüyorsunuz, Mrs. Bowser," dedi Reverend Bigbee, "Jethro ne kadar yumuşak başlı. Şimdi hemen el ele verip doğru evlenme dairesine koşun, sonra da ben..."

"Hayır," dedi Molly. "Taş çatlasa evlenmem onunla."

"Niye evlenmiyorsunuz, Mrs. Bowser? Jethro istiyor. Kendiniz de duydunuz.

"Bir başkası olsa, evlenirdim. Ama Jethro Bowser'le evlenmem."

"Niçin, Mrs. Bowser, niçin?"

"Çünkü Jethro arkasından bakılınca çok sıska görünüyor. Tekrar evlenirsem, sağlam bir erkeğe varacağım. Benim yaşımdaki kadınlar, sağlam erkeklerle evlenmeli."

Reverend Bigbee ona şöyle bir baktı, sonra tam bir umutsuzluk içinde başını önüne eğip pencereye doğru yürüdü. Bir zaman orada sırtı odadakilere dönük olarak durdu, tozlu toprak yolu seyretti. Omuzları sanki kollarının, ellerinin ağırlığına dayanamıyormuş gibi aşağı doğru sarkıyordu, suratı iyice asılmıştı. Sonra arkasına dönüp Molly ile Jethro'ya baktı.

"Ne diyeceğimi bilemiyorum, dedi umutsuz bir sesle. "Benim elimden başka bir şey gelmez. Başını salladı; pek üzgündü. "İpler şeytanın eline geçmiş bir kere."

Kendini bir koltuğa atıp başını ellerinin arasına aldı. "Bu evlenmeyi kabul etmediğinize göre, Mrs. Bowser, sizden bir dileğim var, bari onu yerine getirin.

"Nedir dileğiniz, Reverend Bigbee?" diye sordu kadın.

"Jethro'yu başka bir odada, yalnız yatırın." Adam başını kaldırıp

Molly'ye baktı.. "Hiç olmazsa bunu yapın, Mrs. Bowser – hiç olmazsa!"

"Yapamam."

"Niçin, Mrs. Bowser, niçin?"

"Çünkü onu yanımda yatırırsam, her an nerede olduğunu biliyorum, bütün geceyi acaba Lily'nin koynuna mı girdi diye korku, üzüntü içinde geçirmekten kurtuluyorum. Lily'yi evlendirir evlendirmez, onu da odamdan çıkarır, yalnız başına yatırırım.

"Çok kötü," dedi adam. "İş gittikçe sarpa sarıyor." Kaşlarını çatıp Jethro'ya baktı. "Siz niye geldiğiniz yere geri dönmüyorsunuz?"

"Niye döneyim? Burayı Woodbine County'den daha çok seviyorum. Hareketli bir yer burası. Bizim orada hiçbir şey olmaz, bütün günler birbirine benzer. Yok, buradan ayrılmak istemem doğrusu."

Reverend Bigbee kenetlemiş olduğu ellerine baktı, çaresizlik içindeydi. "Lily'ye gelelim, Mrs. Bowser. Onu hemen evlendirmeniz mümkün mü?"

"Elimden geleni yapıyorum. Ama kendime aradığımdan da daha iyi bir koca arıyorum ona; onun için de pek kolay olmuyor. Önüne çıkan herhangi bir erkekle, bu Jethro gibi heriflerle evlenmesini istemiyorum. Zengin bir adama vereceğim kızımı.

"Böyle bir kimse var mı – yani düşündüğünüz biri var mı?"

"Claude Stevens iyi bir gence benziyor. Üstelik zengin de.

"Ama Claude Stevens, Mrs. Allbright'ın kızıyla, Bessie ile nişanlı," dedi adam; Molly'nin bu düşüncesi bayağı ürkütmüştü onu. "Nişanlandıkları birkaç hafta önce ilan edildi; daha geçenlerde de Mrs. Allbright düğünü kilisede yapacaklarını söylüyordu. Bu çifti ayırmak korkunç bir şey olur. Mrs. Allbright doğru bende alır soluğu. Kilisemize candan bağlı bir kadındır, sözü de geçer."

"Ben bu kadar üzülüyorum, azıcık da o üzülsün. Claude Stevens, Lily ile evlenmek isterse, Bessie Allbright'a onları rahat bırakıp kendisine başka bir koca aramak düşer."

Reverend Bigbee bitkin bir halde doğruldu, kapıya doğru yürüdü. "Ben gidiyorum, Mrs. Bowser," dedi. "Bu işi düşüneceğim, dua da ederim, bakalım belki bir hal çaresi bulabilirim. Bulursam, gelip size de bildiririm tabii. Ama o zamana kadar... Dönüp Jethro'ya baktı. "O zamana kadar şu adamı yatıracak başka bir yer bulun, ya da en iyisi büsbütün uzaklaştırın onu buradan.

Ciddi bir tavırla önce Molly'nin, sonra Jethro'nun ellerini sıktı, başka hiçbir şey söylemeden yürüdü, sokak kapısından çıkıp gitti.

Molly kendini bir koltuğa attı.
"Ah, şu kadınların çektikleri, dedi.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Jethro akşam yemeğine eve gelmedi; Lily ile karşılıklı sofraya oturdukları zaman Molly pek kızgındı; çünkü karanlık bastırdıktan sonra herifi arka verandaya çıkarıp azıcık para sızdırmayı düşünüyordu. Jethro geldiği gün verdiği on dolardan sonra hiç para koklatmamıştı ona. Çoğu zamanını çarşıda, bilardo salonunda, istasyonda, kasabalılarla konuşarak geçiriyordu; Putt'un lastik çizmeleriyle iki tekerlekli el arabasını hemen bulup satmıştı; konuştuğu kimselerin ağzını arıyor, adamın satılacak başka malı olup olmadığını öğrenmeye çalışıyordu.

"Her aileden bir haylaz çıkıyor mutlaka; işte Bowser ailesinden de bu Jethro çıkmış. Putt zengin değildi ama, çalışkan adamdı. Jethro gibi çarşıda pazarda aylak aylak dolaştığı görülmüş şey değildi."

Lily yemeğini acele acele yiyip bitirdi, odasına koşup hazırlanmaya başladı; Claude Stevens'le buluşacaktı. Kız odasına gittikten sonra Molly mutfakta yarım saat kadar iş gördü; bulaşıkları musluğun taşlarına çarpıyor, tencereleri ocağa, masaya vuruyor, epeyce gürültü ediyordu; bir yandan da Jethro'yu beklemekteydi. Pek kızgındı, bu kez iyice yuvasını yapacaktı Jethro'nun, bütün düşündüklerini olduğu gibi söyleyecekti.

Claude saat sekizde geldi; Lily daha hazırlanmamıştı. Molly ön verandada ayak sesleri duyunca, Jethro geldi sanarak kapıya koştu. Claude, Lily'yi dışarda bekleyeceğini söyledi, ama Molly onu zorla oturma odasına aldı. İçeri girip oturdular. Molly pek sevinçliydi, heyecanlı bir sesle konuşmaya başladı. Öyle hızlı konuşuyordu ki, Claude ağzını açıp tek bir söz bile söyleyemiyor, yalnız arada bir, evet anlamına, başını sallıyordu.

"Lily pek yumuşak başlı, pek iyi bir çocuktu, dedi kadın; ellerini coşkun bir hareketle iki yana açtı. "Doğduğundan beri beni bir dakika bile üzmüş değildir. Erkeklere karşı kendini korumasını bilir, hiç korkmam o bakımdan. Bulunmaz bir kadın olacak, tam erkeklerin aradığı bir kadın; düşüncelidir, en ufak şeyleri bile düşünür; sonra

bencil değildir, herhangi bir kızın isteyeceğinden daha fazlasını istemez. Sabahları yataktan kalktığında hep güler yüzlüdür, bazı kadınlar gibi bir karış surat asıp huysuz huysuz dolaşmaz. Erkekler güler yüzlü kadınları severler. Sonra Lily kocası için daha başka şeyler de yapar, her şeye katlanır kocası için, erkekler bayılırlar öyle kadınlara. Bir de öbür kadınları düşünün, bir erkekle yalnız kalınca ne yapmaları gerektiğini bile bilmezler. Lily onlardan değildir. Çok iyi yetiştirdim ben onu, kocasını nasıl mutlu edebileceğini, her şeyi, her şeyi öğrettim. Doğrusu, Lily'den ayrılmak istemem hiç, ama bu konuda bencillik etmek de doğru değil, onu hemen evlendirip rahata kavuşturmak niyetindeyim."

Claude şapkasının kenarını fiskeliyor, Molly ile göz göze geldikçe, evet anlamına, başını sallıyordu. Hâlâ ağzını açıp bir şey söyleyememişti, ama seviniyordu buna, çünkü böyle bir durumda ne söylemesi gerektiğini bir türlü kestiremiyordu.

"Erkekler pek hoşlanırlar Lily'den; galiba Lily'yi görünce insan yaşını unutuyor. Nereye gitse, bütün erkekler serçe kuşları gibi koşuşuyorlar arkasından. Ama ben onu sadece en yüksek kalite erkeklerle görüştürüyorum, tabii. İçinde bir aşk ateşi uyandığı günden beri ona hep aynı şeyi söylüyorum, zengin erkeklerle arkadaşlık etmenin, yoksul erkeklerle arkadaşlık etmekten daha zor olmadığını anlatmaya çalışıyorum; onlar da eğlence ister, öbürleri de, arada bir ayrım yok; üstelik zengin erkekler insana rahat bir gelecek sağlarlar, ona bir bir anlatıyorum bütün bunları. Ne de olsa, yüksek kalite erkekler başkadır. Birçok kızlara bu gerçeği söyleyen, öğreten olmuyor, o yüzden de yaşamda çekmedikleri kalmıyor zavallıcıkların. Lilly hepsini bilir bunların, size yüz vermeyeceğini hiç sanmam. Bu bakımdan üzülmeyin sakın."

Molly birden sustu. Ön verandaya biri gelmişti, kapıya doğru yürüyordu. Herhalde Jethro olacaktı; Claude gidene kadar onu bir yere saklamalı, ortaya çıkarmamalıydı.

"Özür dilerim, şimdi geliyorum, diyerek ayağa fırladı, verandaya koştu.

Gelen, Jethro değil, Perry Trotter'di. Perry tam bir şey söyleyecekti ki, kadın elini onun ağzına dayayıp sesini kesti, sonra da çocuğu önüne kattığı gibi verandadan indirdi, evin yanından dolandırıp arka bahçeye götürdü. Molly, Claude ile Lily'nin otomobile binip uzaklaştıklarını duyana kadar elini Perry'nin ağzından çekmedi. Onlar uzaklaşınca çocuğu bırakıp arka verandanın basamaklarına oturdu.

"Ne oluyorsunuz, Mrs. Bowser?" diye fısıldadı Perry. "Niye beni buraya getirdiniz böyle?"

"Sen niye geldin buraya gene, Perry?" diye sordu kadın; derin bir soluk aldı. "Ne istiyorsun?"

"Lily'yi görmek istiyorum."

"Lily'nin seninle oyalanamayacak kadar çok işi olduğunu anlayamıyor musun bir türlü?"

"Ne işi var, Mrs. Bowser?"

"Bazı şeyler koymuş aklına, onları yapacak."

"Ama ben Lily'yi çok seviyorum, Mrs. Bowser. Niye göremeyeyim onu?"

"Yazık ki on yaş büyük değilsin, bankada da paran yok," dedi kadın; çocuğa alıcı gözüyle şöyle bir baktı.

"Ama Lily'yi sevebilecek yaştayım, Mrs. Bowser. Onu sevmek için daha yaşlı olmam gerekmez, değil mi?"

Molly ayağa kalkıp basamakları çıktı.

"Şu halinle insanın kanını kurutan, hiçbir işe yaramaz bir böcekten başka bir şey değilsin, Perry, dedi. "Hadi git buradan, rahatsız etme bizi.

Çocuğu bahçede bırakıp Jethro'yu beklemek üzere eve girdi. Bir bardak şarap içti, soyundu, yeşil sabahlığını geçirdi sırtına, yatağına uzandı. Saat dokuzu geçiyordu, Jethro'nun hâlâ gelmemiş olması şaşılacak şeydi. Yemek zamanı hep evde olurdu, hiç bu kadar geç kalmamıştı. Molly bardağına şarap doldurdu, başının altındaki yastıkları düzeltti.

Tam yerleştiği sırada, ön verandada ayak sesleri duydu. Hemen kalktı, saçlarına bir iki tarak vurdu, kapıya koştu. Gene Perry Trotter gelmişti.

"Gene ne istiyorsun, Perry?" dedi kadın; canı sıkılmıştı. "Sana daha demin buradan gitmeni, bizi rahatsız etmemeni söylemedim mi? Ne oldu sana böyle?"

"Lily'yi görmem gerek, Mrs. Bowser," dedi Perry. "Mutlaka görmeliyim, Mrs. Bowser.

"Neden? Ne yapacaksın Lily'yi görüp?" dedi kadın.

"Hiç, sadece görmek istiyorum, başka bir nedeni yok. Lily'yi sevmemek elimde değil ki benim, görmek istiyorum, ne zamandır göremedim. Her gelişimde beni kovuyorsunuz buradan.

"İyisi mi sen kendine başka bir kız bul, Perry. Bir başkasına balta ol, belki elde edersin istediğini. Senin yaşında bin bir kalıba girer insan. Dediğimi yap, üç günde unutursun hepsini. Lily şimdi büyük

işler düşünüyor, seninle oyalanacak zamanı yok. Bu gece, kendisiyle evlenmek isteyen, zengin bir adamla buluştu. Birkaç gün içinde evlenirlerse hiç şaşmam."

"Kimmiş o adam?" dedi Perry.

"Adını ne yapacaksın! Sen bu kadarını bil, yeter." Kadın bir an Perry'ye baktı. "Lily'yi büsbütün unutup buraya gelmekten vazgeçersen çok iyi edersin. Onun yüksek tabakadan bir erkekle evlenmesine engel olmak istemezsin herhalde."

"Ben öldürürüm o herifi, görür o," dedi Perry; pek kızmıştı. "Kimseden korkmam. Lily ile evlenemesin diye öldürürüm onu."

Ellerini kafa tutarcasına daldırdı ceplerine.

"Şaka ediyorsun, Perry," dedi kadın; sinirli bir kahkaha attı. "Sen yapmazsın öyle şey."

"Lily'yi kimseye vermem ben."

Molly bayağı ürkmüştü.

"İçeri gel, bak sana ne söyleyeceğim, Perry," dedi kadın; uzanıp çocuğu kolundan yakaladı.

Perry önce bir direndi, ama kadın kolundan hızla çekince kapıdan içeri girdi. Molly arkasına dönüp kapıyı kapadı; Perry onun geniş kalçalarına, sabahlıktan taşan koca memelerine hayretle bakıyordu. Bir ara elini kapının tokmağına doğru uzatacak oldu, ama Molly hemen yapıştı koluna.

"Ne oluyorsun, Perry?" dedi kadın; çocuğa sarılıp oturma odasına doğru yürüdü.

"Ben... ben... korkuyorum, Mrs. Bowser."

"Korkacak bir şey yok, Perry." Molly çocuğu kırmızı kanepeye götürüp yanına oturttu. "Böyle şeylerden korkmayacak kadar büyüdün artık. Kollarını doladı Perry'ye, sonra göğsünün üstüne bütün gücüyle bastırdı onu. "Kasabada seni beğenecek bir sürü kız var, Perry. İstesen her gece bir kız bulursun kendine. Arada bir sevgili değiştirmeli insan. Neden öbür kızları görmeye gitmiyorsun?"

"Ben... ben... korkuyorum, dedi çocuk; güç soluk alıyordu.

Molly onu azıcık daha sıktı kollarının arasında. Perry kurtulmaya çabaladı, ama boşuna. Tekmeler atıyor, kıvranıyor, gene de kolların daralmasına engel olamıyordu. Yüzü kadının dağ gibi etlerine gömülmüştü. Başı dönüyordu. Bir zaman sonra, tekmelemeyi, kıvranmayı bırakıp gözlerini açtı. Molly'nin kollarından kurtulmuş olduğunu görünce bir şaşaladı, hemen kafasını kaldırıp baktı. Kadın tatlı tatlı gülümsüyordu. Perry ayağa kalktı, sarhoş gibi iki yana sallanıyor, soluk almaya çalışıyordu.

"Ne olur, hiç olmazsa bir zaman için Lily'yi rahat bırak, Perry," dedi kadın. "Canın buraya gelmek istedi mi, hemen kalkıp başka bir kıza gidiver."

Perry geri geri çekilirken odanın ortasındaki masaya çarptı. Orada durup Molly'nin saçlarını düzeltişine baktı.

"Lily birazdan döner eve," dedi kadın. "O gelmeden önce git de seni burada görmesin."

Tam Molly sustuğu sırada biri evin önündeki basamakları çıkıp verandadan kapıya doğru yürüdü. Perry korku içinde çevresine bakındı. Kaçacak başka hiçbir yol göremeyince doğru pencereye koşup bahçeye atladı. Jethro oturma odasına girdiği zaman Molly hâlâ kahkahalarla gülüyordu.

"Gel bakalım, Jethro," dedi kadın. "Ne güzel eğleniyorum ben burada. Nerdeydin şimdiye kadar? Saatin kaç olduğunu bilmiyor musun?"

"Başka kimse yok mu bu odada!" dedi adam; şaşalamıştı. "Demin biri konuşuyordu."

"Ben konuşuyordum kendi kendime, Jethro, dedi kadın. "Son günlerde hep yapıyorum bunu. Yalnızlıktan olacak."

"İşim vardı biraz," dedi adam; niye geciktiğini açıklamak için söylemişti bunu. "Çarşıda birisiyle konuşuyorduk, dediğine bakılırsa Putt'un bir el arabası daha varmış, tek tekerlekli küçük bir şey. Bir gün elinde öyle bir arabayla istasyonun arkasındaki alandan geçmiş. Elimden geleni yaptım, ama bir ipucu bulamadım. Kimse durup dururken ortaya çıkıp arabanın nerede olduğunu söylemek istemiyor."

"Ben öyle bir araba görmedim hiç Putt'un elinde. İki arabası olduğunu sanmıyorum; olsa söylerdi bana.

"Hani anamdan emdiğim süt burnumdan geldi, dedi Jethro. "Şu yaşadığımız günlerde bir ölünün arkasında neler bıraktığını bulup çıkarmak çok zor iş."

"Sen gelmeden az önce, dedi kadın, "kendi kendime oturmuş düşünüyordum, acaba Jethro bize, Lily ile bana, ufak bir yardımda bulunmak ister mi diye; hemen almamız gereken bazı şeyler var da... Fazla bir para değil, birkaç doların içinde; hepsi de alınması kaçınılmaz olan şeyler. Kafamda kabataslak bir hesapladım, topu topu yirmi dolar tutuyor.

Kadın Jethro'ya bir göz attı. Adam parayı vermeye yanaşmayacağını gösteren bir tavırla başını sallıyordu.

"Ben de daha bugün düşünüyordum, bu gidişle benim elimdeki para uzun zaman dayanamayacak diye. Aşağı yukarı Puttt'un nesi

var nesi yoksa hepsini bulup çıkardım ortaya, ama hiçbiri fazla bir para getirmedi. El arabasını beş dolara sattım; lastik çizmelere de elli sent verdiler, delikmiş, yamanacakmış, şuymuş, buymuş, o kadarına bile nazlandılar; başka bir para görmedik şimdilik."

"Yarısı benim, unutma, dedi kadın.

"Elbette senin, Molly. Hepsini satayım da parayı o zaman bölüşürüz diye bekliyorum."

Molly kalkıp kapıya doğru yürüdü. "Ben hemen yirmi dolar istiyorum, Jethro. Daha fazla bekleyemem. Şimdi istiyorum."

Oturma odasından çıktı, holden geçip kendi odasına girdi. Jethro bir zaman durup düşündükten sonra, kadının arkasından koştu. Molly şıringaya vitamin suyu doldurmaktaydı. Jethro oracıkta durup onu büyük bir ilgiyle seyretmeye koyuldu.

"Seni pek yorgun görüyorum, Jethro, dedi kadın; vitamin suyu şişesinin mantarını tıpaladı. "Ben hiç kimseyi bu kadar yorgun görmeye dayanamam."

Jethro gülümsedi, askılarını indirmişti bile. Kadının bu sözlerini duyunca hemen tulumunu çıkarıp bir sandalyenin arkalığına astı. Doğru yatağa giderek yüzükoyun uzandı. Molly kaşla göz arasında tulumun cebine elini sokup adamın para tomarını çıkardı. Tomarı uzun uzun karıştıracak zamanı yoktu, acele bir hareketle iki yeşil kâğıt çekti aradan, avucunun içinde sıkıp buruşturdu, onar dolar olduklarına emindi onların. Sonra tomarı gene soktu tulumun cebine; Jethro iğnenin neden bu kadar gciktiğini anlamak için başını kaldırıp arkasına baktığı sırada kadın yatağın yanına varmıştı.

"Hadi, hazırım ben, bekliyorum, Molly," dedi adam.

Molly iğneyi saplayıp pistona bastı. Jethro birkaç çığlık attı, ama ilk seferinde yaptığı gibi debelenmedi. Yüzünü yatak örtüsüne dayamış öylece yatıyor, hafif hafif titreyerek iğnenin bitmesini bekliyordu. Kadın iğneyi çekip çıkarınca Jethro doğruldu, yatağın kenarına oturdu.

Molly şıringayı yeniden doldurup adama uzattı, yatağın üstüne kendisi uzandı. Jethro iğneyi onun kabaetine öyle bir sapladı ki, Molly avazı çıktığı kadar haykırdı. Gene de kıpırdanmadı, iğne bitene kadar titreye titreye yattı.

"Domuz boğazlar gibi iğne yapıyorsun, Jethro. Bir daha sefere azıcık daha yavaş sapla."

Adam suçlu suçlu başını salladı.

"Hadi giy tulumunu da git artık," dedi kadın.

Jethro şaşaladı.

"Git mi dedin?"

"Git dedim elbette.

Jethro tulumunu alıp koluna astı. Kapıya kadar gitti, sonra durup arkasına döndü, saçlarını fırçalamakta olan Molly'ye baktı.

"Nerde yatıracaksın beni?" diye sordu.

"Lily'nin odasına gitmeye kalkma da, nerde istersen yat.

Adam bir zaman durdu orada, ama Molly'nin yumuşamadığını görünce hole çıkıp mutfağa gitti. Yarım saat kadar mutfakta kendisine yiyecek bir şeyler hazırladı. Molly içeriki odada maşayı kızdırmış, saçlarını kıvırmaya çalışıyordu. Cebindeki parayı harcamak için çarşıya çıktığı zaman saçları bukle bukle olmalıydı. Uğraştı, didindi, bütün evi yanık saç kokuları kapladı, ama Molly'nin incecik telli sarı saçları bir türlü kıvrılıp biçime girmedi. Kadın maşayı bütün gücüyle duvara fırlattı.

Tam o sırada kapı vuruldu. Molly hırsla döndü arkasına. Jethro kolunda tulumu ile kapının önünde duruyordu.

"Ne var?" dedi kadın sertçe.

"Molly, şu Reverend Bigbee'nin söylediği şeyi düşündüm de galiba doğru."

"Ne imiş o doğru olan?"

"Bizi evlendirmek istiyordu hani.

"Evlenelim de bütün yaşamımca başıma bela ol, değil mi?"

"Benden iyisini nerden bulacaksın!" dedi adam.

Kadın dönüp aynanın önüne gitti. Jethro birkaç dakika onun saçlarını fırçalayışını seyretti.

"Eh," dedi umutsuz bir sesle, "istemiyorsan sorun yok. Ama ben şu şilteyi bulamadım bir türlü.

Molly dolaptan bir şilte, iki yorgan, bir de yastık çıkarıp adamın önüne attı. Jethro kucakladı onları. Sonra yan gözle yatağa doğru giden kadının koca vücuduna baktı.

"Molly, benim bir şiltenin üstünde sabahlamama için nasıl elverecek?"

"Şilteyi beğenmiyorsan döşemenin üstünde yat."

Kadın ışığı söndürüp yatağına girdi; adam karanlıkta kalakaldı.

ONUNCU BÖLÜM

Öğle üzeriydi. Evin içi sıcaktı, boğucuydu, onun için Molly arka verandaya çıkıp güneyden doğru hafif hafif esen serin rüzgâra karşı oturmuştu; rüzgâr bahçedeki ağacın yapraklarını hışırdatıyordu. Yaz sabahları çok sıcak olurdu; ama öğleden sonraları çıkan hafif bir rüzgâr havayı azıcık serinletirdi; akşama doğru bir gölgelikte oturup güneşin batmasını beklemek ise tadına doyulmaz bir şeydi. Yılın bu aylarında, havada görülen başlıca değişiklik, birkaç saat sürüp geçen yaz yağmurlarının getirdiği değişiklikti; evler, ağaçların yaprakları, toprak, hepsi birden iyice ıslanınca, her yanı bir serinlik kaplardı. Hazirandan Eylüle kadar bu yağmurlar hiç olmazsa haftada bir kere yağar, Agricola'nın çevresindeki çiftçileri sevindirirdi. Eylülün ilk haftalarından sonra ise pamukların toplanma zamanı yaklaştığı için çiftçiler fazla yağmur yağsın istemezlerdi. Yaz yağmurları da, bunu biliyormuş gibi, Ağustos sonlarına doğru mevsim değişirken birdenbire kesiliverirdi.

Molly kahvaltıdan beri harıl harıl Lily'ye gecelik işliyordu; ama gecelik bitmek üzere olduğu için, bir yandan da onun arkasından neye başlayacağını düşünmekteydi. Lily'nin, Claude Stevens ile birlikte, her an kaçıp gitmesi mümkündü; kaçarken götürecek güzel şeyler olmalıydı elinin altında. İpekli, ince bir kumaştan, yatakta ya da sıcak günlerde evin içinde giyilecek kısa bir balayı ceketi yapacaktı kıza.

Ön kapı vurulmamıştı ama Molly başını kaldırıp karşısında ev sahibi Jamie Denton'u görünce hiç şaşalamadı. Kaç gündür bekliyordu onu zaten. Kasabadaki evlerin çoğu Jamie'nindi, gene de hepsine yetişir, kirayı almaya günü gününe gelirdi, para işlerinde herhangi bir gecikmeden hiç hoşlanmazdı. Molly o eve taşındığı günden beri onun gelip ön kapıyı vurduğunu görmemişti. Hep böyle evin arkasına dolanır, çakısının dibiyle basamaklara vurur, tahtaların eskiyip eskimediğini anlamaya çalışırdı. Bazı kiracılar arka verandanın tahtalarını parçalayıp çıra yerine kullanırlardı, bazıları da balık yemi

bulmak için temellerin çevresindeki ıslak toprakları kazar, evin orasını burasını çökertirlerdi.

Kirası günü gününe verilen evlere Jamie ayda bir kere gelirdi, ama kira gecikti mi parayı alana kadar her gün damlardı. Orta boylu, sıska, elli yaşlarında bir adamdı; siyah, tozlu bir şapka, her yanı yama içinde soluk mavi bir işçi tulumu giyerdi. Agricola'da onun kadar zengin ancak birkaç kişi vardı, herkesten daha çok malı mülkü olduğu gibi, bankadaki en büyük kasayı tutan da oydu. İki kere evlenmişti, karılarının ikisi de ilk kocalarından yüklüce miraslar yemiş yaşlı dullardı; ikinci karısı mallarını ona bırakıp ölünce Jamie aşağı yukarı kasabadaki evlerin yarısına sahip oldu. Gelirinin çoğu zenci mahallesindeki tek odalı kulübelerden geliyordu; altmış ya da yetmiş kulübesi vardı o mahallede. Jamie ömründe işlediği en büyük hatanın, kasabanın öbür yanlarındaki evlerinin hepsini satıp bütün parasını zenci mahallesindeki tek odalı kulübelere yatırmamak olduğunu söylerdi. Beyaz kiracılar su isterlerdi, damları aksa, evlerinde herhangi bir bozukluk olsa hemen ona koşarlardı; aldığı paranın yarısını tamircilere veriyordu; zencilerin ise hiç sesleri çıkmazdı, bizi evden atar da sonra ortada kalırız diye ödleri kopardı. Onun için de oturdukları evleri kendileri tamir ederlerdi.

Jamie basamakları yokladı, sonra başını kaldırıp Molly'ye baktı. Çakısını cebine soktu.

"Merhaba, Mrs. Bowser," dedi; tozlu, siyah şapkasını çıkarıp yelpazelenmeye başladı. Kadının yanıtını beklemeden, basamaklara oturdu. "Çok sıcak bugün, değil mi?"

"Gölgede pek o kadar rahatsız etmiyor insanı, dedi kadın. "Sonra rüzgâr da esiyor serin serin, Mr. Denton."

"Böyle rüzgâr mı olur!" dedi adam; başını yana eğip beğenmez beğenmez gökyüzüne baktı. "Bu kadarcık rüzgârla hava serinler mi hiç! Yaşlı bir inek sinekleri kovmak için kuyruğunu sallasa bundan çok esinti yapar." Molly'ye döndü. "Benim yaşımda bir insan bu sıcak yaz günlerinde güneşin alnında gezmemeli ama olmuyor işte. Eskisi gibi dayanamıyorum artık sıcağa. Gene de ister istemez çıkıyorum yollara. Başka çaresi yok. Galiba bir gün bir yokuşun üstünde düşüp ölene kadar bu böylece devam edecek."

"Siz ne yapmalısınız, bilir misiniz, Mr. Denton?" dedi Molly.

"Ne yapmalıyım?" dedi adam; kadına şüpheyle baktı.

"Bir köşeye çekilip yaşamı tatlı tarafından yaşamaya bakmalısınız." Bu sözünün Jamie'deki etkisini ölçmek için bir an sustu. "Bütün sıkıntılarınızı, üzüntülerinizi bir yana atarsınız, sonra evinizi

çekip çevirmek için şöyle anlayışlı bir de kadın buldunuz mu, ömrünüz bir hayli uzar. Para işlerini kendinize dert edinmeyecek kadar da zenginsiniz artık. Tam zamanıdır evinize bir kadın almanızın, Mr. Denton. Sizi gerçekten seven bir karınız olsa, kim bilir ne kadar rahat ederdiniz.

Jamie bu gibi sözlere kapılacaklardan değildi. İlgisizliğini belli eden bir tavırla homurdandı.

"Tadını tattım ben onun, diyerek başını iki yana salladı. "Hem iyice yaşlandım artık. Evliliğin hiçbir yararı olmaz bana.

"Şöyle otuz beşlik bir kadın sizi kaşla göz arasında yirmi yaş gençleştiriverir, Mr. Denton. Otuz beşlik diyorum, çünkü bir kadın ancak o yaşa gelince erkeklerin değerini anlamaya başlar; gençler evde oturup size bakacaklarına sokaklarda sürterler.

"Yok," dedi adam; başını salladı. "Benim yaşımdaki erkeklerin kadınlarla pek bir alışverişi kalmıyor. Biz çoktan geçtik o çağı, Mrs. Bowser."

"Öyle demeyin, Mr. Denton, dedi Molly utangaç bir tavırla, "bir kadınla yalnız kaldınız mı aslan kesilirsiniz hemen. Genç olsam bayağı korkardım sizden."

"Yok, kadınları korkutacak yaşım geçti çoktan. Durmadan başını sallıyordu. "Ne isteğim, ne de halim var o gibi işlere. Eskidendi onlar. Kadınlardan bir yarar yok artık bana.

"Hiç olmazsa yemeklerinizi pişirir, Mr. Denton."

"Lokantada hem daha iyi pişiriyorlar, hem de çok daha ucuza geliyor. Evde yemek yiyeceğim diye yıllarca boşu boşuna para harcamışım da haberim yokmuş."

"Size arkadaşlık edecek biri olsa evinizde hoşunuza gitmez mi?"

"Beni bulamaz ki arkadaşlık etsin. Sabah karanlığı çıkıyorum kira toplamaya, ta gece yarısı dönüyorum; ondan sonra da doğru yatağa girip uyumaya koyuluyorum. Konuşmak derseniz, kiracılarla konuştuğum yeter de artar bile.

"Kendinizi evde hiç yalnız hissettiğiniz olmuyor mu, Mr. Denton, geceleri içinize bir yalnızlık çökmüyor mu?"

"Yok. Hem durup dururken ne diye bir masraf kapısı açayım kendime! Kadınlar gençlerin olsun. Ben göreceğimi gördüm; böylesi çok daha rahat.

Molly söyleyecek başka bir şey bulamadı; Jamie'yi baştan çıkarmak mümkün değildi. Salıncaklı sandalyesinde hafif hafif sallanarak işini işlemeye başladı. Jamie'nin arada bir göz ucuyla kendisine baktığını görüyordu, ama sanki işine dalmış da hiçbir şeyin farkında de-

ğilmiş gibi davranmaktaydı. Daha adamın şapkasıyla oynayışından sözü nereye getirmek istediğini anlamıştı.

"Putt'un ölümüne çok üzüldüm," dedi Jamie. "Yıllardır tanırdım Putt Bowser'i, dürüst, iyi bir insandı. Yaşasaydı her işi yolunda giderdi elbette, çalışkandı, sonra borçlarını da günü gününe öderdi."

Kadın daha hızlı sallanmaya başladı, dudaklarını gerdi. Jamie yan yan baktı ona.

"Yani ev kirasını günü gününe öderdi demek istiyorsunuz, değil mi, Mr. Denton?" diye sordu Molly.

"Ya, ben de tam onu söyleyecektim, Mrs. Bowser, dedi adam; rahatlamıştı. "Yaşamda bazı şeylere büyük bir önem vermek zorundayız, ev kirası da onlardan biridir, insan her şeyden önce vereceği kirayı hazırlamalıdır. Tabii ben kiracılarıma karşı elimden geldiği kadar iyi davranmaya çalışırım, hele sizin gibi dullara yardım etmeyi boynumun borcu bilirim. Gerçi bazı kimseler benim kötü bir insan olduğumu söylerler, ama hiç de kötü değilimdir. Sadece bir iş adamıyım, o kadar."

"Beni daha bir zaman hoş görürsünüz sanıyorum," dedi Molly; sallanmayı bırakıp Jamie'nin gözlerinin içine baktı. "Her şey o kadar çabuk oldu ki, hâlâ kendime gelemedim. Aklımı başıma toplayıp da kirayı düşünecek zaman bulamadım bir türlü, Mr. Denton."

"İki aylık borcunuz var," diye atıldı adam. "Birinci ay kocanız yeni ölmüştü, üzüntü içindeydiniz, gelip sizi rahatsız etmek istemedim, ama şimdi ikinci ay geldi. Daha fazla bekleyemem, işimi ona göre kurmuşum. Bir ay az zaman değil, insan pekâlâ kirasını bir yana ayırabilir, bütün kiracılar öyle yapıyor."

Molly bahçedeki ağaca bakarak sallanmaya başladı. Rüzgâr yaprakları hışırdatıyor, tatlı sesler çıkarıyordu. Jamie gürültüyle boğazını temizledi.

"Az önce, buraya gelirken bazı şeyler düşündüm, Mrs. Bowser." Sustu, kadının dinleyip dinlemediğini anlamak için yan gözle baktı. "Kendi kendime sordum yolda gelirken : Lily gibi yeni yetişen bir kızından başka hiç kimsesi olmayan dul bir kadın, belli bir geliri de yoksa, ayda on beş dolar kira verebilir mi? diye sordum. Hoş bir şey değil bunu söylemek, biliyorum, ama düşündüm taşındım Vermesi olanaksız, dedim kendi kendime. Sonra ikinci bir soru sordum: Ben kirayı indirebilir miyim azıcık? Yanıtladım İndiremem. Derken başka bir noktaya takıldı aklım Putt'un kardeşi gelmiş kasabaya, acaba kirayı o vermez mi? diye düşündüm; ama o herifi pek gözüm tutmadı doğrusu. Kira verecek tiplerden değil o. Şimdi her şeyi açık

açık konuşalım. Bunları söylemek istemezdim size, Mrs. Bowser, çünkü kocanız borçlarını günü gününe ödeyen, pek iyi bir insandı, ama söylemek zorundayım. Sorun şu Burası West End'in temiz mahallelerinden biri, böyle bir yerde, ev kirası vermekte zorluk çeken kırkına gelmemiş bir dul kadınla yeni yetişmekte olan güzel bir kızın varlığı kiraların düşmesine neden olur. Sakın sizi başkalarıyla bir tutmadığımı, hor gördüğümü sanmayın, Mrs. Bowser, belli bir geliri olmayan, kırkını geçmemiş bütün dul kiracılarıma aynı sözleri söyleyebilirim. Biliyorsunuz, önce komşular dedikoduya başlar, sonra ağızdan ağıza kasabanın her yanına yayılıverir. Bir de bakarsınız, bu mahalledeki kiracılar birer birer taşınmaya koyulurlar, onların çıkmasına engel olmak ya da yeni kiracı bulmak için insan kiraları indirmek zorunda kalır, bu da hiç hoşuma gitmez doğrusu. Kiraları da bir kez indirdiniz mi, bir daha kolay kolay yükseltemezsiniz. Beni büsbütün duygusuz bir insan sanmanızı istemem, Mrs. Bowser, ama..."

"Lucy Trotter gene bir şeyler mi söylemiş benim için?"

"Bilmiyorum, Mrs. Bowser, kadınların kavgalarına burnumu sokmak istemem, ama kasabada şimdiden dedikodu almış yürümüş, bir kere başladı mı önüne geçilmez artık. Hemen dört bir yana..."

"Neden böyle benimle uğraşıyor, anlamıyorum," dedi Molly; yanaklarındaki yaşları sildi. "Ben kötü değilim. Ben de herkes gibi bir insanım. Ne zaman fırsat bulsam hemen kiliseye koşuyorum, elimden geleni yapıyorum kötü olmamak için. Lucy Trotter bilir bunu. Benimle uğraşmaktan vazgeçse günaha mı girer!"

"Ben kadınların kavgalarına burnumu sokmak istemem," dedi adam. "Bizim konumuz bambaşka şimdi. Kirayı ne yapacağımızı konuşuyorduk..."

Molly kalkıp kapıya doğru yürüdü. Adam onun nereye gittiğini anlamak için dönüp bakınca kadının kendisine el etmekte olduğunu gördü.

"Pek güzel bir şarabım var, Mr. Denton, dedi Molly. "İçeri buyrun. Sıcağa karşı en iyi şey bir bardak şaraptır.

Jamie bir düşündü. Kadına güvenemiyordu, kuşku içindeydi, ama kirayı almanın da başka çaresi yoktu, sonuna kadar dayanmalıydı. Molly gene el etti; adam kalkıp onun arkasına takıldı, oturma odasına gittiler.

Molly iki koca bardağa tepeleme şarap doldurdu. Jamie bardağını bir dikişte boşalttı, sonra hoşlandığını belli eden bir tavırla dudaklarını yaladı.

"İyi geldi mi, Mr. Denton?" diye sordu kadın; neşeli neşeli gülümsedi, adama bir dirsek attı.

"İçkiden hoşlanan bir insan olsaydım, bir dakika bile ayrılmazdım bu şarabın yanından, dedi Jamie. "Birkaç tane daha çektim mi bundan, sırtım yere gelmez artık."

Kadın bardakları gene doldurdu, Jamie'yi kırmızı kanepeye götürdü. Adam istemeye istemeye oturdu onun yanına.

"Ben buraya sadece iş için geldim, Mrs. Bowser, işten başka hiçbir şey düşünmemeliyiz. Evet, ne diyordum? Öldüğü zaman size belli bir gelir bırakacak biriyle evlenseydiniz çok daha iyi olurdu. Ama Putt öyle bir adam değildi. Eline geçen paranın bir parçasını kiliseye verir, geri kalanını da borçlarına yatırırdı. Arkasındakilere tek bir çöp bırakmadan gittiğini siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum. Bütün kasabalılar biliyor, onun için de kirayı nasıl ödeyeceğinizi pek merak ediyorlar. Düşünüyorum da, kirası buraya kıyasla daha az olan bir eve taşınsanız çok iyi olur. Bu mahalledeki kiraların birdenbire düşmesini, benim zarara girmemi istemezsiniz, biliyorum. Siz gerçekten olgun bir insansınızdır."

Molly gene şarap testisine uzandı.

"Kasabanın güneyinde birbirinden güzel evlerim var, onların kirası buraya verdiğinizin yarısı kadardır. Sonra çok daha büyüktür o evler. Üstelik orada komşular ne diyecek diye üzülmek de yok, bambaşkadır oranın halkı, hepsi yaşamasını, eğlenmesini bilen insanlardır. Demiryolunun yanındaki evlerden biri boş, isterseniz hemen taşının oraya. Bu dileğimi kabul ederseniz, iki aylık kira borcunuzu da unuturuz...

"Aşağı Mahalle'deki evlerden mi söz ediyorsunuz?" diye sordu kadın.

"Eh, bazı kimseler öyle diyorlar oraya," dedi adam.

Molly bir zaman sesini çıkarmadı, düşündü, sonra konuşmaya başladı.

"Nedense herkes bana karşı pek iyi davranıyor," dedi; içini çekti. "Nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Bir kadın için, kocasını yitirmekten daha ağır bir şey olamaz; insan ha deyince kendini toparlayamıyor. Doğrusu, şimdilik bu evden çıkmak istemem. Taşınmak, yeni bir mahalleye gitmek hiç de kolay bir iş değil. Buranın kirasını azıcık indirseniz bütün yaşamımca bu iyiliğinizi unutmazdım, Mr. Denton."

"İşte onu yapamam, Mrs. Bowser," dedi adam. "Sizin kiranızı indirirsem öbür kiracılar da kiralarının indirilmesini isterler. Sonra

bazı dedikodular da olur. Dul kadınlardan kirayı santimi santimine almak zorundayım, başka hiçbir şey kabul edemem, yoksa insan kendini kolay kolay temize çıkaramaz."

Molly, Jamie'ye sokulup omuzuna yaslandı.

"Kimsenin ruhu bile duymaz, dedi. "İkimizin arasında bir sır olarak kalır bu, Mr. Denton, siz gene kirayı almaya geliyormuş gibi yaparsınız, ama daha sık gelirsiniz; kimse farkına varmaz. Ne güzel eğleniriz, Mr. Denton." Başını adamın omuzuna dayadı. "Bizim gibi, dünyada yalnız kalmış insanlar birbirlerine yardım etmelidirler. Zaman zaman kendinizi korkunç derecede yalnız hissetmiyor musunuz, Mr. Denton?" Parmaklarıyla adamın koluna dokundu. "Hım?"

"Yok, hissetmiyorum, dedi Jamie.

Kadın parmaklarını onun parmaklarına geçirdi. Adam dimdik durmuş, gözlerini karşıda bir noktaya dikmişti.

"Herkes bilir benim ne kadar candan bir insan olduğumu, diye fısıldadı kadın. "Ben hiçbir şeyi erkeklere çok görmem, ne isterlerse yaparım. Erkeğini candan seven bir kadın böyle hareket etmelidir, değil mi, Mr. Denton?"

"Hiç düşünmedim, Mrs. Bowser."

"Kirayı indiremeyecekseniz başka bir şey yaparız, her gelişinizde masanın üstüne dört beş dolar bırakırsınız olur biter."

Jamie kadının ellerini iterek ayağa fırladı. Molly'den kurtulayım derken bir sendeledi, az kaldı yere yuvarlanacaktı. Kadın hemen koşup kollarını onun boynuna doladı, ama adam Molly'yi bütün gücüyle geri itip yumruklarını sıktı.

"Ne oluyorsunuz?" dedi Molly; pek kızmıştı.

"Kötü kadınlarla işim yok benim.

"İyi kadınlar nasıl oluyormuş!"

"Senden iyisi pek çok."

"Senin gibi erkek eskileriyle düşüp kalkanlar iyi kadın, değil mi, iyi kadın onların hepsi!"

"Namuslu kadın çok yeryüzünde."

"Aşağı Mahalle'deki evlerini kiraya verebilmek için hepsini oraya gitmeye zorlasaydın, yeryüzünde bir tek bile namuslu kadın kalmazdı."

"Kasabada herkese göre bir yer var, senin yerin de orası," dedi Jamie; kapıya doğru geriledi. "Bırak beni, tutma!"

Molly adamı tokatlamak için kolunu gerdi, ama Jamie başını kıstığı gibi kadının yanından sıyrılıp soluğu holde aldı. Molly hole koşana kadar adam arka verandadan bahçeye fırladı. Tam o sırada Lily

odasının kapısını açıp dışarı çıktı.

"Ne oluyor, anneciğim?" diye sordu. "Nedir bu gürültü? Kim geldi?"

"İt herif!" dedi Molly; odasına doğru yürüdü. Girdi içeri, kendini yatağın üstüne attı. "İt herif!"

Lily pencereye koşup dışarı baktı. Ön bahçede Jamie Denton'u gördü; adam hızlı hızlı yürüyerek gözden uzaklaştı. Lily gidip annesinin yanına oturdu.

"Ne oldu, anneciğim?"

"Hiçbir şey olmadı." Kadın başını kaldırıp Lily'ye baktı. "Yeryüzünde en sinir bozucu şey boynuzları kırılmış süklüm püklüm boğalardır."

"Ne yaptı Mr. Denton?"

"Ne yaptıysa yaptı, şekerim, dedi Molly ağlamaya başladı. "Onun gibi erkeklerden uzak durmaya bak. Her kötülük gelebilir onlardan. Kendilerine sokulan kadınlara sertlik eden, sevgi, aşk tanımayan erkekler, dünyanın en tehlikeli yaratıklarıdır. Bin türlü leke sürerler insana. Ben pek iyi bilirim öyle erkekleri."

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Ön verandada birinin yürüdüğünü duyduğu sırada Molly yatağına uzanmış şarap içmekteydi. Hava kararalı yarım saat olmuştu, akşamüzeri yağan yağmurdan sonra esmeye başlayan serin rüzgâr pencereden içeri doluyordu. Lily az önce Claude Stevens'le gezmeye gitmiş, Jethro ise akşam yemeğini gene kaçırmıştı. Molly düşündü, bir kez yemeği kaçırdıktan sonra bu saatte eve dönmezdi Jethro, bu gelen herhalde Perry Trotter'di.

Kapı vuruldu; kadın homurdana homurdana kalkıp yeşil sabahlığını giydi. Aynada kendisine şöyle bir baktı, saçlarına bir iki tarak vurdu.

Joe kapının kıyısına dayanmış bekliyordu. Molly'nin holden kendisine doğru geldiğini görünce elindeki sigaradan son bir nefes aldı, izmariti iki parmağının arasına sıkıştırıp bahçeye fırlattı.

"Merhaba, Molly, dedi. "Rahatsız etmedim ya!" Yarı karanlık verandaya çıktılar. "Bu gece evde olup olmadığını öğrenmeye geldim. Telefonun yok, ne yapayım, bari kendim gideyim dedim."

"İyi ettin de geldin," dedi Molly; bir yandan da adamın niçin gelmiş olduğunu anlamaya uğraşıyordu. Araba caddenin kıyısında duruyordu. Motoru çalışmaktaydı, ama ışıkları söndürülmüştü. "Ne var ne yok, Joe?"

"İyilik. Çalışıp duruyoruz; hem de ne çalışmak! Gerçi elimize iyi para geçiyor ama, günde on iki saat, on dört saat çalışmak da kolay değil." Verandanın korkuluğuna oturdu. "Kasaba gene pek kalabalık bu günlerde. Onun için uğradım sana.

"Ne demek istiyorsun, Joe?" diye sordu kadın.

"Hani arabada bir şeyler konuşmuştuk geçen gün, işte onları hatırladım da, belki bu akşam yanına bir arkadaş istersin diye düşündüm. Sesini alçaltıp bir sır verirmiş gibi fısıldadı. "Başka bir dalgan var mı, yok mu, bilmiyorum, bir kere gidip sorayım dedim kendi kendime.

"Ah, dedi Molly heyecanla. "Hiç kimseyi beklemiyorum bu

gece, ama..."

"Çok iyi öyleyse, Molly," dedi adam; basamaklara doğru yürüdü. "Başka birini beklemiyorsan, herif burada, hemen getirip tanıştırayım sana. Kasabaya az önce geldi, canı eğlence istiyormuş. Eli açık bir insana benziyor. Bir şeyler satıyormuş, bilirsin bu satıcılar yolluk almadan çıkmazlar yola."

"Kendime bir çekidüzen vereyim, dedi kadın. "Üstümde bu yeşil sabahlıktan başka hiçbir şey yok. Adama karşı..."

"Bu halinle çok güzelsin. Böyle karşıla herifi daha iyi."

Joe koşarak taksiye gitti. Molly sinirli sinirli saçlarını düzeltti, keşke kapıya çıkarken saçlarımı iyice tarasaydım diye düşündü. Joe yanında yabancı bir adamla eve doğru geliyordu. Adam kısa boylu, sağlam yapılıydı, kırk beş yaşlarında kadar görünüyordu. Sırtında açık gri bir elbise, başında beyaz bir panama şapka vardı. Cicili bicili, göz alıcı bir boyunbağı takmıştı, aynı kumaştan yapılmış bir mendil ceketinin küçük cebinden sarkıyordu.

Adam şapkasını çıkardı; Molly onun tostoparlak kabak kafasını görünce bayağı şaşaladı. Ağzı bir karış açık öylece durmuş bakıyordu. Adam Molly'nin elini yakalayıp tulumba çeker gibi salladı.

"Mr. Benny Ballard, dedi Joe, "size Molly'yi tanıştırayım."

Benny göz kırptı, hemen kadının yanına yanaştı. Sonra tatlı tatlı gülümsedi. Boyu ancak Molly'nin omuzuna kadar geliyordu.

"Nasılsın, Molly?" dedi; kadının kalçalarını okşadı. "Nasılsın bakalım?" Azıcık daha sokuldu ona. "Bana Benny de, olur mu?" dedi; gene göz kırptı.

Molly öyle şaşırmıştı ki, verecek cevap bulamıyordu.

"Ben bir yere sözlüyüm, çocuklar, dedi Joe; basamaklara doğru yürüdü.

Benny verandadaki salıncağa doğru gitti.

"İçersi daha güzel, dedi Molly. "Oturma odası çok güzeldir, serin olur.

Adam onun arkasına takılıp içeri girdi, şapkasını masanın üstüne, kocaman, mavi çin vazosunun yanına attı. Molly kırmızı koltuğun kıyısına oturdu. Benny cebinden bir puro çıkarıp yaktı.

"Bu işi Joe'nin hatırı için yapıyorum," dedi kadın; puro dumanlarına baktı. "Başkası olsa, taş çatlasa katlanmazdım böyle bir şeye. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?"

"Elbette anlıyorum, dedi adam.

"Eh, şimdi birbirimizi daha iyi tanımış olduk, yalnız bir şey daha soracağım. Ne iş yapıyorsunuz?"

Benny kadının yanına oturdu, güdük elleriyle onun bacaklarını okşamaya başladı.

"Tarım makineleri satıyorum, Molly. Çok hoş bir meslektir. Ben mağazalara satarım, onlar da çiftçilere satarlar. Zavallı çiftçiler ise, zincirin son halkası oldukları için aldıkları makineleri kimseye satamazlar, ister istemez tarlalara çıkıp onları kullanırlar. Güzelim makinelerle yabani ot yetiştirecek değiller ya, bol bol ekin ekerler, para kazanıp borçlarını ödemeye uğraşırlar. Böylece de zincirin öbür ucundakiler kendileri hiçbir şey ekip biçmedikleri halde istedikleri kadar yiyecek bulurlar. Yani ben bir çeşit aracıyım, anladın mı? Zinzirin bir ucundan aldığım malları, öbür ucuna götürüyorum. Çifçilere böyle oyun edip onları çalışmaya zorlamasak, bu kez de onlar bize oyun eder, kendileri tepeye çıkıp tarlalarda bizi çalıştırırlardı. Hem, biliyor musun, bu tembel herifleri dürtükleyip harekete geçirmesek, hepimizi aç bırakırlar. Yani, anlayacağın, ben insanlığa büyük yararlar sağlayan bir iş yapmaktayım, Molly." Uzanıp kadının bacaklarını okşadı. "Adımdan da belli değil mi? Benny yararlı anlamına gelir."

Molly bir kahkaha attı.

"Joe size neler anlattı, bilmiyorum, Benny," dedi, "ama, bu geceyi benimle geçirmeye gelmenize pek sevindim." Utangaç bir tavırla adamın düğmelerine dokunmaya başladı. "Ben çok sokulganımdır. Daha yeni tanıştık diye erkeklere uzak duran, numara yapan kadınlardan hiç hoşlanmam. Ama benim de kendime göre bazı düşüncelerim vardır, tabii. Her kadının ufak tefek düşünceleri olmalıdır, değil mi, Benny?"

"Elbette," dedi adam. "Kendilerine göre düşünceleri, inançları olmayan kadınlar çekilmez doğrusu."

"Hep söylerim, bir kadın insan içine çıktığı zaman bir hanımefendi gibi hareket etmelidir, sokaklarda yılışıklık etmek çirkin bir şey, ama bir erkekle yalnız kaldığı zaman hemen değişmeli, numaracılığı bırakmalıdır. Şimdi sizinle beni alalım ele. Yolda görsem sizi şöyle bir süzer, tartarım, ama taş çatlasa yüz vermem, tanışmaya, arkadaşlık etmeye kalkmam, çünkü ben böyle düşünüyorum. Öte yandan bir odada yalnız kaldık mı her şey değişiverir."

"Elbette değişiverir," dedi adam. "O başka iş, öbürü büsbütün başka."

"Sonra bir düşüncem de şu : Yeryüzünde her şeyin bir başlangıcı vardır. Bir kadın herhangi bir erkekle anlaşıp güzel güzel geçinebilir; ama işi başlangıçtan sıkı tutmalıdır; insan daha ilk günden bir erkeğin hoşuna gitmeye çalışmalıdır. Bu düşüncemi anlamayanlara pek

kızarım bir adam gelse, karşılıklı oturup konuşsak, sonra giderken, benim kendisini eğlendirmek için nasıl yırtındığımı anlamazsa, çok, pek çok üzülürüm. Sizi kendime böyle yakın görmemin nedeni de bu, Benny. Anlayışlı bir insana benziyorsunuz. Sizi daha görür görmez, işte eğlencenin tadını çıkarmasını bilen bir adam dedim."

"Öyleyimdir, doğru, dedi adam; kadının üstüne yaslanıp göz kırptı. "Tam istediğin gibiyimdir."

Molly parmaklarını Benny'nin düğmelerinde gezdirdi. Bir düğmeden öbür düğmeye geçiyor, sanki onları tekrar tekrar sayıyordu.

"Kadınların çoğu erkeklere karşı iyi davranmazlar," dedi; beğenmez beğenmez başını salladı. "Oyuncak gibi oynarlar erkeklerle, onların da duyguları olduğunu düşünmezler. Bir sürü erkeğin kalbi kırılıyor bu yüzden, sonunda iş o hale gelecek ki, kadın dedin mi, herkes yaka silkmeye başlayacak.

"Çok doğru söylüyorsun!" dedi adam.

"Sonra bir de erkeklere, şunu yapacaksın, şunu yapmayacaksın diye zart zurt öten kadınlar var. Dünyada korktuğum şey onlar gibi olmaktır. Ben her erkeğe karşı sokulgan olmak isterim, sizi görür görmez nasıl sokuldum hemen yanınıza verandada! Çünkü daha yüzünüze bakınca kanım kaynayıverdi. Başka kadınlar olsa insana bir türlü güvenmez, uzak dururlar; ama benim düşüncelerim kimseninkine benzemez. Hem zaten siz de bana güvenmeseniz buraya gelmezdiniz, değil mi?"

"Çok doğru söylüyorsun, Molly," dedi adam; gülümsedi. "İşimi bilirim ben."

Tam bu sırada ön kapı hızlı hızlı vuruldu. Molly başını çevirip dinledi. Ne Jethro, ne de Lily kapıyı vururlardı eve girerken. Kim acaba diye düşünerek kalkıp hole doğru yürüdü.

Perry Trotter onun geldiğini görünce ileri atıldı. Molly çocuğu kolundan yakalayıp sarstı.

"Ne istiyorsun, Perry?"

"Lily evde mi?"

"Hayır, evde değil."

"Yani buraya hiç gelmiyor, öyle mi?"

"Birisiyle buluşmaya gitti."

Perry kollarını kadının beline dolayıp bütün ağırlığıyla abandı. Molly böyle bir şey beklemiyordu, boş bulundu, dengesini yitirip yere yuvarlandı. Döşemeye güm diye çarpınca, bir an kendini yitirdi. Çocuğun altında kalmıştı, soluk alamıyordu. Perry kadının boğazını sıkmaya başladı. Molly can havliyle onu üstünden savurdu. Tam o sı-

rada Benny gelip yakaladı Perry'yi. Kadın yerde yuvarlanarak ayağa kalktı.

"Sen saklıyorsun onu benden – saklıyorsun!" diye bağırdı Perry. "Benimle konuşmasın diye kim bilir nereye tıktın kızı!"

"Bir daha buraya ayak basarsan doğru gidip annene söyleyeceğim," dedi kadın; güç soluk alıyordu. "Yeter artık senden çektiğim. Bir daha seni burada gördüm mü, her şeyi öğrenecek annen."

Molly bütün gücüyle verandaya doğru itti Perry'yi, çocuk sendeleyerek kapıya yapıştı. Sonra kendi kendine bir şeyler homurdana homurdana çıktı gitti.

Benny ile Molly oturma odasına döndüler; kadın hemen şarap testisini alıp bardakların ikisini de doldurdu; elleri titriyordu.

"Sık sık gelir mi bu çocuk?" dedi Benny.

Molly bardağını bir dikişte boşalttı. "Bu yaşta bütün erkekler böyledir. Şaşılacak bir şey değil. Bunu biliyorum da, onun için fazla sert davranmıyorum çocukcağıza."

"Kimin nesi?" diye fısıldadı Benny; Molly'ye sokuldu.

Tam o sırada oturma odasına Jethro girdi, başını uzatmış merakla Benny'ye bakıyordu.

"Ne istiyorsun, Jethro?" diye sordu kadın.

Jethro gözlerini Benny'den ayırmadan yanıtladı. "Yatağımı hazırlayacaktım, ama oturma odası yabancılarla dolu galiba, öyle görünüyor. Ne işi var bu adamın burada?"

"Hadi sen gene git geldiğin yere, Jethro. Eliyle gitmesini işaret etti. "Git diyorum sana."

"Bilardo salonu kapandı artık bu gece."

"Başka bir yere git öyleyse. Konuğum var, görmüyor musun?"

"Ta çarşıya kadar yürüyemem şimdi. Hem niye gidecekmişim! Ben bir köşeye kıvrılır..."

"Öyle şey olmaz!" diye bağırdı kadın; Jethro'yu kapıya doğru iteledi.

"Git diyorum sana!"

Jethro'nun dönüp arkasına bakmasına kalmadan Molly onu önüne kattığı gibi holden geçirip ön verandaya çıkardı. Sonra da basamaklardan aşağı karanlığın içine salıverdi. Oturma odasında Benny kırmızı kanepeye oturmuş onu bekliyordu.

"Ya bu kimin nesi?" diye sordu.

"Bizde oturuyor, pansiyoner, dedi kadın. "Ama kiraları atlatmaya bakıyor hep, ben de hiç yüz vermiyorum, nerde yatarsa yatsın."

"Sokaklarda mı dolaşacak bütün gece?"

"Bulur bir yer. Hem bana ne!"

"Çok tuhaf insanlar var burada, doğrusu," dedi adam. "Biri gelip seni boğmaya çalışıyor, öbürü gelip oturma odasında yatmaya kalkıyor."

Molly kanepeye oturup arkasına yaslandı, tatlı tatlı gülümseyerek gene adamın düğmeleriyle oynamaya başladı. Benny, bir zaman, onun parmaklarının düğmeden düğmeye gidip gelişini ilgiyle seyretti, sonra, kadın birdenbire kıkırdayınca şaşalayarak geri çekildi. Molly adamın şaşkın yüzüne bir göz attı, arkasından makaraları koyverdi. Kanepenin üstünde kıvranıyor, kıkır kıkır gülüyordu. Benny onu tutmaya çalıştı, ama parmaklarını dokundurmasıyla kadının kahkahalarla sarsılması bir oldu. Adam Molly'nin beline sarıldı, ikisi birden kanepeden aşağı düştüler. Benny kadını bir türlü olduğu yerde tutamıyordu; döşemenin üstünde yuvarlanmaya başladılar. Molly ne yaptığını, ne ettiğini bilmez bir haldeydi. Yerde yuvarlamrlarken az kaldı masayı devirip kocaman, mavi çin vazosunu kıracaklardı.

Karşılarına duvar çıkınca bir an durdular.

"Galiba ben de pek tuhaf bir insanım, dedi Benny. "Hiç kimseyi bu kadar güldürmemiştim ömrümde."

Bunun üzerine Molly yeniden kıkırdamaya başladı, yuvarlana yuvarlana gidip karşı duvara öyle bir çarptılar ki, bütün ev temelinden sarsıldı. Benny'nin iyice canı yanmıştı, kadını kendi haline bırakmaya karar verdi. Ama bu kez de, Molly sarılmıştı onun beline. Adam kolunu gerip kadının midesine bir yumruk yapıştırdı. Molly iki büklüm oldu, daha yüksek sesle gülmeye koyuldu. Benny kurtulmuştu, kaşlarını çatmış ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Tam o sırada hemen yanıbaşlarında başka bir kadının durmakta olduğunu gördü. Christine Bigbee gelmişti.

"Ömrümde hiç böyle gülen insan görmedim, dedi adam; parmağıyla Molly'yi gösterdi. "Düğmelerimle oynuyordu, şöyle orasını burasını azıcık okşayayım, beline sarılayım derken başladı gülmeye. Durmadan gülüyor o zamandan beri. Ya gülünç bir hikâye anlatsaydım buna, ne olacaktı acaba?"

Sözün burasına gelince, Benny birden başını kaldırıp Christine'e baktı.

"Sen kimsin?" diye sordu.

Christine, Molly'nin yanına diz çöktü. "Adım Christine, dedi adama. "Molly! Molly! Ne oldu sana böyle?"

Molly dönüp baktı, hâlâ kıkırdıyordu, Christine'i tanıdı.

"Ne arıyorsun burada, Christine?"

"Charles gitti de, bu geceyi seninle geçirmeye geldim. Konuğun olduğunu bilmiyordum."

"Adı Benny," dedi Molly; parmağıyla adamı gösterdi. "Öyle eğlendik ki! Pek gülünç şeyler yapıyor!"

Christine ayağa kalktı. "Ben eve döneyim artık, Molly.

"Yok, gitme, Christine." Kadının ayaklarına sarıldı. "Ne olur, gitme!" Benny'ye bir göz attı, gene kahkahalarla güldü. "Benny, size Christine'i tanıştırayım!"

Benny göz kırparak Christine'e yanaştı. Aşağı yukarı aynı boydaydılar; adam Christine'in yanında, Molly'nin yanında olduğu kadar güdük görünmüyordu.

"Nasılsın, Christine?" dedi; kadının kalçalarını okşadı. "Nasılsın bakalım?"

ON İKİNCİ BÖLÜM

Molly yardımsız yürüyebilecek halde değildi, bitkindi; Benny ile Christine onu odasına götürüp yatağına yatırdılar. On beş dakika kadar öylece yattı, bir ara yeniden kıkırdayacak gibi oldu, ama kendini tutabildi. Christine yatağın kıyısına oturmuş, Molly'nin elini iki avucunun arasına almıştı. Benny ise kendini bir koltuğa atmış neşesiz neşesiz oturuyordu. Yatak odasına geldiklerinden beri kimse ağzını açıp bir şey söylememişti ona, daha fazla oturup beklemekten bir yarar çıkacağa benzemiyordu. Tam kalkmaya hazırlandığı sırada Molly arkasına döndü.

"Hadi iğne yapalım, Christine," dedi. "Kendimize geliriz, canlanırız azıcık."

Christine utangaç utangaç Benny'ye baktı.

"Ama o daha burada, Molly, diye fısıldadı. "Şuradaki koltukta oturuyor.

"Benny'yi eğlendireceğime söz verdim, dedi Molly. "Hayal kırıklığına uğradı adamcağız. Onu böyle yüzüstü bırakmam çok ayıp oldu. Sor bakalım, Christine, belki o da bir iğne ister."

"Soramam, Molly, dedi kadın. "Daha yeni tanıştık. Bir yabancıya nasıl sorabilirim böyle bir şeyi?"

"Kim demiş yabancı diye... yabancı sayılmaz Benny!"

Molly adama doğru itti kadını. "Hadi sor, Christine. Sormaktan bir şey çıkmaz."

Benny yerinde doğrulup onlara kulak kabartmıştı. Bütün söylediklerini duyamıyordu, ama biraz dinledikten sonra, kendisinden söz ettiklerini anladı. Toparlak yüzüne bir gülümseme yayıldı.

"Onu sepetlememiz çok ayıp olur, dedi Molly. "Öyle bir harekette bulunmak istemem."

Christine gene Benny'ye baktı. Adam koltuğun ucuna ilişmiş, kulak kesilmişti. "Üst çekmeyi aç da, hani-o-şey'i çıkar, Christine, şişe de yerde, bavulun arkasında."

Christine çekmeden şırıngayı çıkardı, vitamin suyu şişesini arayıp

buldu; Benny onun ne yapacağını görmek için ayağa kalkmıştı. Kadının yatağın kıyısına gidip şırıngayı doldurduğunu görünce merakı büsbütün arttı.

Christine hazır olur olmaz Molly yüzükoyun döndü. Christine iğneyi hemen sapladı onun kabaetine.

"Bu da nesi!" dedi adam; ağzı bir karış açık kalmıştı.

Christine işini bitirince, bu kez Molly kalkıp şırıngayı doldurdu. Christine yatağın üstüne oturdu, yüzükoyun yatmak istemiyordu, ama Molly dinlemedi, kadını tuttuğu gibi yatırdı, kabaetini açıp iğneyi sapladı.

Benny bir ıslık çaldı. "Vay anasını!" dedi yüksek sesle.

İğne biter bitmez, Christine hemen ayağa kalktı.

"Bana bakın!" dedi adam; boş boş gülümsedi. "Ne yapıyorsunuz böyle?"

"Size hiç yapmadılar mı bu iğnelerden, Benny?" diye sordu Molly.

"Bana mı?" Benny, hayır anlamına, başını salladı. "Duymadım bile. Yeni bir şey mi?"

Molly parmağıyla işaret ederek onu yanına çağırdı. "Gelin, öyleyse, Benny, dedi; tatlı tatlı gülümsedi. "Görün bakın, nasıl birdenbire demir gibi olacaksınız!"

Benny kafasını sallayarak geri geri kaçtı. Molly onu kolundan yakalayıp yatağa doğru çekti. Christine şırıngayı doldurdu.

"Ne var içinde?" diye sordu adam; korkudan titriyordu. "Nedir bu?"

"Sadece vitamin, Benny, dedi Molly, "Çok hoşunuza gidecek. Bir kere yaptık mı, bir daha isteyeceksiniz. İnsana bir canlılık veriyor. Christine ile ben hep yaparız birbirimize bu iğnelerden."

"Buraya geldiğimden beri canlılıktan imanım gevredi zaten." Adam sinirli bir hareketle kabak kafasını sıvazladı. "Acıtır mı?"

"Yok canım. Molly onu daha yakına çekti. "Öyle hoşunuza gidecek ki, iğnenin acısını hemen unutacaksınız. Hadi gelin buraya, Benny."

"Siz yapın birbirinize, dedi adam; kadının elinden kurtulmaya çalıştı. "Ben istemem. Benim canlılığım kendime yeter. Belki başka bir zaman..."

Molly kuşağından sımsıkı tutmuştu adamı.

"Neşemizi kaçırmayın, Benny," dedi. "Ben de sizi uysal bir insan sanmıştım. Ne güzel eğlenecektik üçümüz, ama istemiyorsunuz."

Benny, Christine'e baktı. "İstemez olur muyum! Ben sadece iğne

yemek istemiyorum, yoksa...

"İstiyorsunuz demek, zaten anlamıştım eğlenmesini bilen bir erkek olduğunuzu. Hadi gelin buraya."

Molly adamı yatağa doğru hızla çekti. İki kadın bir olup onu yüzükoyun yatırdılar; Benny önce bir debelendi, ama Christine çıkıp üstüne oturunca kendini bıraktı; Molly iğneyi sapladı. Adam avazı çıktığı kadar bağırdı, kurtulmaya savaştı; kadınlar onu zor tuttular. İğne bitince Benny yataktan fırladı; fırlamasıyla da pantolununun paçalarına basıp yere yuvarlanması bir oldu. Hemen ayağa kalktı, kabaetini ovuştura ovuştura odanın içinde koşmaya başladı. Molly kendini sırtüstü yatağa bırakıp onun haline kahkahalarla güldü.

Benny gelip karyolanın ayakucuna dayandı, soluk soluğa kalmıştı.

"Ne eğlence!" dedi; yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Oh!"

"Hepimiz demir gibi olacağız," dedi Molly. "Yalnız ben biraz dinleneyim." Eliyle kapıyı gösterdi. "Christine, Benny'yi oturma odasına götürüp azıcık oyalayıver. Ben de geliyorum şimdi."

Onlar gittikten sonra Molly yarım saat kadar sessizce yattı. Oturma odasından da hiç ses gelmiyordu; öyle ki, Molly kalkıp yeşil sabahlığını giydiği sırada evde çık yoktu; acaba Christine ile Benny bir yere mi gittiler diye bayağı korktu kadın. Oturma odasının kapısı kapalıydı. Molly birkaç dakika, holde durup içersini dinledi, ama bir fısıltı bile duymadı. Kapıyı bir iki santim araladı. Christine ile Benny kırmızı kanepenin üstündeydiler. Molly'yi görmemişlerdi; kadın uzun bir zaman orada durup bazen kızarak, bazen merak ederek onları seyretti. Christine'in saçları dağılmıştı, ayakkabıları yerdeydi. Kolunu kanepenin arkasına atmıştı, arada bir elini ağzına götürüp parmaklarının arasındaki sigaradan bir nefes çekiyordu. Molly kırılmış, üzülmüştü; tam kapıyı kapatıp onları daha bir zaman yalnız bırakmayı düşündüğü sırada sokak kapısı güm güm vuruldu. Christine kapının vurulduğunu duyunca hemen ayağa fırladı. Yüzü korkudan bembeyaz olmuştu. Molly hızla oturma odasına girdi.

"Ah, Tanrım!" diye fısıldadı Christine, "Sen ne zamandan beri buradasın, Molly?" Sokak kapısı yeniden güm güm vuruldu. "Kim geldi, Molly? Charles olmasın... Geri mi dönmüş yoksa! Ne yapacağım şimdi?"

"Sen hemen saklan bir yere, Christine. Koş, Lily'nin dolabına saklan... Ama çabuk ol, hadi!"

Benny şaşkın şaşkın bakıyordu. Derken Christine'in arkasından gitmeye kalktı, ama Molly onu kolundan yakalayıp geri çekti.

"Siz burada kalın, Benny, diye fısıldadı.

Christine'in saklanabilmesi için bir zaman orada durup beklediler; sonra Molly hole çıktı. Benny ortadaki masanın arkasına geçti.

Kadın sokak kapısını açınca gececi polislerden Pete Peebles ile karşılaştı. Gelenin Reverend Bigbee olmamasına pek sevinmişti doğrusu; ama Pete niçin gelmişti acaba? Pete Peebles uzun boylu, ağır ağır konuşan otuzluk bir adamdı. Molly, Mrs. Hawkins'in pansiyonundan bu eve taşındığından beri onu ilk olarak görüyordu.

"Merhaba, Molly," dedi adam. "Nasılsın?"

"Merhaba, Pete," dedi kadın; onun gelişine bir neden bulmaya çalışıyordu. "Bir şey mi oldu?"

"Eh, dedi Pete yavaşça. "Ben de bilmiyorum daha bir şey olup olmadığını. Buraya onu öğrenmeye geldim zaten, Molly."

"Neyi öğrenmeye?"

"Şu senin komşun, Mrs. Trotter. merkeze telefon etti, hemen buraya gelip birkaç kişiyi tutuklamamı istedi."

"Burada... Benim evimde mi?"

"Evet, Molly." Adam üzgün bir tavırla başını salladı. "Seni böyle rahatsız etmek istemezdim, ama bir şikâyet olunca..."

"Ne gibi bir şikâyet, Pete?"

"Uygunsuz hareketlerde bulunuyormuşsunuz, Molly."

"Lucy Trotter mi söyledi bunu?"

Pete, evet anlamına, başını salladı; pek üzgündü.

"Ben ona hiçbir şey yapmadım... Hatta Clyde Trotter evimin önünden geçerken dönüp bakmıyorum bile; niçin benimle böyle uğraşıyor, anlayamadım gitti." Kadının gözleri yaşlarla doldu. "Ben kötü değilim... Hiç kötü değilim. Ben de herkes gibi bir insanım. İyi bir kadın olmak için, elimden geleni yapıyorum. Mrs. Hawkins'in pansiyonunda otururken, birkaç kere Clyde ile arkadaşlık etmiştim; Lucy hâlâ onun için kızıyor bana. Ama artık aramızda bir şey kalmadı ki! Clyde'i gördüğüm zaman, dönüp bakmıyorum bile."

"Olabilir, Molly, ama onun dediğine bakılırsa...

"Ne diyor, Pete?"

"Pencereden bakıyormuş, uygunsuz hareketler yapan üç kişi görmüş burada." Pete önüne baktı. "Seni böyle rahatsız etmek istemezdim, Molly, sadece iki kişi deseydi kalkıp buraya kadar gelmezdim, ama üç kişi deyince iş değişti, bu gibi şikâyetleri göz önünde tutmak zorundayız. Yoksa işimden olurum. Anlıyorsun, değil mi Molly? Benim elimde bir şey yok."

"Benimle durmadan uğraşmasalar, azıcık yardım etseler bana, ne

güzel geçinip gideceğim. Ama nedense herkes başıma çorap örmeye çalışıyor. Beni bu kasabadan attırmak için yapmadığı kalmıyor Lucy Trotter'in, Jamie Denton'a da kim bilir neler söylemiş, adam bizi evden çıkarmaya kalktı. Ben şimdi doğru oraya gidip ona ne söyleyeceğimi...

"Yok, acele etme, Molly," dedi Pete. "Hiç yararı olmaz bunun, üstelik işi büsbütün karıştırırsın. Şimdi ben içeri girer, şöyle üstünkörü bir araştırma yaparım, sonra da döner giderim merkeze. Hem görevimi yerine getirmiş olurum, hem de burada uygunsuz bir hareket görmediğimi söyleyip seni temize çıkarırım. Ben öyle bir rapor verince de, Mrs. Trotter ne derse desin, kimse kulak asmaz. Oldu mu?"

"Evet, doğru, dedi kadın. "İçeri gir öyleyse. Seni arkadaşımla tanıştırayım."

Oturma odasına gittiler. Benny odanın içinde gezinip duruyordu, ama Pete'in gömleğindeki polis rozetini görünce olduğu yerde kalakaldı.

"İşte arkadaşım bu, Pete," dedi Molly. "Adı Benny, bizim kasabadan değil. İyi bir adam.

"Basıldık mı?" diye sordu Benny.

Molly, hayır anlamına, başını salladı. "Pete sadece bir araştırma yapıyor."

"Ne araştırması?" Benny pek merak etmişti. "Ben bir suç işlemedim."

"Öbür kadın nerede, Molly?" diye sordu Pete damdan düşercesine."

"Hangi öbür kadın, Pete?"

"Mrs. Trotter'in pencereden gördüğü öbür kadın. Söylediğine göre, seninle bu kabak kafalı adamdan başka bir kadın daha olacak burada; yatakta alt alta, üst üste bir şeyler yapıyor, sonra da odanın içinde dört dönüyormuşsunuz.

"Biri iki görüyor o," dedi Molly. "Değil mi, Benny?" kuşku dolu gözlerle Pete'ye baktı.

"Benny ile ben azıcık oynaşıyorduk. Bilirsin, Pete, sen de arkadaşlık ediyorsun elbette kadınlarla. Herkes hoşlanır böyle arkadaşça şakalardan. Buna karşı bir yasa yok, değil mi, Pete?"

"Sadece uygunsuz hareket diyor yasada, ne yana çekersen gider.

"Ömrümde hiçbir zaman uygunsuz hareketler yapmadım ben, bununla övünebilirim. Bugüne kadar hiç polise şikâyet edildiğini

hatırlamıyorum."

"Mrs. Trotter'in gördüğü belki de Lily'ydi," dedi Pete. "Nerede Lily?"

"Birisiyle buluşmaya gitti. Kaç sattir yok evde."

"Eh, öbür kadını bulamadık demektir," dedi adam. "Evde ikinizden başka kimse olmadığına göre bu iş burada biter. Kendi evlerinde oturmuş eğlenen bir kadınla bir erkeği tutuklayıp gülünç bir duruma düşmek istemem. Hemen gider, raporumu veririm şimdi, gereken araştırmaları yaptığımı, Mrs. Trotter'in söylediği gibi uygunsuz hareketlerde bulunan iki kadınla bir erkek göremediğimi bildiririm."

Kapıya doğru yürüdü. Hole çıkınca birden durdu. "Şöyle bir dolaşsam mı evi acaba?"

"Aman, Pete," dedi Molly; hemen hole koştu. "Boşu boşuna yorulma hiç. Görüyorsun işte, Benny ile benden başka kimse yok burada." Koluna girip adamı verandaya götürdü. "Arada bir fırsat bulursan bana uğrayıver, Pete. Her gece evdeyim ben, gelirsen sevinirim. Gelirsin, değil mi, Pete? Hım?"

"Eh," dedi adam, "gelmek isterim elbette, Molly. Ama çok kalamam. Her saat başı merkezde olmam gerek."

"Sakın unutma," dedi kadın; adamın kolunu sıktı.

"Unutmam, dedi adam.

Pete karanlıkta görünmez olana kadar, Molly verandada durdu. Sonra içeri koştu.

Benny oturma odasında değildi. Molly'nin yatak odasında da yoktu. Kadın mutfağa doğru giderken Lily'nin odasında sesler duydu. Kapıyı yavaşça aralayıp içeri baktı. Işık yanmıyordu, ama karanlıkta Benny ile Christine'in biçimleri seçiliyordu.

"Çok korkuyorum, Molly," diye fısıldadı Christine. "Ya Charles'in kulağına giderse bütün bunlar! Ne olur o zaman? Ne yaparım ben, Molly?"

"Hiç korkma, dedi kadın; yatağa gidip onların yanma oturdu. "Pete Peebles hiçbir şey öğrenemedi, Lucy Trotter de seni tanıyamamış, tanısa söylerdi Pete'ye. Hem kötü bir şey de yapmıyorduk, vitamin iğnesi bu, istediği kadar yapar insan, Lucy Trotter'in bunda da bir kötülük bulabileceğini sanmıyorum. İğne yapmak doğrudan doğruya bir sağlık meselesi. Herkes ilaç almak, iğne yaptırmak zorunda kalabilir."

"Beni kimsenin görmediğine emin misin, Molly? Gelen polis benim burada olduğumu bilmiyor muydu?"

"Bilmiyordu, eminim. Boşuna üzülme, Christine." Molly kalkıp kapıya doğru yürüdü. "Hadi, Benny. Oturma odasına gidelim."

Ne Benny, ne de Christine yerlerinden kıpırdamadılar.

"Şey... Molly," dedi adam, "ben burada kalmak istiyorum." Sinirli bir hareketle kabak kafasını sıvazladı. "Burada Christine'le başbaşa kalmak istiyorum azıcık. Bazı şeyler konuşacağım onunla."

Molly arkasına dönüp odanın ortasına kadar geldi.

"Anlamadım?"

Benny söylediklerini tekrar etti.

"Kızmazsın bize, değil mi, Molly?" diye sordu Christine.

Molly cevap vermedi. Benny ile Christine yalnız kalmak istiyorlardı demek! Hiçbir şey söylemeden hole çıktı. Kendi odasına gidip yatağının kıyısına oturdu, Lily'nin odasından gelen sesleri dinledi. Duyduğu her fısıltı, üzüntüsünü biraz daha arttırıyordu, derken ağlamaya başladı. Christine ondan hem daha genç, hem de güzeldi, Molly de biliyordu bunu, ama hep bilmiyormuş gibi davranırdı. Birden içinde bir kızgınlık duydu. Benny onu görmeye gelmişti, Christine'in ortaya çıkıp adamı ayartmaya hiç hakkı yoktu. Işığı söndürdü, yatağa girip yüzünü yastıklara gömdü.

Gece yarısından sonra Lily koynuna girdiği sırada uyandı. Hemen doğrulup Lily'yi sarstı.

"Sen ne arıyorsun burada, Lily?"

"Yatağımda birileri var, anneciğim. Çıkmıyorlar."

"Daha gitmemişler mi?"

"Kim, anneciğim? Kim onlar?"

Molly kendini yatağa bıraktı. "Sorma şimdi. Hadi uyumana bak. Yüzünü gene yastıklara gömüp ağlamaya başladı.

Ondan sonra da bir türlü gözüne uyku girmedi; gün ışımak üzereyken yatağından fırlayıp yeşil sabahlığını giydi. Doğru Lily'nin odasına gitti. Benny uyuyakalmıştı, ama Christine uyanıktı.

"Ne oldu, Molly?" diye sordu onu görünce.

"Ne olduğunu sen benden iyi bilirsin," dedi Molly kızgın bir sesle. "Bana nasıl yaptın bunu aklım almıyor. İki kardeş gibiydik seninle bugüne kadar."

"Ben ne yaptım, Molly?"

"Bütün gece herifin koynunda yattın, daha ne yapacaksın! Bana gelmişti o. Sen sonradan çıktın ortaya; bir de soruyorsun ne oldu diye. Sabaha kadar gözümü kırpmadım. Çok kötü bir şey yaptın, Christine. Hiç unutmayacağım bunu. Ne kadar iyi arkadaştık."

"Ama, Molly, anlamıyorsun...

"Özür dilemenin ne yararı var?" dedi kadın; bağırıyordu. "Sabah oldu artık.

Benny arkasına dönüp uykulu gözlerle onlara baktı. Sonra dirseklerinin üstünde doğrularak bir an odayı gözden geçirdi, sonra gene Christine ile Molly'ye baktı. Toparlak yüzüne belli belirsiz bir gülümseme yayıldı.

"Merhaba," dedi Molly'ye.

Molly cevap vermedi.

"Ben acele etmeliyim," dedi Christine; pencereden dışarı, gün ışığına bir göz attı. "Neredeyse güneş doğacak, kimseye görünmeden hemen gitmeliyim eve. Mamie benden önce giderse her şeyi anlar."

Benny de hazırlanmaya başlamıştı. Ayakta sallanarak giyindi; gözleri yarı kapalıydı. Molly hiç konuşmuyordu; Benny ile Christine kapıya doğru yürüdüler.

"Siz nereye gidiyorsunuz?" Molly, Benny'ye sormuştu bunu.

Benny, Christine'e bir baktı.

"Gitmem gerek, Molly, dedi; kadının kendisine engel olacağından, gitmesine izin vermeyeceğinden korkuyormuş gibi usul usul kapıya yaklaşıyordu. "O gitti mi, ben de gitmeliyim. Kalamam burada. Biliyorsun, anlıyorsun, değil mi, Molly?"

Benny, Christine'in arkası sıra hole çıktı. Molly dimdik yürüdü kapıya doğru.

"Hepiniz birbirinizin eşisiniz, hepinizin canı cehenneme!" diye bağırdı. "Önce büyük büyük sözler eder, sonra bir başkasını bulduğunuz mu, hemen onun arkasına takılırsınız. Bütün erkekler böyle, kör olasıcalar! Hiçbirinizi görmek istemiyorum ömrümün sonuna kadar! Bıktım artık sizden! Hepinizin canı cehenneme!"

Benny ile Christine'in arkasından yaşlı gözlerle baktı; sonra kapıyı bütün gücüyle vurup kapattı, odasına gitti. Yerde uyuyan Jethro'nun üzerinden atladı, birden durup baktı ona. Sonra adama bir tekme savurdu, gidip yatağına, Lily'nin yanına uzandı, çılgın gibi ağlamaya başladı.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Saat üçte banka kapandığı zaman, hademelerden biri gelip Claude'a amcasının onu görmek istediğini söyledi. Claude, Frank Amcanın odasına doğru giderken, acaba hesaplarda açık mı çıktı, acaba bir yanlış mı yaptım diye düşünüyordu. Agricola National Bank'ın direktörü olduğu gibi, en büyük hissedarı da olan Frank Stevens iş saatlerinde Claude ile pek az konuşurdu; delikanlı bankada çalıştığı dört yıl boyunca ancak iki ya da üç kez onun odasına çağrılmıştı.

Odaya girip kapıyı kapadığı sırada amcası, "Otur, oğlum," dedi. Claude oturdu, amcasının yüzüne merakla baktı. Frank Stevens etli canlı, altmışlık bir adamdı, hep kolalı beyaz gömlekler, iyi dikilmiş, tertemiz gri elbiseler giyerdi; yerinden kalkıp pencerenin önüne gitti, dışarı bakmaya başladı. Arkasına dönmeden Claude'a işlerinin nasıl gittiğini sordu. Claude, "İyi gidiyor sanırım, dedi. Bunun üzerine adam, "Bankacılığı seviyor musun, Claude?" diye sordu; sonra birden arkasına dönüp masasının arkasındaki koltuğuna doğru yürüdü.

"Seviyorum, Frank Amca, dedi delikanlı.

Frank bir çekmeyi çekip bir kutu puro çıkardı.

"Seni niye çağırttığımı merak ediyorsun, değil mi, Claude?" diye sordu gözlerini ona dikerek.

"Evet, efendim, dedi Claude.

"Hesaplar için değil, dedi adam. "O gibi işler için değil. Bankacılığına diyecek yok, daha şimdiden gösterdin değerli bir bankacı olacağını."

Claude arkasına yaslandı, rahatlamıştı. Amcasının uzattığı puroyu alıp yaktı.

"Seninle dün banka kapandıktan sonra konuşacaktım, ama bir işim çıktı, onu bitireyim dedim, o arada sen gitmişsin. Frank purosunu yaktı, kibriti masanın üstündeki tablaya attı. "Kendimizle ilgili bazı şeyler konuşacağız, oğlum, birkaç sözcükle anlatıvereyim hepsini. Senin geleceğini düşünmek zorundayız artık. zaman çok değişti,

bir gencin yaşamını kurması eskisi kadar kolay değil."

Claude, evet anlamına, başını salladı; amcasının sözü nereye getireceğini kestirmeye çalışıyordu.

"Bazı şeyler düşünüyorum senin için, oğlum," dedi Frank. "Aşağı yukarı otuz yıl önce, bu bankayı açtığım günden beri yanımda çalışan Henry Phillips önümüzdeki yılbaşında emekliye ayrılmak istiyor. İyice çöktü artık, çalışmayacak duruma geldi. Ben de yaşlanıyorum. Bir iki yıl içinde altmış beşi bulacağım. Yakında bir kenara çekilip yerimi gençlere bırakmayı düşünüyorum. Bankanın gene ailemizin elinde kalması çok iyi olur elbette, onun için de seni Henry'nin yerine geçireceğim. Birkaç yıl sonra da bankadaki bütün işleri sana bırakıp ben de emekliye ayrılırım. Böylece hepimiz işimizi yoluna koymuş oluruz, oğlum. Bilmem, sen ne düşünüyorsun?"

"Çok doğru, Frank Amca, dedi Claude. "Mr. Phillips ne zaman emekliye ayrılacak?"

"Ocak ayının birinci günü Henry'nin işini sen üstüne alacaksın artık.

Claude iyice rahatlamıştı, kendini yeşil deri koltuğa bırakarak ayak ayak üstüne attı. Bir gün bankada iyi bir yere yükseleceğine ta baştan beri inanırdı, ama bu işin bu kadar çabuk olacağını aklının ucundan bile geçirmemişti.

"Sevindim buna, Frank Amca, dedi. "Ben de hep böyle bir fırsat bekliyordum kendimi göstermek için."

Frank Stevens ayaklarını masanın üstüne dayadı, purosunu dudaklarının kıyısına sıkıştırdı, ellerini kenetleyip kafasının arkasına koydu. Sonra koltuğuna yaslanıp Claude'a baktı.

"Çok iyi, öyleyse," dedi: düşüne taşına, yavaş yavaş konuşuyordu. "Demek ki önünde aşılacak bir tek engel kaldı."

"Nedir o engel, Frank Amca?"

"Bir bankanın başında güvenilecek insanlar olmazsa o bankaya kimse getirip parasını yatırmaz. Sustu, Claude'a bakarak, purosunun dumanlarını savurdu. "Ben birçok bankanın bu yüzden battığını gördüm. Bankacılıkta başarı sağlamanın ilk koşulu budur. Her neyse, biz halkın güvenini kazanmış bulunuyoruz, kasabamızın insanları bize her bakımdan güveniyorlar. Bugünkü durumumuza gelene kadar tam otuz yıl onurumuzla çalıştık; bunca emek harcayarak kurduğumuz bir işi tehlikeye atmak istemeyiz."

"Doğru düşünüyorsunuz, Frank Amca, dedi Claude. "Ben de hiç istemem bankamızın adının lekelenmesini.

Frank purosunu tablanın üstüne tutup küçük parmağıyla külünü

silkeledi.

"Bu sözüne çok sevindim, oğlum, çünkü bankamızın geleceği senin hareketlerine bağlı diyebilirim. Agricola'lılar Henry ile ben emekliye ayrıldıktan sonra da bankanın eskisi gibi işleyeceğini anlarlarsa pek sevinirler." Koltuğuna yaslandı, gene ellerini kenetleyip kafasının arkasına koydu. " Ama sen tutup Molly Bowser'in kızıyla evlenirsen bir gece içinde bütün işlerimiz altüst olur." Susup Claude'a baktı. "Hepsini biliyorum," diye devam etti. "Kasabada bilmeyen yok zaten. Üstelik daha birkaç hafta önce Bessie Allbright'la nişanlandığını da biliyorlar. Örnek bir aile kurmak üzereydin, Claude, aklını başına toplayıp bu çılgınlıktan vazgeçmeni, olabildiğince çabuk Bessie ile evlenmeni istiyorum. Yapacak başka bir şey yok senin için."

"Ama, Frank Amca... dedi Claude.

"Bu işe bir de başka yönden bakalım, oğlum. Molly Bowser'in durumuna ben de üzülüyorum, hiçbir geliri olmayan dul bir kadına elbette acır insan, ama Molly öbür dullara benzemiyor. Talihini başlangıçta yenememiş bir kere, bundan sonra hiç değişemez. Namusluca yaşamasını ne öğrenebilir, ne de öğrenmek ister. Onun gibi kadınları kendimizle bir tutamayız. Molly Bowser'in para karşılığında yapmayacağı şey yoktur, her önüne çıkan erkeğin koynuna girer, hiç düşünmez. Dahası var, Lily'yi de aynı kolaylıkla satabilir. Böyle bir ananın büyüttüğü bir kız senin karın olamaz, Claude. Şu anda ne düşündüğünü biliyorum. Lily ile evleneceğini, Molly Bowser'in bu işle bir ilgisi olmadığını düşünüyorsun. Ama yanılıyorsun, oğlum. Kızıyla evlenirsen Molly Bowser senin kaynanan olacak. Onun Muscadine Caddesinde nasıl bir yaşam sürdüğünü herkes biliyor. Taksi şoförleri evine adam taşıyorlar. Öte yandan Putt Bowser'in kardeşi gelmiş koynunda yatıyor; söylediklerine göre Jethro da malın gözüymüş hani. Çok geçmeden Molly'yi o evden çıkaracaklar; nereye gidecek? İster istemez kasabanın güneyindeki evlerden birine taşınacak. Aşağı Mahalle'de ev işleten bir kaynanan olması hoşuna gider mi?"

Claude uzun bir zaman sesini çıkarmadı. Bütün bunların doğru olduğunu biliyordu, gene de Lily'den vazgeçebilecek gibi değildi, bankada amcasının yerini almak fırsatını kaçırmayı bile göze alıyordu; Lily'den ayrılamazdı. Öne doğru eğildi, dirseklerini dizlerine dayadı, ellerini yüzüne kapadı.

"Ne düşünüyorsun, Claude?" diye sordu Frank.

"Yapamam, Frank Amca," dedi delikanlı kesin bir sesle. "Bessie Allbright'la evlenmek istemiyorum artık. O iş çoktan bitti. Kararımı

verdim bir kere."

"Lily ile mi evlenmek istiyorsun?"

"Evet."

"Soyadını biliyor musun onun?"

"Purvis, değil mi?" dedi Claude. "Putt Bowser'le evlenmeden önce annesinin soyadı da Purvis'di.

"Orası öyle, ama Molly'nin kızlık adıydı Purvis, çünkü Putt Bowser onun ilk kocasıydı. Lily'nin babasının soyadı nedir? Ben onu soruyorum. Purvis olamaz, çünkü Molly'nin kızlık adı o.

"Bilmiyorum, dedi Claude.

"Kimse bilmiyor, dedi Frank. "Molly bile bilmiyor. Evli değildi çünkü.

"İnanmam buna, dedi Claude; bayağı kızmıştı. "Doğru değil! Doğru olamaz!"

"Bütün yaşamını biliyorum Molly'nin, dedi Frank tatlı bir sesle. "Her şeyi öğrendim. Yıllarca önce, güneyde, Satterfield Çiftliği'nde olmuş bu iş. Kasabalıların çoğu biliyor. Annesinin günahlarını Lily'ye yüklemek istemem, ama uzun zamandır bir arada yaşıyorlar, eninde sonunda kız da Molly'ye benzeyecek. Lily yeryüzünde tek başına olsaydı, 'Hiç durma, al bu kızı,' derdim sana, yeni bir çevrede büsbütün değişebilirdi, istedikten sonra her kadın değişebilir. Hatta Molly bile başka koşullar içinde yaşasa dürüst bir kadın olabilir, ama onu bu durumdan kurtarmak için kim kendini tehlikeye atar? Hiç kimse. Yirmi yıl önce el uzatmalıydık ona, hepimizin kabahati var, hepimiz suçluyuz, Satterfield Çiftliği'ne kapılandığı zaman herhalde kötü bir insan değildi Molly, ama iş işten geçmiş artık. Lily de onun etkisinde, Lily de onun yolunda yürüyor. Sen de bilirsin benim kadar bu yolun nereye çıktığını.

"Onların bir suçu yok," dedi Claude. "Putt Bowser arkasında hiçbir şey bırakmadan öldü gitti. Paraları yok diye..."

"Bütün kabahati Putt'a yüklemek doğru değil. Molly, Putt ile evlenmeden çok önce bulmuştu kılığını. Putt gibi bir erkeğin Molly gibi bir kadını doğru yola sokmasını beklemek çocukluk olur."

"Yanlış düşünüyorsunuz, Frank Amca. Lily annesine benzemez. Lily bambaşka bir kız.

"Belki öyledir, oğlum, ama tehlikesine değer mi? Niçin daha emin bir evlenme yapmayasın, niçin bankacılık mesleğinde ilerlemene engel olmayacak bir kızla, Bessie Allbright gibi bir kızla evlenmeyesin? Lily'nin sana ne büyük kötülükler edebileceğini anlamıyor musun? Görmüyor musun?"

Claude, hayır anlamına, başını salladı. "Hayır, anlamıyorum, Frank Amca, dedi. Kalkıp kapıya doğru yürüdü. "Bence tehlikesine değer. Kendi yaşamımı kendim kuracağım, yanılırsam, ne yapalım, acısına katlanırım.

Kapının yanına gelmiş, tokmağa uzanmıştı; tam bu sırada Frank eliyle işaret edip onu geri çağırdı.

"Daha gitme, oğlum, dedi; kaşları çatılmıştı. "Gel, otur şöyle.

Claude yeşil deri koltuğa doğru yürürken Frank sönmüş olan purosunu yeniden yaktı.

"Fazla ileri gitmek istemiyordum, dedi, "ama başka türlü senin gözünü açmak mümkün değil. Bütün Stevensler gibi sen de kolay kolay kararlarından dönmüyorsun.

Birkaç dakika ikisi de sustular.

"Molly Bowser için söylediklerime pek kulak asmadın, belki Lily için söylediklerimi daha ilgi çekici bulursun.

"Ne demek istiyorsunuz?" dedi Claude.

"Doktor Logan'ı biliyorsun elbette.

"Biliyorum, efendim. Ne olmuş Doktor Logan'a?"

"Lily sana hiç söz etmedi mi Doktor Logan'dan?"

Claude, hayır anlamına, başını salladı. "Söz etmedi sanıyorum.

"Kasabanızdaki kızların bazılarıyla, hatta evli barklı genç kadınlarla Doktor Logan arasında olup bitenleri duymuşsundur herhalde.

"Birtakım dedikodular duydum, dedi Claude. "Herkes söylüyor. Ama söylenenler doğru mu, yanlış mı, bilmiyorum.

"Lily'nin gece geç vakit onun muayenehanesine gittiğini de duydun mu?"

Claude birdenbire kuruyan dudaklarını yaladı. "Ne demek istiyorsunuz, Frank Amca?"

"On on iki yıldır Doktor Logan bütün genç kadınları kendi ağına çekiyor. Bir başağrısı ya da herhangi bir ufak hastalıkla bir kere o muayenehaneden içeri giren genç kadınlar nedense belli aralarla çeşitli bahaneler ileri sürerek Doktor Logan'a taşınıp duruyorlar; hem de hep geç vakit gidiyorlar, gece saat on birle on iki arasında. Kimse bir şey kanıtlamış değil, çünkü genç kadınların ağzı pek sıkı, ama anlaşılan Doktor Logan onlara bazı iğneler yapıyor, uyuşturucu ya da uyarıcı şeyler, öylece de her isteğine erişebiliyor. Kaç kez sorguya çekildi Doktor Logan, gene de hiçbir şey kanıtlanamadı. Öte yandan bu söylediklerimi doğrulayacak düzinelerle ana baba, koca gösterebilirim sana. Dünyada öyle şeyler var ki, doğru olduklarına inanıl-

ması için kanıtlamaları gerekmiyor."

"Lily öyle şeyler yapmaz, Frank Amca," dedi Claude. "Dünyada yapmaz. Öyle kızlardan değil o, Frank Amca."

"Bütün kızlar birbirinin eşidir. Sadece adları değişir, o kadar."

"Gene de inanmam Lily'nin böyle bir şey yapacağına. İnanmam."

"Geçen hafta bir gece saat on buçuktan on iki on beşe kadar Doktor Logan'daydı Lily."

"Nerden biliyorsunuz?"

"Her istediğimi öğrenirim ben.

"Ne yapıyormuş orada?"

"Herkes ne yapıyorsa o da onu yapıyormuş."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Söyledim ne demek istediğimi oğlum."

"Ben inanmıyorum söylediklerinize.

"İnanırsın günü gelince.

Claude yüzünü, alnını ovuşturdu. Soğuk terler dökmekteydi. Amcasının söylediklerine inanmak istemiyordu, ama içine bir kurt düşmüştü bir kez, orada oturmuş düşünürken, Lily'ye olan güveni her an azıcık daha sarsılıyordu.

"Doğru olamaz bu, Frank Amca, dedi. "Doğru olamaz!"

"Bu dünyada her şey olur, oğlum."

"Ama Lily, Doktor Logan'a gitmez.

"Ama gitti."

"Kendisine sorarım gitti mi diye.

"Alacağın yanıta hazır ol öyleyse.

Claude bir an ellerini yüzüne kapadı, sonra ayağa fırlayıp pencerenin önüne gitti. Batmak üzere olan güneş pırıl pırıldı, göz kamaştırıcıydı; Claude, Lily ile otomobile binip tarlalara gittikleri o ilk günü hatırladı. Pencerenin önünden çekilip odanın öbür ucuna doğru yürüdü.

"Ne yapacağımı bilemiyorum, dedi; çaresizlik içindeydi. "Lily'nin beni kandıracağı aklımın ucundan bile geçmezdi." Odada dolaşmaya başladı. "Söylediklerinize inanayım mı, inanmayayım mı, bilemiyorum. Kimseye inanmak istemiyorum artık. Lily'nin sözlerine de inanmam bundan sonra.

"Ben de çok üzüldüm bunu söylemek zorunda kaldığıma, oğlum, dedi Frank. "Bunu söylemeden de senin gözünü açabileceğimi sanıyordum, ama olmadı. Gene de sonuna kadar dayandım, elimden geleni yaptım söylememek için."

"Kasabadan atmalı bu herifi... Öldürmeli bu herifi!" dedi Claude; pek kızmıştı.

"Bu sözü ilk olarak duymuyorum. Cherokee County'nin her yanında, herkes böyle diyor."

"Bu işe bir son verme olanağı yok mu, Frank Amca?"

"Elbette var. Bunca kadından biri ağzını açıp olan biteni anlatsa yıllar yılı demir parmaklıkların arkasında sürünürdü Doktor Logan."

Claude gene pencerenin önüne gidip batmakta olan güneşe baktı.

"Ne yapacağımı bilemiyorum, dedi; sırtı odaya dönüktü.

"Gel, otur şöyle, oğlum, dedi Frank tatlı bir sesle. Claude'un gelip koltuğa oturmasını bekledi. "Heyecanlandın, allak bullak oldun şimdi. Serinkanlılıkla düşünebilecek duruma gelince kararını verirsin. Doğru yolu seçeceğinden hiç kuşkum yok. Sonra da Lily'ye gider, hepsini açıkça anlatırsın, üzülecek, kırılacak diye çekinme. Daha çok genç, yaşamı boyunca daha bir sürü erkekle tanışacak. Birkaç gün içinde her şeyi unutur. Hem kararını da elinden geldiği kadar çabuk ver. Bu gibi işleri sona erdirmek için bir an önce bütün bağları koparmak gerekir."

Sustu, birkaç dakika Claude'a baktı. Claude yere bakıyordu.

"Bu dediklerimi yaptıktan sonra doğru Bessie Allbright'a gidersin. Önce sana pek yüz vermez belki, ama kendisiyle barışmak istediğini anlayınca yumuşar.

Frank ayağa kalktı, şapkasını giydi, kapıya doğru yürüdü. Claude olduğu yerde oturuyordu.

"Bessie Allbright'la ne kadar zamanda evlenebilirsiniz acaba?" diye sordu adam.

Claude cevap vermedi.

"Ne kadar çabuk evlenirseniz o kadar iyi olur, dedi Frank. "Birkaç haftalık bir balayı yolculuğuna çıkarsınız, sonra da gelip yeni bir ev açar, yerleşirsiniz. Bütün bu işleri bir an önce yapıp bitirmelisin, çünkü biliyorsun yılbaşında Henry Phillips'in yerine geçeceksin."

Claude'un yanıt vermesini bekledi, sonra yeğeninin yüzüne bakıp ne derece üzgün olduğunu görünce hızla kapıyı açtı, dışarı çıktı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Jethro'nun bütün umutları kırılmıştı, iki gündür evden dışarı çıkmıyordu. Bir çift lastik çizmeyle el arabasından başka satılacak hiçbir şey bulamamıştı; üstelik Woodbine County'den getirdiği paralar da suyunu çekmişti. Jethro iki kere Molly'den bir dolar borç istemiş, iki keresinde de beş para alamamıştı; hem artık Molly ona hiç yüz vermiyor, varlığından bile habersizmiş gibi davranıyordu. İki gündür Jethro'yla hiç konuşmamıştı, sofraya sadece iki kişilik tabak koyuyordu. Lily ile Molly'den ne artarsa Jethro onunla karnını doyuruyordu. Bahçedeki yığını da karıştıramaz olmuştu, saatlerce arka verandada oturup oradan oraya uçuşan serçe kuşlarını seyrediyordu. Woodbine County'ye dönmeyi hiç istemiyordu, çünkü oraya dönmek demek ineklerin ahırını temizlemek, domuzları yıkamak, sabahtan akşama kadar odun kesmek, haftanın yedi günü durup dinlenmeden çalışmak demekti. Kasaba yaşamına alıştıktan sonra çekilmezdi bunlar; bilardo salonunda oturup yandaki lokantadan gelen kızarmış balık kokularını koklamaya bayılıyordu.

Molly ile evlenebilse hem onun yatağında yatacak, hem de sofraya oturacaktı, ama bir türlü kanmıyordu kadın; Jethro ondan umudunu kesmişti artık, bir yolunu bulup Lily'yi kandırmaya bakıyordu. Kızla yalnız kalsa hemen açılacaktı, ama onunla da hiç yalnız kaldıkları olmuyordu.

O gece bir haftadır ilk olarak Claude Stevens, Lily'yi gezdirmeye gelmedi; Lily pek üzüldü, pek merak etti. Giyinmiş, hazırlanmıştı, saat dokuza kadar bekledi Claude'u, sonra gelmeyeceğini anlayınca arka verandaya çıkıp salıncaklı sandalyelerden birine oturdu. Uzun bir zaman hiç konuşmadı, düşündü durdu, son derece üzgündü; Jethro sandalyesini ona yaklaştırıp niye bu kadar üzgün olduğunu sordu. Bunun üzerine kız hüngür hüngür ağlamaya başladı. Biraz sonra da Jethro'ya dönerek Claude'un söz verdiği halde gelmediğini, bir kazaya uğramış olabileceğini söyledi.

Jethro kızın ağlaması geçene kadar bekledi, sonra sandalyesini

onun sandalyesine yanaştırdı. Adamın kendisine iyice sokulduğunu gören Lily bayağı korkmuştu.

"Ne yapıyorsunuz, Jethro Amca?"

"Sana ne zamandır söylemek istediğim bir şey var, Lily. Ben hiç evlenmedim, daha fazla gecikmeden artık evlensem diye düşünüyorum. Hani öyle ince eleyip sık dokuyacak da değilim. İyi bir kadın olsun, yeter. Benim dayanamayacağım tek şey geçimsizliktir, bütün gün kafamı şişirecek bir kadına bağlanmak işime gelmez. Her şeyi göze alır kaçarım öyle birine düşersem."

"Evlenmeyi düşündüğünüz bir kimse var mı, Jethro Amca?"

"Elbette var, Lily."

"Kim?... Annem mi?"

"Hayır," dedi adam bir acele. "Hayır, o değil. Aklımın ucundan bile geçirmedim onu. Hem Molly ile ben pek birbirimize uyabileceğe benzemiyoruz. Doğrusunu söylemek gerekirse benim gözüm çok daha genç birinde."

"Kimde, Jethro Amca?"

"Evet, ben de onu söyleyecektim, dedi adam. "Ben de tam onu söylemeye hazırlanıyordum. Gerçi ben biraz yaşlı görünüyorum, ama bunun pek bir önemi yok. Zamanı gelince demir gibi olurum, kimse duramaz önümde. Kendimi övmeyi sevmem hiç, gene de şu kadarını söyleyeyim, sana eşsiz bir koca olurum, Lily.

"Bana mı?" dedi kız; şaşkınlıktan soluğu kesilmişti. "Ah, Jethro Amca, şaka ediyorsunuz!"

Adam onu sertçe yakaladı. "Hayır, şaka etmiyorum, Lily! Şaka etmiyorum. Hiç şaka yok bu sözümde."

Lily güldü. "Jethro Amca, sizin yaşınız benim yaşımın üç katı. Gülünç bir şey değil mi bu? Siz yaşça kendinize uygun, annem gibi bir kadın almalısınız. On yedisine yeni basmış bir kızla evlenmeye kalkarsanız herkes kahkahalarla güler.

"Gülerlerse gülsünler," dedi adam; kıza büsbütün sarıldı. "Ben boş veririm öyle şeylere."

"Ama ben boş veremem, Jethro Amca, dedi Lily. "Sanki... Sanki annemin kocasıyla evlenmişim gibi. Çok gülünç bir şey."

"Hiç önemi yok bunun, Lily. Ben çoktan karar verdim bu işe.

Ama ben vermedim, dedi kız.

Adamın kollarından kurtulmaya çalıştı. Jethro onu sandalyesinden kaldırıp kendine doğru çekti; Lily çırpındı.

"Ben kolay kolay atlatılan erkeklerden değilim, dedi Jethro.

Lily onun elinden kurtulmak için bütün gücünü harcıyordu, ama

adam gittikçe daha sıkı sarılıyordu kıza; sert sakalları, kızın yumuşak derisine batıyordu.

"Ne olur yapmayın, Jethro Amca," diye yalvardı Lily. "Canımı acıtıyorsunuz!"

"Evleneceğiz, değil mi, Lily?"

"Ben evlenemem sizinle, Jethro Amca."

"Neden?" dedi adam. "Sana göre değil miyim ben?"

"Onun için değil, Jethro Amca. Bir kere, siz benden çok daha yaşlısınız.

"Sen hiç üzülme o bakımdan, Lily. Yeniden kendimi övmeye başlamak istemiyorum, ama kimse benim kadar canlı olamaz senin yanında.

"Ne olur yapmayın, Jethro Amca," diye yalvardı kız; adamı itmeye uğraştı. "Canımı acıtıyorsunuz; hem sizinle evlenemem ben."

"Beni daha yakından tanısan başka türlü düşünürdün belki." Kızı kendine doğru çekti, elbisesini yırtıp omuzlarından aşağı indirdi. "Sen farkında değilsindir ama, ben buraya geldiğim günden beri seni gözlüyorum. Hiçbir şey kaçmaz benim gözümden. Hani gördüklerimden pek hoşlandığımı da gizleyecek değilim. Fazla yaklaşamadım sana ama uzaktan gördüğüme göre pek uygunuz birbirimize. Şu anda içimde bir tek istek var, seni istiyorum. Kafama koydum bunu bir kere, kolay kolay vazgeçmem."

"Ne olur vazgeçin, Jethro Amca. Annem duyarsa ne yapar biliyorsunuz.

"Nerden duyacak!" Kızın elbisesini sıyırdı. "Annen beni ilgilendirmez. Ben sadece seni düşünüyorum şu anda." Adam kollarını sıktıkça Lily'nin canı yanıyor, gözleri yaşlarla doluyordu. "Coşturdun beni iyice, Lily, istediğimi yapmadan bir yere gidemezsin."

"Başka birini bulun kendinize, Jethro Amca."

"Başkasını arayacak halde değilim ben şimdi.

"Yapmayın, Jethro Amca! Ne olur bir başkasını bulun, bırakın beni!"

"Kadınların beni coşturup baştan çıkardıktan sonra kaçıp gitmelerine hiç alışık değilimdir.

"Ben sizi coşturmak istemedim, Jethro Amca.

"Ama coşturdun bir kez, bak gene söylüyorum, kolay kolay vazgeçmem bu işten ben.

Lily adamın kollarının arasından sıyrılıp verandanın öbür ucuna kaçtı. Tam parmaklığın üstünden aşıp aşağı atlayacağı sırada Jethro yetişip yakaladı onu.

"Anneme seslenirsem, görürsünüz!" dedi kız. "Yapmayın, yoksa bağırırım."

"Zor bağırırsın!" Elini Lily'nin ağzına kapadı. "Bana böyle kötü davranma, Lily. Ne zamandır beni çılgına döndürdün zaten."

Lily çırpınmaktan vazgeçmişti; adamın kolları da yavaş yavaş gevşedi. Kıza kuşku dolu gözlerle bakıyordu.

"Öyleyse, başka bir yere gidelim," dedi Lily; büsbütün değişmişti.

Jethro bir an kıza baktı. "Ne demek istiyorsun?"

"Başka bir yere gidelim.

"Nereye?"

"Arka bahçeye, ya da başka bir yere."

Jethro anlayışlı anlayışlı gülümsedi. "Annen verandaya çıkar diye mi korkuyorsun?"

Kız, evet anlamına, başını salladı.

"Ama beni kandırıp kaçmaya kalkarsan sonra seni ne yaparım biliyor musun?"

"Kaçmam. Söz veriyorum, Jethro Amca."

Verandadan inip arka bahçeye giderlerken adam kızın kolunu sımsıkı tutuyordu. Ağacın altındaki sıraya gelene kadar ikisi de hiçbir şey söylemediler. Önce Lily oturdu.

"Şimdi ne olacak, Lily?" dedi adam.

"Ne demek istiyorsunuz, Jethro Amca?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Hani orada verandada konuştuğumuz gibi seninle ikimiz şey etmeyecek miyiz?"

"Ama ben nişanlıyım, Jethro Amca. Claude'la nişanlıyım."

"Bana ne nişanlıysan. O beni hiç ilgilendirmez. Şimdi sen beni dinle de böyle engeller aramaktan vazgeç. Gel kendiliğinden ne istiyorsam ver bana, yoksa zorla alırım. Biliyorsun, kolay kolay atlatılacak erkeklerden değilim ben."

Lily uzun bir zaman hiç sesini çıkarmadı, sonunda Jethro onu sertçe sarstı.

"Azıcık bekleyin, Jethro Amca, dedi kız.

"Ne diye bekleyecekmişim! Bana çok söylediler bunu, bekle, bekle, sonunda hiçbir şey çıkmaz. Beni oyalayamazsın. Hadi, ne diyorsun bakalım, Lily?"

"Önce bir içeri gitmek istiyorum.

"İçeri gidip annene söylemeye kalkarsan sonra seni ne yaparım biliyorsun, değil mi?"

"Hiçbir şey söylemem anneme, Jethro Amca, söz veriyorum."

"Ne kadar kalacaksın içerde?"

"Hemen gelirim.

"Beş dakika?"

Lily, evet anlamına, başını salladı, yavaşça uzaklaştı adamdan.

"Beş dakika izin veriyorum," dedi Jethro, "Beş dakika sonra burada olmazsan ben gelirim içeri."

Lily ayağa kalkıp geri geri yürüdü.

"Peki, Jethro Amca, dedi; tir tir titriyordu.

Sonra dönüp verandaya doğru koştu, içeri girdi; Jethro onun arkasından bakakalmıştı. Kız gözden yiter yitmez adam yaptığı işe pişman oldu, keşke bırakmasaydım diye düşündü. Ayağa kalktı, birdenbire aydınlanan pencereye, Lily'nin penceresine baktı. Lily gidip hepsini Molly'ye anlatabilirdi; Jethro korku içindeydi, her an Molly'nin arka kapıdan dışarı fırlamasını bekliyordu. Ama Molly görünmedi, birkaç dakika sonra da Jethro'nun korkusu geçti. Beş dakika oldu, Lily'nin hâlâ gelmediğini gören adam yavaş yavaş eve doğru yürüdü. Tam pencerenin önüne vardığı sırada Lily perdeyi kapattı, hiçbir şey göremedi Jethro. Durup dinledi, çıt yoktu. Kız içeri gireli on beş dakika olmuştu aşağı yukarı, iyice canı sıkıldı adamın. Düşündükçe kızgınlığı daha artıyordu. Kararını vermişti, bu kez, Lily'yi kaçırmayacaktı elinden, parmaklarının ucunda yürüyerek verandaya çıktı, holden geçip kızın kapısına gitti. Tokmağı çevirdi, kapı açılmadı, kilitliydi.

Bir zaman orada durup, Molly'ye duyurmadan odaya nasıl girebileceğini düşündü. Gerçi kadın evin öbür ucundaydı, ama bir gürültü duyarsa hemen koşup gelirdi. Sonunda, artık dayanamadı, bütün ağırlığıyla kapıya yüklendi. Kapı ardına kadar açılıp gürültüyle duvara çarptı. Jethro daldı içeri. Korkudan gözleri faltaşı gibi açılmış olan Lily yatağının üstüne çıkıp köşeye büzülmüştü. Öyle korkmuştu ki, adamın kendisine doğru geldiğini gördüğü halde bağıramıyor, çığlık atamıyordu.

Jethro kızı bir tokatta duvara yapıştırdı. Sonra onu kollarının arasına almak için uzandığı sırada Lily avazı çıktığı kadar haykırdı.

"Geberesi karı!" diye bağırdı adam; bir yumruk vurdu kıza. "İnsan nasıl kandırılırmış ben öğretirim sana!"

Lily gene haykırarak adamı yumruklamaya başladı. Jethro bir tane daha yapıştırınca sesi kesildi kızın.

"Bir daha beni kandırmaya kalkmazsın... Aklın başına gelir bundan sonra!"

Tam bu sırada adam kendini yerde buldu. Sersemlemişti, gözleri-

ni açınca karşısında Molly'yi gördü. Kadın elindeki sandalyeyi havaya kaldırmıştı. Jethro'nun kafasında ikinci bir gürültü koptu, ta uzaklardan kırılan odun sesleri geldi. Adam Molly'nin sandalyeyi kafasına kaç kez indirdiğini göremedi; kendine geldiği zaman odanın köşesinde dertop olmuş yatmaktaydı, kafası acıdan duygusuzlaşmıştı. Gözlerini ovuşturup çevresine bakındı.

"Bunun böyle olacağını biliyordum, diyordu Molly. "Aklım başımda olsaydı seni daha buraya adım attığın gün kovardım bu evden.

Jethro yavaşça doğrulup sırtını duvara dayadı. Lily gözyaşları içinde, annesinin arkasında duruyordu. Molly kırılan sandalyenin en büyük parçalarından birini alıp adama doğru ilerledi.

"Beni kandırdı," dedi Jethro; sesi pek acıklıydı. "Söz verdi, sonra da kaçtı. Bir kadın yapacağım dediği şeyi yapmalı. Erkekleri böyle aldatan kadınları elbette döverler."

"Kapa ağzını!" diye bağırdı Molly; son derece kızgındı. "Kapa o pis ağzını!"

Jethro kafa tutarcasına baktı kadına. Molly sinirden titriyordu.

"Gelecek sefer iyice açarım gözümü, dedi adam. "Bir daha böyle tongaya basmam. Bir daha beni kimse kandıramaz böyle. Görürüz.

"Bu işin gelecek seferi yok artık, dedi Molly. "Sen gidiyorsun buradan, hem de hemen gidiyorsun. Bir daha da gözüme gözükme sakın. Hadi kalk bakalım, tut yolu!"

Jethro yerinden kıpırdamadı bile. Öylece oturmuş Molly'ye kötü kötü bakıyordu. Sonra kafasını hafifçe çevirip Lily'ye baktı.

"Lily benimle gelirse, bütün bu olanları unuturum," dedi.

Molly bir kahkaha attı.

"Ağzımı açıp tek bir söz bile söylemem ona bu yüzden, dedi adam.

Molly elindeki sandalye parçasını onun kafasına fırlattı. Jethro öne doğru eğildi, koca tahta güm diye duvara çarptı.

"Ben ona kötülük etmek istemedim ki, Molly," dedi adam. "O bana sataştı, ben de dayanamadım. Bir erkek bir kere coşunca, ne hale gelir bilirsin. Bu kız da hani kimi istese coşturabilir. Sen de farkındasın bunun. Ben hep ondan uzak durmaya çalıştım. İstersen kendisine de sor, bu geceye gelene kadar bir kerecik olsun yanma yanaşmadım. Bundan da belli içimde bir kötülük olmadığı, değil mi, Molly? Ha?"

Molly soğuk soğuk baktı adama.

"Bir köpeğin kafasının üzerine bir kemik asarsan, hayvan eninde sonunda atılıp yakalar onu. Bana da tıpkı öyle oldu. Baktım daha fazla dayanamayacağım, atılıp yakaladım. Kafasının üzerinde asılı duran kemiğe atıldı diye bir köpeği dövüp sokağa atamazsın, değil mi, Molly? Ha?"

"Hadi kalk bakalım, ağzını da kapa, dedi Molly. Eğilip kırık sandalyenin ayağını aldı yerden. "Tek söz söylemeden çıkıp gideceksin, anladın mı? Hadi tut yolu, Jethro Bowser! Defol git bu evden!"

Jethro, Molly'nin elindeki tahtayı görünce hemen ayağa fırladı. Kadın onun arkasından kapıya doğru yürüdü.

"Böyle ikinizi de kızdırmış olarak ayrılmak istemezdim sizden, dedi adam. "Akrabalığa yakışmaz bu.

"Sen benim akrabam değilsin artık, dedi kadın. "Hadi durma."

Jethro, Molly'nin odasının önüne gelene kadar ilerledi. Sonra dönüp kadına baktı.

"Gideceksem, öbür elbisemi de alayım bari. Bir pantolonla bir gömleğim olacak."

"Hadi çabuk, al da defol, dedi Molly.

Jethro, evet anlamına, başını salladı, geri geri yürüyerek uzaklaştı. "Kızgınlığın geçerse, beni nerede bulabileceğini biliyorsun. Ben her zaman hazırım buraya gelmeye, elimde ne iş olursa olsun hemen bırakıp akrabalarımın yardımına koşmak boynumun borcudur."

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Lily o sabah odasından dışarı çıkmadı; bir ara Molly onu kahvaltıya çağıracak oldu, ama canı hiçbir şey istemiyordu kızcağızın; yatağına uzanmış, ağlayıp duruyordu; ancak öğleden sonra kalktı, yıkandı, giyindi. Saat ikide annesine hiçbir şey söylemeden evden çıktı; Claude'u görmeye, bankaya gidiyordu. Kendinde içeri girecek gücü bulana kadar bankanın önünden birkaç kere geçti.

Doğru Claude'un her zaman çalıştığı yere gitti, ama Claude yoktu orada. Şaşkın şaşkın çevresine bakındı. Bankada dört beş müşteri vardı. Hepsi de veznenin önünde toplanmış, sıra beklemekteydiler. Lily çevresinde Claude'u sorabileceği herhangi bir memur göremeyince vezneye doğru gitti, sıraya girip beklemeye başladı. Beş dakika sonra kendini Henry Phillips'in karşısında buldu. Adam bir tomar kâğıt parayı düzeltip bir çekmeceye koydu.

"Bir emriniz mi var, Miss?" dedi.

"Şey nerede... şey... Claude?" diye sordu kız; kıpkırmızı olmuştu. "Yani Mr. Claude Stevens?"

"Bugün gelmedi, Miss," dedi adam.

Lily veznenin önünden çekilip arkadaki müşteriye yol vereceğine, olduğu yerde durup yaşlı adamın yüzüne baktı.

"Evet, Miss?" dedi adam.

"Nerede?"

"Söyledim size bugün gelmedi diye, Miss." Adam eğilip onun arkasındaki müşteriye ilerlemesini işaret etti. "Lütfen, Miss."

"Burada olmadığına emin misiniz?" dedi kız.

"Eminim, Miss. Eminim elbette."

Başka bir şey sormasına kalmadan arkadan gelen müşteri onu dirsekleyip kenara itti. Lily kapıya doğru yürürken birkaç memurun merakla kendisine baktıklarını gördü. Onlardan birine Claude'un nerede olduğunu sormak istedi, ama hepsi de uzaktaydılar, üstelik arada bölmeyi ayıran tahta da vardı, vazgeçti. Saatin üç olmasına birkaç dakika kalmıştı, caddeye çıkıp kapının yanında beklemeye başla-

dı. Banka kapandı; Lily belki Claude'u görürüm diye ikide bir pencereden içeri bakıyordu. Memurlar birer ikişer çıkıp gittiler; saat dörtte banka bütün bütün boşalmıştı, ama Claude yoktu ortada. Kız yarım saat daha bekledi, gene görünmedi Claude; Lily çaresizlik içinde kalmıştı, bütün umutları kırılmıştı, hiçbir şey yapamazdı artık.

Eve giderken yollarda ağlamamak için kendini zor tuttu; bir an önce odama kapanayım, herkesin önünde gözyaşlarına boğulmayayım diye olabildiğince hızlı yürüyordu. Hele karşıdan evi görünce bütün hızıyla koşmaya başladı.

Molly onun holden koşarak geçip odasının kapısını gürültüyle kapattığını duydu. Hemen gitti arkasından; Lily kendini yatağının üstüne atmış, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Molly'nin onu yatıştırıp ne olduğunu öğrenebilmesi epeyce sürdü.

"Hadi anlat bana, şekerim, ne oldu?" dedi kadın; kızı kollarının arasına aldı. "Claude Stevens mi üzdü seni?"

"Bir türlü bulamıyorum onu, diye hıçkırdı kız. "Bankada yok, nerde olduğunu söylemiyorlar, çok korkunç bir şey geldi başına herhalde, anneciğim. Herhalde bir şey oldu, anneciğim!"

"Belki bir işi çıkmıştır," dedi Molly. "Belki de izin alıp balık tutmaya gitmiştir. Bir sürü neden bulunabilir bankada olmamasına, şekerim."

Ama bana öyle bir şey söylemedi... İki gecedir gelmiyor beni görmeye... Ne yapacağımı bilemiyorum!"

"Şimdi gelince artık onu eskisinden de çok seversin, şekerim," dedi Molly. "Kadınlar arada bir erkeklerinden uzak kalmak isterler."

"Ben istemiyorum.. İstemiyorum!" Kendini yatağın üstüne atıp şilteyi yumruklamaya başladı; yanaklarından sicim gibi yaşlar akıyordu. Molly onu gene kucaklamaya çalıştı, ama Lily yatıştırılacak gibi değildi. "Bir dakika bile uzak kalmak istemiyorum ondan, anneciğim!" diye haykırdı. "İstemiyorum. İstemiyorum!"

"Ama, şekerim, nasıl olsa gelecek, her şey yoluna girer o zaman. Bir erkek için kendini bu kadar üzer mi insan! Hiç iyi değil bu yaptığın. Bir genç kız böyle zamanlarda taş gibi olmalı, yoksa çöküverir. Hadi gel bana, şekerim, şöyle yaslan da Claude gelince nasıl gezmeye gideceksiniz, onları düşünelim."

Lily annesine sarılıp hıçkırmaya devam etti. Molly onun ayakkaplarını, elbisesini çıkardı, gözlerini sildi.

"Sen kendini bana bırak, şekerim, dedi tatlı bir sesle. "Çok iyi anlıyorum duygularını. Bir erkeği bu kadar sevmek kötü bir şey,

ama insanın elinde değil. Her kadın bir erkeğe böyle bağlanmıştır yaşamda, her kadının başından böyle bir şey geçmiştir. Senin yaşındayken ben de zaman zaman böyle olurdum, ama neyse ki çabuk atlatırdım. Kadınların en zor yaşı bu. İlerde sen de değişir, bambaşka bir insan olursun. Hadi, şekerim, üzme kendini böyle."

"Ben değişmek istemiyorum, ben hep böyle kalmak, üzülmek istiyorum!"

"Ama bütün bunlar seni nasıl yıpratıyor, görüyorsun, şekerim. Değer mi? Erkekten bol bir şey yok yeryüzünde.

"Bana ne onlardan – ben Claude'u istiyorum!"

"Gelecek, şekerim. Nasıl olsa gelecek, nasıl olsa kavuşacaksın ona. Arada bir erkeğinden uzak kalmalı kadınlar. İnsan şöyle iyice bir özlemeli ki erkeğini, sevgisinin derecesini ölçebilsin.

"Kimseyi özlemek istemiyorum ben... Claude'u istiyorum sadece!"

"Biliyorum, dedi Molly; kızın saçlarını okşadı. "Biliyorum, şekerim, biliyorum."

Lily sessizce uzandı kadının yanına, arada bir hıçkırdıkça bütün vücudu sarsılıyordu, annesinin elini sımsıkı tutmuştu. Uzun bir zaman ikisi de konuşmadılar. Güneş batmaktaydı, odanın duvarlarında kırmızı ışıklar oynaşıyordu.

"Ömrümün sonuna kadar başka hiç kimseyi sevemem ben, anneciğim," dedi kız. "Kimsenin yanıma sokulmasına dayanamam. Başka hiçbir erkeğin yüzüne bakmayacağım ta ölünceye kadar. Taş çatlasa bakmayacağım, o kadar çok seviyorum Claude'u. Doktor Logan'la bile buluşmayacağım bir daha. Hiç, ama hiç gitmeyeceğim oraya. Claude istemez çünkü. Doktor Logan beni çağıracak olursa, açıkça söyleyeceğim ona Claude'u sevdiğimi.

"Keşke hiç tanımasaydın Doktor Logan'ı, ama böylesi daha iyi oldu. Bir daha doktorlarla düşüp kalkmazsın, ya da hemen evlenmeyi şart koşarsın. Hani onlarla evlenmek bile pek heves edilecek bir şey değil ya, neyse.

"Ben sadece iki kez buluştum Doktor Logan'la."

"İnsan hiç buluşmamalı öyle kimselerle."

Molly kızın yanağını okşayarak kalktı. Mutfağa gidip bir testi şarapla iki bardak getirdi. Gene Lily'nin yanına oturdu.

"Şimdi açılırsın, dedi; bardaklara şarap doldurdu. Birini Lily'ye uzattı. "Birkaç bardak şarap içtin mi, kendine geliverirsin, şekerim. Hadi iç, şekerim."

Lily üst üste iki bardak dolusu şarap içti, sonra içini çekerek yata-

ğa uzandı. Molly'ye bakıp tatlı tatlı gülümsedi.

"Claude yarın gece gelir beni görmeye, değil mi, anneciğim? Gelir, değil mi?"

"Elbette gelir."

"Gelir, gelir. Mutlaka gelir. Öyle sevineceğim ki onu görünce. Ne güzel şey onun yanında olmak, ona dokunabilmek!"

Akşam yemeğinden sonra, Molly maşaları ısıtıp saçlarını kıvırmaya çalıştı. Yeşilimsi bir su satın almıştı, satıcılara bakılırsa, bu su en kıvrım tutmaz saçları bile biçime sokuyordu, ama kadın saçlarını onunla ıslatıp da sıcak maşaya sarınca odaya pis bir koku yayıldı, üstelik bukle de tutmadı. Molly aynanın karşısında öylece durup bir zaman kendine baktı. Sonra saç suyu şişesini pencereden dışarı fırlattı, aynaya dönüp dilini çıkardı.

"Ah, şu kadınların çektikleri... Korkunç bir talihsizlik bizimki, başka bir şey değil!" Aynadaki insana baktıkça, ağlaması geliyordu, dudağını ısırdı. "Geberesi karı!" diye bağırdı kendi görüntüsüne.

Yeşil sabahlığını giydi, ön verandaya çıkıp salıncaklı kanepeye oturdu. Lily radyosunu açmıştı, zaten pek güzel olan akşamı dans müziği büsbütün güzelleştiriyordu.

Yarım saat kadar oturdu orada, sonra birden ayağını yere basarak salıncağı durdurdu. Eve doğru gelen birinin ayak seslerini duymuştu. Karanlığa dikkatle bakarak bekledi. Ayak sesleri tahta basamaklara ulaştığı sırada Molly geleni tanıdı, Clyde Trotter'di, Perry'nin babası. Clyde salıncağın gıcırtısını duyarak ona doğru yürüdü.

"Merhaba, Molly, dedi. "Yalnız mısın?"

"Yalnız olmasam da seni geri çevirmezdim, Clyde," dedi kadın bir kahkaha atarak. "Ne zamandır birbirimizi görmedik. Nasılsın bakalım?"

"İyiyim, Molly. Sen nasılsın?"

"Eh, ben de kötü sayılmam, dedi kadın. "Gel, otur şöyle, Clyde. Hava çok güzel bu gece.

Clyde salıncaklı kanepeye oturdu, ayaklarıyla yeri tepti. Bir zaman hiç konuşmadan sallandılar. Molly, Clyde'ın niçin gelmiş olabileceğini düşünüyordu; şaşılacak bir şeydi bu; çünkü Lucy kasabada herkese, bir daha Molly'ye gittiğini duyarsa Clyde'dan hemen ayrılacağını söylemişti. Putt ile evlenip bu eve taşındığından beri Molly bir kere bile konuşmamıştı Clyde'la.

"Seni gördüğüme pek sevindim, Clyde, dedi kadın. "Artık hiç uğramaz oldun bize; seni görebilmek için yolunu gözlüyorum hep;

şuna bakmayayım da Lucy kızmasın diyorum, ama elimde değil."

"Kilisede bir toplantı varmış bu gece, Lucy oraya gitti, yoksa gelemezdim. Gene de tehlikeli ya, neyse, çok oturmayacağım, yakalayamaz beni burada."

"Hiç korkma, istediğin kadar otur, Clyde. Perry geceleri hep kaçıp geliyor bize, sen niye gelemiyorsun, anlamıyorum."

"Buraya mı geliyor! Perry mi!"

"Ya, birkaç kere geldi Lily'yi görmeye."

"Ben kulağını çekeyim onun," dedi adam. "Geceleri evden kaçıp kızlara gidecek yaşta değil daha."

Clyde bir sigara yaktı, kibriti bahçeye attı. Molly salıncaklı kanepeyi salladı.

"Şöyle azıcık oyalanmak istemez misin, eski günlerde olduğu gibi, Clyde?" dedi kadın. "Biliyorsun kapım sana her zaman açıktır, ne zaman canın çekerse uğrayıver."

"Ben buraya dadanmayayım, daha iyi," dedi adam. "Biliyorsun durumumu. Ben sana bu gece başka bir şey için geldim, şu Jethro Bowser'e ne yapayım istersin, onu soracaktım."

"Jethro Bowser'e mi?" dedi Molly; pek şaşalamıştı, ayaklarını yere basıp salıncağı durdurdu. "Ne olmuş Jethro'ya? İki gün önce, Woodbine County'ye gidiyorum diye çıktı gitti buradan.

Clyde kafasını kaşıdı. "Tuhaf şey," dedi. "Dün bizim oraya gelip iş aradıydı, bugün gene geldi.

"Vay aşağılık, haylaz, namussuz herif!" Molly derin bir soluk aldı. "Ben de ondan kurtuldum sanıyordum. Anlamalıydım böyle bir kalleşlik edeceğini. Bütün gün burada tembel tembel oturup kaşınıyordu. Sonra bir de baktım, Lily'ye saldırmaya kalkmış, tuttuğum gibi attım kapıdan dışarı. Bana Woodbine County'ye gideceğini söyledi! Namussuz herif!"

"Kasabada dolaşıp duruyor. Demin eve gelirken bilardo salonunun önünde gördüm."

"Bir şey yapmalıyım, dedi Molly. "Ne yapabilirim, bilmiyorum, ama mutlaka bir şey yapmalıyım. Gene Lily'ye saldırır; çarşamba sabahı güneşin doğacağına nasıl eminsem, buna da öylece eminim; hem bu sefer ben de kurtaramam kızı. Benim evde olmadığım bir zamanı kollayıp yapacağını yapar.

"Ben iş vermedim ona daha, dedi Clyde. "Doğrusu tuhafıma gitti böyle birdenbire iş aramaya başlaması, çünkü burada bütün gün oturup hiçbir şeye elini uzatmadığını görüyordum; sonra övünüp duruyordu Putt'tan kalan mallarla ömrümün sonuna kadar rahat rahat

yaşayabilirim diye."

"Gene gelirse, onu kov, olur mu? Arkasından köpekleri sal... elinden geleni yap Jethro'yu bu kasabadan kaçırmak için. Belki hiçbir yerde iş bulamazsa, dönüp gider Woodbine County'ye. Lily'nin evlenmesine engel olmadan, bir an önce gitse bari. Şu iş bir hayırlısıyla olup bitse, başım göğe erecek."

"Kiminle evleniyor Lily? Ben duymadım hiç.

"Daha ne zaman evlenecekleri belli değil, ama bu hızla giderlerse eli kulağındadır, birkaç güne kadar Lily'yi Claude Stevens'in karısı olmuş görürsem, şaşmam doğrusu.

Clyde dönüp kadına baktı. "Bankada çalışan Claude Stevens mi demek istiyorsun?"

Molly gururlu bir tavırla başını salladı. "Ta kendisi, Clyde."

"Bu işte bir yanlışlık olacak," dedi adam. "Benim bildiğim Claude Stevens, şu, bankada çalışan delikanlı, bugün saat üçte, Reverend Bigbee'nin evinde, Bessie Allbright'la evlendi; sonra da hemen karı koca balayı yolculuğuna çıktılar."

Molly afallamıştı. Clyde'a bakarak başını salladı, inanamıyordu bir türlü, Claude Stevens evlenmiş olamazdı.

"Ne oldu, Molly, niye başını sallıyorsun?" dedi adam. "Kasabada duymayan kalmadı bunu. Doğru söylüyorum."

"Tanrım," dedi kadın. Bütün vücudu gevşemişti. "Lily ne olacak şimdi? Ben ne olacağım?"

"Lily'nin evleneceği adamın Claude olduğuna emin misin?"

Molly, evet anlamına, isteksiz isteksiz başını salladı.

"Erkekleri bilirsin, Molly, dedi adam. "Bir kızın arkasına takılırlar, herkes evleneceklerini sanırken, bir bakarsın, bir başkasına kapılıp onunla evleniverirler. Her yerde bu böyle. Her zaman böyle."

"Biliyorum, dedi Molly. "Yazık, çok yazık. Son derece kaypak oluyor erkekler. Aklımın ucundan bile geçmezdi Lily'nin atlatılacağı. Bir erkeği avucunun içine aldı mı, kolay kolay bırakmaz sanırdım. Claude Stevens'in onunla evleneceğine emindim. Lily de emindi. Kadın susup içerden, kızının odasından gelen radyo sesine kulak kabarttı. "Gene de emin, hiç kuşkulanmıyor.

"Yani Lily de bilmiyor mu Claude ile Bessie'nin evlendiklerini?"

"Bilmiyor. Claude'un balık tutmaya, ya da başka bir yere gittiğini, yarın akşam geleceğini sanıyor.

"Bu kötü işte, dedi adam; başını salladı. "Bu çok kötü.

"Korkunç bir talihsizlik, başka bir şey değil. Bazen düşünüyorum da, şu yeryüzünde tek bir erkek kalmasa diyorum kendi kendime.

Hep kadınların başına patlıyor kabak, erkekler her istediklerini yapıyorlar. Lily'ye nasıl söylerim şimdi ben bunu? Bu kadarına dayanamaz artık kızcağız. Belki yarın sabah bir yolunu bulurum söylemenin, işte böyle zamanlarda içimden adam öldürmek geliyor, eninde sonunda öldüreceğim zaten birini. Lily'yi bir daha aldatan olursa bir yılan gibi vurup öldüreceğim onu."

"Lily, nasıl olsa öğrenecek Claude'un evlendiğini, başkalarından duyması daha kötü bence."

"Bir yolunu bulup söylerim yarın sabah. Bugün zaten ağlamaktan canı çıktı, iki saat uğraştım yatıştırana kadar. Şimdi gidip söyleyecek olursam çılgına döner, bir çocukluk edebilir."

Clyde ayağa kalktı. "Sana kötü haberler getirmekten başka bir işe yaramadı galiba bu gelişim, Molly," dedi. "Önce Jethro, sonra da Claude Stevens'in Bessie Allbright'la evlenmesi." Molly onunla birlikte basamaklara kadar yürüdü. "Lucy nerdeyse gelir eve, burada yakalanmak istemem. İyisi mi acele edeyim, Molly."

Molly mendilini gözlerine dokundurdu. "Ayağımın altındaki toprak kaymış bir kere," dedi; başını önüne eğdi. "Senin gibi bir kara gün dostum olmasaydı ne yapardım bilmem, Clyde. Büyük bir sıkıntı içinde kalmadan sana başvurmam hiçbir zaman, ama öyle bir durumda kalırsam bana elinden gelen her yardımı yapacağına da eminim, Clyde.

"Çok doğru, Molly," dedi adam; kadına çekingen çekingen baktı. "Bir isteğin varsa, söyle.

"On dolar verebilir misin bana, Clyde?" dedi kadın.

Clyde elini cebine daldırdı, birkaç yeşil kâğıt çıkarıp Molly'ye uzattı. Sonra hızlı hızlı yürüyerek uzaklaştı.

"Yaşamımı yeniden bir düzene sokabilirsem," diye seslendi kadın, "ön kapının anahtarını sana vereceğim, Clyde.

ON ALTINCI BÖLÜM

Akşamüstü Molly pencereden dışarı bir göz attığı sırada yepyeni, koskoca bir otomobilin gelip kendi kapılarının önünde durduğunu gördü. Agricola'da o güne kadar böyle lüks bir otomobile rastlamış değildi, gelenin kim olabileceğini düşünürken Benny Ballard'ı tanıdı. Adam yere indi, elleriyle mavi gömleğinin yakalarını süpürüp temizledi. Sonra kabak kafasını örten hasır şapkayı yana eğdi, eve doğru yürümeye başladı.

Molly onu karşılamaya hole çıktı; Benny basamakları ikişer ikişer atlayıp verandadan geçti. Kapıya geldiği sırada kadını gördü, şapkasını çıkararak sinirli bir hareketle kabak kafasını sıvazladı. Kıpkırmızı yüzüne bir gülümseme yayıldı.

"Nasılsın bakalım, Molly?" dedi; kadına her zamanki sokulganlığıyla yanaşıp hafif hafif kalçasını okşadı. "Seni gördüğüme çok sevindim, Molly. Beni hatırladın, değil mi? Benny Ballard, namussuz satıcı? Köylüler nasıl sövüyorlar bana, duydun mu hiç, ha?"

"Bu kadar çabuk unutabilir miyim sizi, Benny!" dedi kadın. "Ne var ne yok?"

Adam gene kalçasını okşadı Molly'nin, yılışık yılışık göz kırptı. "Halimden şikâyetçi değilim doğrusu. İşlerim yolunda."

Oturma odasına gittiler; Benny hasır şapkasını ortadaki masanın üstüne atıp bir puro çıkardı. Molly kırmızı kanepeye oturdu, adama baktı.

"Hemen şunu söyleyeyim ki, Benny, dedi, "geçen gün size karşı çirkin sözler kullanmış olmama sonradan çok üzüldüm. Bir daha öyle coşkunluklarda bulunmayacağıma emin olabilirsiniz. Bütün kabahat bendeydi, biliyorum, onun için de hiç kırgın değilim size.

"Unutalım bunları artık, Molly, dedi adam; elini hovardaca salladı.

"Kasabamıza bu kadar çabuk döneceğinizi ummazdım, diye devam etti kadın. "Buraya ancak yılda iki, ya da üç kere uğrarsınız sanıyordum.

"Bu gelişimin nedeni başka. Geçen sefer burada bir iş becermiştim de onu tamamlamaya geldim."

Purosunu yaktı, saatine baktı. Molly adamın halinde aşırı bir ciddilik seziyordu, üstelik sinirliydi de, purosunu yakarken elleri titremişti.

"Bu sefer ne kadar kalacaksınız kasabamızda, Benny?" diye sordu kadın. Çapkın çapkın parmağını salladı adama. "Bu sefer şöyle iyice bir eğlendirmeden bırakmam sizi. Geçen seferki gibi olmaz, neydi o öyle!"

Benny boğazını temizledi, sinirli sinirli pencereden dışarı baktı. Kadına cevap vermemişti; yüzündeki gülümseme de gittikçe donuklaşmaktaydı. Gelip kanepenin öbür ucuna oturdu. Molly şaşırmış kalmıştı.

"Bir şey mi oldu, Benny?" diye sordu. "Bir değişiklik var sizde."

Benny gene saatine baktı.

"Hayır," dedi başını sallayarak. "Hayır, hiçbir şey olmadı." Sinirli sinirli purosunu emdi. "Olduysa da benim haberim yok. Olmadı diyelim de olmasın.

Molly büsbütün şaşaladı, acaba onu kızdıracak bir söz mü söyledim diye düşündü, söylediklerini hatırlamaya çalıştı.

"Geç oldu," dedi adam; dönüp pencereden dışarı baktı. "Saat, beşi geçti."

"Size ne saatten, Benny?" diye sordu kadın. "Gece burada kalmayacak mısınız?"

Adam kadına ürkek gözlerle baktı. Kaşları çatılmış, yüzündeki gülümseme yok olmuştu.

"Sana anlatıvereyim bari, Molly, dedi, "çünkü beş dakikaya kadar, nasıl olsa öğreneceksin." Kadına yaklaştı, sesini alçalttı. "Christine'le buluşacağız burada. Beşte gelecekti." Saatine bir göz attı. "Daha şimdiden beşi çeyrek geçiyor saat. Acaba bir şey mi oldu dersin?"

"Karanlık bastırana kadar bekleyemez miydiniz?" dedi Molly; büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı. "Hem ne buluyorsunuz bu Christine Bigbee'de, bilmem. Benim neyim eksik?"

"Anlamıyorsun, Molly. Christine benimle gelecek. Hemen şimdi kasabadan çıkıp gideceğiz.

Molly afallamıştı. Benny'ye baktı, inanamıyordu.

"Sizinle Christine?" dedi. "Kaçıyorsunuz?"

Benny, evet anlamına, başını salladı.

"İkiniz kaçıyorsunuz birlikte... Sizinle o?"

Adam gene başını salladı.

"Reverend Bigbee ne diyecek bu işe?"

"Bilmem.

"Sizi bulup Christine'i geri getiremez mi, istese?"

"Reverend Bigbee kaçtığımızı anlayana kadar, biz buradan yüz elli kilometre uzakta oluruz. Ondan sonra da, zor yakalar bizi!"

"Evlenecek misiniz?"

"Hemen evlenemeyiz. Christine boşanana kadar bekleyeceğiz. Epeyce sürer."

"Nereye gideceksiniz?"

"Daha bilmiyorum. Bir yere gider, saklanırız.

Molly içini çekti. "Doğrusu çok şaşırdım, dedi. "Hiç beklemiyordum bunu. Gerçi o gece Christine'le ikinizin nasıl birbirinize yapıştığınızı görmüştüm, ama sadece gönlünüzü eğlendiriyorsunuz sanmıştım. Ne zaman kararlaştırdınız kaçmayı?"

"O gece. Sabaha kadar iyice konuştuk, anlaştık. Onun arkası sıra hemen çıkıp gitmemin sebebi de buydu, Molly"

Molly başını önüne eğdi, parmağını etekliğinin dikiş yerlerinde gezdirdi. Adam gene saatine baktı.

"Çok üzülüyorum, dedi kadın. "Bütün gün dua ediyorum biri gelse de, beni alsa, benimle evlense diye, sonra tam umutlandığım bir anda her şey tersine dönüveriyor. Korkunç bir talihsizlik çökmüş üstüme. Nedenini bilmiyorum; galiba Tanrı iki çeşit kadın yaratıyor, bir yanda erkeklerin evlenmek, bağlanmak istedikleri kadınlar var, öbür yanda da benim gibiler, sonunda hep açıkta kalanlar. Bazı kadınların böyle kolayca koca bulduklarını gördükçe kan beynime çıkıyor, hani erkeklerin dilinden benim kadar anlasalar, onları oyalamayı, eğlendirmeyi benim kadar bilseler, canım yanmayacak. Hepsi birbirinden beceriksizdirler. Bundan büyük haksızlık olmaz yeryüzünde... Korkunç bir talihsizlik sarmış beni. Neye dokunsam, kuruyor. Ekmeğimi kazanmak istiyorum, iş vermiyorlar. Lily'yi evlendireyim de, benim durumuma düşmesin diyorum, tam bir erkek buluyoruz, kadının biri çıkıp kızın kısmetine engel oluyor. Kendime bir koca arıyorum, herif ya karısından ayrılmaya yanaşmıyor, ya da bir başkasına kapılıyor. Bazen düşünüyorum da, bütün bunlara neden, yaşama iyi başlayamamış olmam, bir kere girişim yanlış yola, ne yapsam çıkamıyorum. Anam babam ölmeseydi, o Tanrının cezası Satterfield'lerin yanında oturmak zorunda kalmasaydım, her şey başka türlü olurdu. Benim talihsizliğim daha o zaman başladı... Anam babam öldüğü gün, Satterfield'lerin yanma gittiğim gün başla-

dı. Tanrı biliyor hepsini. Çok, çok zor bir yaşam sürdüm ben. Tanrı kimseyi bana benzetmesin, kimseyi benim durumuma düşürmesin.

Benny kalkıp gezinmeye başladı, pencerenin önünden geçtikçe eğilip dışarı bakıyordu.

"Bize kızına sakın, Molly, dedi. "Ne Christine için, ne de benim için kötü şeyler düşünme sakın. Daha başlangıçta öyle uymuştuk ki birbirimize, bir türlü ayrılmak istemedik. Christine gibi bir kadını sevmek çok hoş bir şey, onu hemen ele geçiremezsem, ölünceye kadar yanarım."

"Anlıyorum, Benny, dedi kadın; yanaklarından akan yaşları sildi. "Hem Christine'in yerine beni sevseydiniz nasıl olsa bir aksilik çıkardı. Yüzde yüz çıkardı bir aksilik. Talihim ona da yetişirdi hemen. Erkeklerin hoşuna gidiyorum gitmesine, ama bir başkasını gördüler mi beni bırakıveriyorlar. O arada ne elde edebilirsem onunla kalıyorum. Benim de yaşamam gerek, başka bir geçim yolum yok, Tanrı biliyor. Jamie Denton, kasabanın güneyindeki evlere gitmemi söyledi, doğru söyledi, doğru, çok doğru söyledi, kaçınılmaz bir şey bu, eninde sonunda gideceğim yer orası. O evlere düşmemek için elimden geleni yaptım, ama burada da aç oturamam ya!"

Benny durdu, eğilip encereden dışarı baktı. Birdenbire aydınlanan yüzüne her zamanki yılışık gülümsemesi yayıldı.

"İşte geliyor, Molly!" diye bağırdı; heyecanlanmıştı. "Bahçeden eve doğru koşuyor!"

Molly hiç kıpırdamadı yerinden, gözlerini sildi; Benny, Chrisine'i karşılamaya, kapıya koştu. Holde sarmaş dolaş oldular; Molly onların çıkardıkları sesleri duyuyordu. Birkaç dakika sonra, Benny, Christine'i oturma odasına getirdi.

İki kadın tek bir söz söylemeden bakıştılar. Christine, ince, gri bir elbise, küçük, çiçekli bir şapka giymişti, olduğundan beş yaş genç görünüyordu. Gözleri pırıl pırıldı. Molly iyice kıskanmıştı onu.

Benny'nin kolu hâlâ kadının belindeydi; odanın ortasına doğru yürüdüler.

"Molly hepsini biliyor, Christine, dedi adam. "Bütün olan biteni anlattım ona. Hepsini biliyor.

"Çok korkuyorum, Molly," dedi Christine; Benny'den ayrılıp kanepeye doğru geldi. Oturdu. "Bir şeyler olacak diye korkuyorum, çok korkuyorum, ne yapacağım bilmem. Sanki cezaevinden kaçıyormuşum da, bütün polisler arkama düşeceklermiş gibi bir duygu var içimde. Bu yaptığım iş doğru mu dersin, Molly? Benim yerimde olsan, sen yapar mıydın bu işi?"

"Reverend Bigbee nerede?" diye sordu Molly.

"Evdedir herhalde. Ben çıktığım sırada çalışma odasında kitap okuyordu. Onu böyle bırakıp kaçmak istemezdim doğrusu, ama ne yapayım, başka çare yok. Bir kâğıt yazıp yastığa iğneledim. Beni arayınca onu bulur orada. Hem ben hiçbir zaman Charles'in karısı olmadım gerçekten, karı koca gibi değildik biz. Benim yaratılışım başka, herkes papaz karılığı edemez. Onun için de yaptığım işi pek o kadar kötü görmüyorum, Molly. Doğru değil mi bu söylediklerim? Benim yerimde kim olsa yapmaz mı bunu?"

"Hadi gidelim artık, Christine," dedi Benny. "Daha kasabadan çıkmadan yakalanmamız hiç de hoş olmaz."

"Karanlık bastırana kadar beklemek zorundayız, Benny. Aydınlıkta gidersek kasabanın yollarından geçerken beni bir tanıyan olur belki. Birazdan kararır hava. Saat altı."

"Ya kocan kâğıdı hemen bulup seni aramaya çıkarsa?" Adam önce saatine, sonra pencereden dışarı, günün son ışıklarına baktı. "Burada yakalanmak istemem," dedi. "Çok yazık olur. Hemen gidemez miyiz, Christine?"

Christine pencereden dışarı baktı.

Azıcık daha bekleyelim, Benny, diye yalvardı. "Birazdan hava iyice kararacak, o zaman kimse göremez bizi.

"Beni de böyle bir kaçıran olsa, dedi Molly. "Ben de böyle bir erkek geçirebilsem ele, başka bir şey istemem. Sen gittikten sonra ne yapacağım bilmem, Christine. Tek arkadaşım sendin."

"Ah, Molly," dedi Christine, "ne olur üzme kendini bu kadar. Ayağıma gelmiş bir fırsatı tepip burada kalmamı istemezsin herhalde, değil mi?"

"Yok, istemem," dedi kadın. "Ama kiminle arkadaşlık edeceğim ben şimdi? Ne güzel eğlenirdik ikimiz, Christine, başbaşa ne güzel eğlenirdik!" Ağlamaya başladı. "İğne yapardık birbirimize, Reverend Bigbee'yi konuşurduk, sigara içerdik, ne güzel! Hepsi bitti artık. Sen gidiyorsun, ben tek başıma kalıyorum?"

Christine uzanıp Molly'nin elini tuttu.

"Sen de bulursun birini, Molly. Hiç ummadığın bir zamanda karşına bir adam çıkar, her şey değişiverir; Benny nasıl geldi!"

"Doğru söylüyor, Molly," dedi adam. "Senin de kısmetin çıkar elbette bir gün.

"Aah, yeter!" diye bağırdı Molly. "İlk geldiğiniz gece bayağı hoşlanmıştınız benden, sonra ne oldu, Christine'i görünce hemen onun arkasına takıldınız. Erkeklere hiç inanmıyorum ben artık. Azıcık

daha genç, ya da daha güzel bir kadın buldular mı, eski sevgililerini unutuveriyorlar. Öyle değil demeyin boşuna, biliyorum, hepsini biliyorum!"

Christine ile Benny üzgün üzgün bakıştılar. Molly durmadan ağlıyor, mendiliyle gözlerini siliyordu.

"Hadi gidelim, Christine, dedi adam. "Hava kararda. Hadi!"

Christine kalkıp pencereden dışarı baktı.

"Karardı mı dersin, Benny?" diye sordu.

Adam onu kolundan yakalayıp kapıya doğru çekti. Christine durdu, kanepede oturmuş ağlayan Molly'ye döndü. Sonra koşup sarıldı kadına.

"Ne olur, benim için kötü şeyler düşünme, Molly," diye yalvardı. "Bugüne dek elime geçen tek fırsat bu... Şimdi, gençken kaçamazsam bir daha hiç kaçamam. Gitmem gerek! Anlıyorsun, değil mi?"

Molly onun omuzunu okşadı, evet anlamına, başını salladı.

"Güle güle, Christine, diye mırıldandı. "Yolun açık olsun."

Christine bir an yüzünü Molly'nin etlerine gömdü, sonra hızla ayağa kalkıp Benny'ye doğru koştu. Oturma odasından bir acele çıktılar.

Molly onların verandadan geçip basamakları indiklerini duydu. Az sonra da otomobilin kapısı kapandı, motor çalışmaya başladı. Araba gürültüler çıkararak geceye daldı. Kadın kanepede oturmuş, hıçkırıklarını tutmaya çalışıyor, Christine ile Benny'yi düşünüyordu; keşke beni de götürseydiler dedi kendi kendine. Kızgınlığı geçmişti, ama pek üzgündü. Benny'yi Christine'e kaptırmış olmak acı bir şeydi, üstelik onuruna da dokunmuştu. Gözlerini kuruladı, ayağa kalktı, gidip holün ışığını yaktı.

Lily'nin kapısı kilitliydi; Molly kahvaltı ederlerken bir yolunu bulup ona Claude ile Bessie Allbright'ın evlendiklerini söylemişti; o zamandan beri odasından dışarı çıkmıyordu kızcağız. Molly kapıyı vurup birkaç kere seslendi, Lily cevap vermedi, başını yastıklara gömmüş bir insanın hıçkırıklarından başka bir ses gelmiyordu içerden.

Molly mutfağa gitti, kendisine ayaküstü bir şeyler hazırlayıp hızlı hızlı yedi. Bulaşıkları yıkayıp kurularken, arka verandada bir ses duydu. Durup dinledi; birden pencerede Jethro'nun yüzü belirdi. Kadın önce onun kafasına bir şey fırlatmayı düşündü, ama bir an içinde kızgınlığı geçiverdi; yumuşadı. Elleri titredi, bayağı göreceği gelmişti Jethro'yu. Bulaşıkları bir yana bırakıp dışarı, karanlık verandaya çıktı. Jethro onu görünce hemen geri çekildi, parmaklığın

kıyısında durup aşağı atlamaya hazırlandı.

Molly gözleri karanlığa alışana kadar hiç sesini çıkarmadan adama doğru baktı. Jethro sinir içindeydi, yerinde duramıyordu. Direklerden birine dayandı.

"Ne arıyorsun burada, Jethro?" dedi kadın bir zaman sonra.

"Şey... Şey, Molly, dedi Jethro, "bu soruya cevap vermek hiç de kolay değil. Nereden başlayacağını bilemiyorum. Gene de içimde bir duygu var, hani...

Molly gidip salıncaklı kanepeye oturdu. Jethro umutlu gözlerle baktı ona.

"Nerelerdeydin bakalım?" diye sordu kadın.

"Orada burada dolaştım, Molly.

"Niye gitmedin Woodbine County'ye?"

"Bir türlü karar veremiyorum, Molly. Buradan ayrılmak çok zor.

Molly bir zaman sesini çıkarmadı. Hızlı hızlı sallanmaya koyuldu.

"Ömrümde hiç bu kadar yalnız, bu kadar üzgün hissetmemiştim kendimi, Jethro," dedi. Kanepeyi durdurdu. "Sen de öyle misindir bilmem, ben hiç dayanamam yalnızlığa. Bir tuhaf oluyor insan. Yaşamdan soğuyuveriyor.

Hafif hafif sallandı.

"Yalnızlık dayanılmaz hale geldi mi, insan ondan kurtulmak için her şeyi göze alır. Biliyorum çünkü çok katlandım ona, ama artık katlanamam, ölüme bile katlanırım da ona katlanamam. İnsanoğlu dünyada bir sürü acıya göğüs gerebiliyor, doğru, ama yalnızlığa kimse göğüs geremez. Yeryüzündeki duyguların en kötüsü yalnızlık duygusudur. İnsanın içinde yaşama isteği bile kalmaz.

Jethro parmaklık boyunca Molly'ye doğru ilerledi. Yarı yolda durup kadını bir süzdü. Ses çıkarmadığını görünce yavaş yavaş yanaştı, tam karşısına gelip durdu. Elini uzatsa kadına dokunabilirdi.

"Ne yapacağımı bilmiyorum," dedi Molly. "Bu yalnızlığa daha fazla dayanamam, sana güvenebilsem, Lily'ye sataşmayacağına emin olsam..."

"Yüz kere, bin kere söz veriyorum sataşmayacağıma, diye atıldı adam. "Bütün kalbimle söz veriyorum. Hem onu ne diye rahatsız edeyim, seninle ikimiz, şey hani..."

"Bütün erkeklerin canı cehenneme!" diye bağırdı kadın; ellerini yüzüne kapadı. "Ah, şu kadınların çektikleri! Bütün erkeklerin canı cehenneme!"

Jethro ona merakla baktı. "Molly, yemin ederim ki, bu sözümü

tutacağım. Hiç üzülme bunun için."

Molly'nin elleri kucağına düştü, yanaklarından yaşlar süzülmeye başladı. Birkaç dakika sonra ayağa kalktı, Jethro'ya arkasından gelmesini işaret etti. Mutfağa girdiler; kadın masanın yanında durup etekliğinin ucuyla gözlerini sildi. Sonra Jethro'ya döndü, yüzüne bir gülümseme yayılmaktaydı.

"Canın ne istiyor, Jethro?" diye sordu. "İstersen sosis kızartayım, yanına da biraz fasulye ısıtayım. Ha, iyi mi, Jethro?"

"Elbette iyi, çok iyi, Molly," dedi adam. "Kaç gündür kadın elinden çıkmış bir yemek yiyememiştim.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

"Bu da kim!" dedi Molly kızgın bir sesle.

Temizlemekte olduğu tavayı bir yana bıraktı, ellerini kalçalarına dayayıp Jethro'ya kötü kötü baktı. Jethro bilmediğini gösteren bir tavırla başını salladı. Sosislerle fasulyeyi yemiş bitirmişti; masanın başında oturuyordu. Holden gelen seslere kulak kabarttı. Molly derin bir soluk aldı, bekledi. Oturma odasına giren ayak sesleri az sonra gene hole çıktı; derken Molly'nin yatak odasından birtakım gürültüler gelmeye başladı.

"Ne biçim ev burası anlamadım gitti, insanın bir gizli köşesi yok," dedi kadın. "Hiç böyle şey görmedim. Her dakika biri gelip babasının evi gibi dolaşıyor her yanı. Bütün kapılara birer kilit takmalı; o zaman da insana kafa tutarlar bu kilitler de ne oluyor diye."

Hole çıkan ayak sesleri mutfağa doğru yaklaştı. Jethro geleni görebilmek için sandalyesini kapıya çevirdi. Molly yüzüne dökülen saçlarını geri itti.

Tam o sırada Reverend Bigbee kapıdan içeri daldı; heyecandan titriyordu, gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Yüzündeki çizgiler derinleşmiş, keskinleşmişti. Derisi kül rengindeydi.

"Oh, Tanrım!" diye haykırdı Molly; adamı görünce pek şaşalamıştı.

Bir an havada sallandı, sonra uzanıp bir sandalyenin arkalığına tutundu. Ağır vücudunu oturacak duruma getirdi.

Reverend Bigbee birkaç adım ilerledi; boynunu uzatmış mutfağı gözden geçiriyordu. Sonra kaşlarını çatarak Molly'ye döndü.

"Nerede?" diye sordu kaba bir sesle.

Molly'nin dudakları aralandı, ama konuşamıyordu.

"Nerede?" diye tekrarladı adam.

Kadın korku içindeydi; bilmiyorum anlamına, başını salladı.

Reverend Bigbee koca vücuduyla Jethro'ya döndü. Jethro ayağa fırladı, heyecandan oturduğu sandalyeyi devirdi.

"Nerede?"

Jethro yerden sandalyeyi kaldırırken başını iki yana salladı.

Adam önce ona, sonra Molly'ye kuşku dolu gözlerle baktı, hızla arkasına dönüp hole doğru yürüdü. Lily'nin kapısına gelince durdu, güm güm vurdu tahtalara. Bir yanıt alamadı, bunun üzerine kapıya abandığı gibi girdi içeri. Odaya şöyle bir göz attıktan sonra dolabı açıp aradı. Lily, Reverend Bigbee'yi görünce şaşırmış kalmıştı; ağlamayı bırakarak doğruldu. Adam yere diz çöktü, yatağın altına baktı.

"Buraya geldi mi?" diye sordu kıza.

Lily onun ne aradığını anlamamıştı, başını iki yana salladı.

"Mrs. Bigbee'yi gördün mü, Lily?"

"Hayır, efendim," dedi kız.

"Emin misin, Lily?"

"Evet, efendim."

Adam dolabı gene açtı, iyice aradı içini, sonra odadan çıkıp mutfağa gitti.

Lily'nin kapısına gelmiş olan Molly ile Jethro kenara çekilip ona yol verdiler. Reverend Bigbee bir sandalye alıp mutfaktaki masanın başına oturdu. Kara saçları karmakarışıktı, ceketini iç gömleğinin üstüne giymişti.

Sinirli bir hareketle elini cebine sokup bumburuşuk bir kâğıt parçası çıkardı.

"Yastığımın üstünde buldum bunu, dedi Molly'ye. "Christine bırakmış." Kâğıdı avucunun içinde sıktı. Kara saçları alnına düştü. "Kaçmış... Kaçmış benden," dedi; son derece üzgündü. Yüzünün külrengi derisi büsbütün uzamıştı. "Bir türlü anlayamıyorum... Çok iyi davranırdım ona, çok iyi bir kocaydım. Bir kadın neden böyle bir işe kalkışır, neden böyle bir delilik eder, anlamıyorum."

Üzgün üzgün Molly'ye baktı.

"Onu mutlu etmek için elimden geleni yapardım, gene de nedense bir türlü mutlu olamadı. Yaşamın kötülüklerini iyiliklerinden daha çok seviyordu. Son moda elbiseler isterdi, sinemalara gitmek, radyoda dans müziği dinlemek isterdi... Hoş görmediğim her şeyi yapmak isterdi. Yalnız kaldığımız zamanlar, sigara içeceğim diye tuttururdu, üstelik bana da içirmeye çalışırdı, ama ben içmezdim tabii. Kaç kere zorla elbisesini değiştirtmiştim; açık saçık şeyler giyerdi. Tam on yıl uğraştım, artık onu doğru yola soktuğumu sanıyordum. Bu sefer de evden kaçtı. Ne yapacağımı bilemiyorum. Benim gibi bir insan için, bir din adamı için karısının kaçmasından daha ağır bir şey olamaz."

Lily mutfak kapısına gelmiş, Reverend Bigbee'nin söylediklerini

dinliyordu.

"Nereye gittiğini bir öğrensem, dedi adam Molly'ye bakarak, "bir öğrensem! Hemen gidip onu geri getirir, hem de suçunu bağışlardım. Dua ederdim onun için, yaptığı işin kötülüğünü anlamasına yardım ederdim. Ama nereye gittiğini bilmiyorum. Küçük bir çocuk gibi kaçmış evden. Öne doğru eğilip Molly'ye baktı. "Siz biliyor musunuz nereye gittiğini, Mrs. Bowser?"

Molly, hayır anlamına, başını salladı. "Nereye gittiğini söylemedi bana.

Reverend Bigbee ayağa fırladı. "Demek gördünüz onu!" Molly'nin önüne gelip durdu. "Nerede, Mrs. Bowser? Nereye gitti? Ne zaman gitti?"

"Bilmiyorum, Reverend Bigbee, dedi kadın, başını sallayarak. "Nereye gittiğini söylemedi bana. Doğru söylüyorum, Reverend Bigbee.

Adam Molly'ye sert sert baktı. "Tanrı doğru söylemenizi istiyor, Mrs. Bowser? Yoksa yanında bir başkası var mıydı?"

"Ah, evet, yanında biri vardı sanıyorum, dedi kadın; karşı duramadığı bir duygu onu konuşmaya zorluyordu. "Düşünüyorum da, bir başkası vardı yanında."

"Kim? Kim vardı, Mrs. Bowser?"

"Bir erkek."

Adam elini yüzüne götürmek istedi, ama eli yanma düştü.

"Bir erkekle mi kaçtı?" dedi; başını iki yana salladı; inanamıyordu.

Molly önüne baktı.

"İnanamam buna... Peki, kimmiş o erkek, Mrs. Bowser?"

"Bir satıcı... Yüksek tabakadan bir adam. Önce benimle tanıştırılmıştı. İnsan öyle bir kimseyle arkadaşlık etmekten gurur duyuyor."

"Ah, Tanrım," diye mırıldandı Reverend Bigbee. "Adı nedir?"

"Mr. Benny Ballard."

"Nereden gelmiş? Christine nasıl tanışmış onunla? Ne zaman tanışmış?"

"Çiftlik makineleri satmak için geldi bu kasabaya. Yüksek tabakadan bir adam, bir centilmen. Bu günlerde, insan kolay kolay karşılaşmıyor Benny gibi erkeklerle."

"Tanrım, sen bana acı," dedi adam; bir sandalyeye çöktü, parmaklarını saçlarının arasına daldırdı.

"Christine gene en iyisiyle kaçtı," dedi Molly. "Ya Benny Ballard

ile kaçınayıp da, herhangi bir erkekle kaçsaydı!"

"Nereye gittiklerini biliyor musunuz, Mrs. Bowser?" diye sordu adam yorgun bir sesle.

"Söylemediler, Reverend Bigbee. Ne yapacaklarını, ne edeceklerini söylemediler bana. Yalnız şey dediler Bizi kimsenin gelip bulamayacağı bir yere gideceğiz, dediler. Ama nereye gittiklerini bilmiyorum."

"Korkunç bir şey," dedi adam; ellerini yüzüne kapadı. "Bu kadarını ummamıştım. Ömrüm lekelendi. Kepaze oldum. Karısı kaçmış bir papazı hiçbir kilise istemez. Sonum geldi artık. Her şey bitti."

Molly inim inim inleyen adama baktı, onun üzüntüsünü geçiştirmek için neler söylemesi gerektiğini düşündü. Reverend Bigbee öne doğru eğilmiş, başını ellerinin arasına almış, öylece oturuyordu.

"Christine'e kızmayın, Reverend Bigbee. Hep olur böyle şeyler. Bir sürü kadın yaşamından bıkıp başka erkeklere kaçmak zorunda kalmıştır yeryüzünde. Çoğu da Christine gibi iyi insanlardır; ama kırk yılda bir ellerine geçen bir fırsatı da geri tepmelerini bekleyemeyiz ya! Bir kere denerler, olmazsa gene dönüp gelir, eski kocalarına yamanırlar."

"Ama ben hep onun iyiliğini düşündüm; benden kaçmamalıydı.

"Bir kadına neyin iyilik, neyin kötülük olduğunu kendisinden başka kimse bilemez. Christine'i bu kadar sıkmasaydınız, isteklerini yerine getirseydiniz, belki de kaçmazdı. Elinden geleni yapmış sizin gözünüzü açmak için. Öyle dedi bana.

Adam eliyle ona susmasını işaret etti. Sonra kalkıp gezinmeye başladı.

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum. Hiçbir şey anlamıyorum. Mutfağın bir ucundan öbür ucuna, birkaç kere gidip geldi. "Kepaze oldum.. Her şey bitti benim için. Onursuz bir adamım artık. Yüz yaşıma kadar yaşasam, gene de kimsenin yüzüne bakamam Agricola'da. Bütün yaşamım utanç içinde geçecek. Herkes alay edecek benimle. Sonum geldi artık. Mrs. Trotter kaç kere söyledi bunu bana. Christine'in papaz karısı olamayacağını kaç kere çıtlattı bana... Sözünü dinlemeliydim onun, Christine'le evlenmemeliydim. Mrs. Trotter gibi birini bulmalıydım. Ama çok geç artık... Çok geç. Sonum geldi artık.

Mutfaktan çıktı, evin öbür odalarında dolaşmaya başladı. Molly üzgün üzgün başını salladı.

Üçü de öylece durup Reverend Bigbee'nin ayak seslerini dinlediler.

"Çok acıyorum bu adama, dedi Molly içini çekerek, "ama elimden bir şey gelmez ki. Bütün kabahat kendisinde. Belki bu bir ders olur ona. Belki ikinci karısına başta türlü davranır; bir daha evlenmeyi göze alırsa tabii."

"Ne yapacak şimdi, anneciğim" dedi Lily. "Bütün gece dolaşacak mı burada böyle?"

"Onun gibi bir erkek nasıl yatıştırılır acaba?" dedi Molly. "Teselli edeyim desen, teselli edecek, kafasındaki düşünceleri unutturacak kadar yaklaşamazsın yanına. Başka ne yapılabilir? Hiç!"

Allak bullak oldu zavallı; ne yazık, değil mi, anneciğim? Böylesine üzgün bir insanı tek başına bırakmak, yardımına koşmamak ayıp, çok ayıp."

Molly, Lily'ye parmağını salladı. "Yanma sokulayım deme onun, anlıyor musun? Sakın kalkışma öyle işlere. Hiç yoktan başına iş açarsın. Her şeyin bir hududu var, bu işin hududu da Reverend Bigbee.

"Ben sadece gidip konuşayım diyorum, anneciğim, belki bir yararı olur."

"Hayır!" dedi kadın; gene parmağını salladı Lily'ye.

Odalardan birinden bütün evi sarsan bir gürültü geldi. Jethro ayağa fırlayıp çevresine bakındı.

"Nedir bu gürültü, Jethro?" dedi Molly.

"Yere ağır bir şey düştü galiba.

"Ses ne yandan geldi?"

"O yandan. dedi adam; holü gösterdi.

Üçü de mutfaktan çıkıp evin içine dağıldılar. Molly odasının kapısını açtı. Bir çığlık attı.

Reverend Bigbee yerde boylu boyunca yatıyordu, çam tahtalarının üstüne bir kan lekesi yayılmaktaydı. Adamın elinde kırık bir şarap bardağı vardı. Bileğini camla kesmeden önce ceketini çıkarıp yatağın üstüne atmıştı.

"Lily, çabuk Trotter'lara koş, doktora telefon et," dedi Molly; kızı kapıya doğru itti. "Çabuk ol, Lily!"

"Doktor Logan'ı mı çağırayım?"

"Hayır. Başka birini çağır. Onu istemem."

Lily'yi evin kapısından dışarı itip içeri koştu. Jethro ile ikisi Reverend Bigbee'nin üzerine eğildiler; adam hafif hafif soluk alıyordu. Gözleri açıktı, ama Molly'yi tanıyamadı. Kadın hemen bir havlu getirip onun koluna doladı, Jethro ile el ele vererek havluyu burdular.

"Reverend Bigbee..." dedi Molly. "Reverend Bigbee, ne oldu-

nuz?"

Adam yanıt vermedi. Jethro havluyu bütün gücüyle sıktı.

"Artık yapacak bir şey kalmamış, değil mi, Jethro?" dedi kadın.

"Ben de şimdi onu söyleyecektim," dedi adam. "Daha önce yetişebilseydik..."

Lucy ile Clyde koşarak girdiler odaya.

"Sevgili papazım!" diye haykırdı Lucy; Reverend Bigbee'nin üstüne kapandı. "Ne yaptınız ona? Öldürmüşsünüz! Öldürmüşsünüz!"

Clyde, Lucy'yi ayağa kaldırmaya çalıştı, ama kadın Reverend Bigbee'ye sımsıkı sarılmıştı.

"Sizin ne işiniz vardı bu evde, Reverend Bigbee?" dedi Lucy; dönüp kızgın kızgın Molly'ye baktı.

"Christine'i aramaya gelmişti," dedi Molly, "onun kaçtığını öğrenince, bu odaya girip şu cam parçasıyla bileğini kesti."

"Yalan!" diye haykırdı Lucy. "Sen öldürdün onu! Kandırıp getirdin buraya, sonra da öldürdün!"

"Ben öldürmedim!"

"Sen öldürdün!"

"Christine'i aramaya gelmişti... O yüzden oldu?"

"Mrs. Bigbee nerede?" dedi Lucy.

"Söyledim ya kaçtı diye! Bir adamla kaçtı."

Lucy kendinden geçip sırtüstü yere yuvarlandı. Clyde onu kucaklayıp yatağa götürdü. Molly ile Lily bir havlu ile biraz su getirerek kadını ayıltmaya çalıştılar.

Onlar Lucy ile uğraşırlarken odaya Doktor Logan girdi. Önce Reverend Bigbee'ye bir göz attı, sonra Lucy Trotter'e baktı.

"Ne oldu burada böyle?" dedi.

Molly onun sesini duyunca hızla arkasına döndü. "Doktor Logan'a telefon etme demedim mi ben sana, Lily!" dedi; iyice kızmıştı. "Başka birini çağır demedim mi!"

"Öyle heyecanlıydım ki, başka hiç kimse gelmedi aklıma, anneciğim, dedi kız. "Ne olur kızmayın."

Doktor Logan, Reverend Bigbee'yi bir yokladı, sonra doğrulup Lucy'nin yanına gitti.

"Karınızı eve götürüp bir zaman sessizce yatırın, Clyde, dedi. "Size birkaç hap vereceğim şimdi, uyuyana kadar her saat başında onlardan bir tane alsın." Çantasını açtı, bir zarfın içine altı tane küçük, beyaz hap koydu. Sonra Reverend Bigbee'nin yanına gitti. "Çok kan yitirmiş, dedi, "elimizden bir şey gelmez."

Clyde, Lucy'yi kucaklayıp eve götürmek üzere odadan çıkardı.

Doktor, Jethro'ya döndü.

"Karısına haber vermeli, dedi. Jethro, Molly'ye baktı. "Ellerimi nerede yıkayabilirim?"

Jethro adamı mutfağa götürdü. Molly ile Lily de onların arkasına takıldılar.

"Mrs. Bigbee'ye haber vermeli, dedi Doktor; ellerini yıkamaktaydı; omuzunun üzerinden Molly'ye baktı. "Molly, bu işi en iyi sen yaparsın.

"Christine Bigbee evden kaçtı bu gece, Doktor, dedi kadın. "Bütün bunlar o yüzden oldu. Christine'i aramaya gelmişti buraya, Benny Ballard ile kaçtığını öğrenince, kendini öldürdü.

"Vay canına, dedi Doktor; şaşalamıştı. "O kadının böyle bir şey yapacağı aklımın ucundan bile geçmezdi."

Jethro'nun uzattığı havluyu alıp ellerini kuruladı.

"Kim bu Benny Ballard?" diye sordu.

"Yüksek tabakadan bir centilmen, Doktor. İstese ben de kaçardım onunla, ama istemedi. Christine iyi bir parça yakaladı.

"Vay canına!" dedi adam; başını salladı. "Neler oluyor şu dünyada! Mrs. Bigbee'nin böyle kaçacağı kimin aklına gelirdi!" Lily'ye bakarak gülümsedi, sonra yanına gidip kolunu onun omuzuna attı. "Sen nerelerdesin bakayım, Lily?" dedi; kıza doğru eğildi. "Ta ne zamandan beri hiç görünmedin." Hafifçe sıktı Lily'nin omuzunu. "Ta ne zamandan beri, Lily!"

Kız bir gülümseyecek oldu, sonra hemen kendini toparladı, dönüp annesine baktı.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

Lily ile Perry asansörle otelin onuncu katındaki odalarına çıkarlarken saat gece yarısını geçmişti. Evden kaçtıklarından beri, tam üç gündür sabah saat dokuz buçuktan gece yarısına kadar sinema sinema dolaşıyorlardı. O gün de gene beş uzun film görmüşler, hele birini iki kere seyretmişlerdi, çünkü Lily atlıların dağların üstünden aşışını pek beğenmiş, bir daha görmek istemişti.

Lily sevinç içindeydi. Agricola'da bir tek sinema vardı, o da haftada ancak iki kere program değiştirirdi; kızcağız ömrümde ilk olarak doya doya film seyrediyordu.

"Ne kadar hoş, değil mi, Perry?" dedi; odalarının kapısını açıp içeri girdiler. Kız yatağın kıyısına oturdu, ayaklarını tempo tutar gibi yere vurmaya başladı. "Ilık güneş ışığına karşı yapraklarını açarak koncalar sunmaya hazırlanan güzel bir çiçek nasıl hissederse kendisini, ben de kendimi tıpkı öyle hissediyorum. Sevinçten, heyecandan bütün vücudum ürperiyor. Her istediğimiz filme gidebiliyoruz, ne kadar hoş bir şey bu, değil mi, Perry? Ömrümün sonuna kadar her gün sinemaya gitsem gene bıkmam. İnsan canlanıyor, kanı kaynıyor, değil mi, Perry? Her an vücudumu ürpermeler sarıyor. Agricola'ya hiç dönmeyelim, hep burada kalalım, olur mu, Perry? Bu yaşama alıştıktan sonra haftada sadece iki film gösterilen bir kasabada yaşayamam. Sen yaşayabilir misin, Perry?"

Perry'nin gözleri ağrıyordu, kafası sersem olmuştu. Sabahın saat onundan beri beynine sancılar saplanıyordu. Gece son filmi seyrederlerken hep gözleri bulanmış, perdeyi hayal meyal görebilmişti.

"Ah, çok, çok güzel bir şey bu, dedi Lily; kalkıp odada gezinmeye başladı. "Bambaşka bir insan oldum ben artık." Ayakkabılarını iki yana fırlattı, soyunmaya başladı; üstünden çıkardıklarını yerlere atıyordu. "Bugüne kadar hiç Gene Autry kadar cana yakın bir erkek gördün mü, Perry? Ne güzel gülümsüyor, değil mi? Beni şöyle bir yakalasa belimden, sonra öpse, ah, ne hoş! Eşsiz bir erkek, değil mi Perry?" Soyunması bitince aynanın önüne gidip saçlarını fırçalama-

ya koyuldu. "Perry, hani bir film gördük, Rita Hayworth sevgilisini elinden kaçırmamak için çırpınıp duruyordu, hatırlıyor musun o filmi? Hep ağlamaklı oldum oturduğum yerde, kızcağıza yardım edemiyorum diye az kaldı öfkeden çatlayacaktım. Ne aptal şeymiş eşek herif! Güzelim kızı bıraktı da, o sersem karıya gitti! Gene Autry ile Rita Hayworth ne güzel bir çift olurlar. Kendileri farkında değiller mi acaba bunun? Bari yaşları ilerlemeden biri gidip söyleyiverse! Ben Rita Hayworth'a benziyorum biraz, değil mi, Perry? Benim de erkekleri çıldırtan bir halim var, onun gibi, değil mi? Benim gözlerim de onunkiler gibi hülyalı, baygın, değil mi, Perry?" Bir adım geri çekildi, ellerinden birini kalçasına dayadı, aynada uzun uzun kendine baktı. "Ne iyi ettik de kaçtık evden," dedi; pozunu değiştirdi. "Önce bir korkmuştum, ama artık çok memnunum buraya geldiğimize. Bu kadar güzel bir şey olamaz yeryüzünde! Çok, çok hoş bir şey bu!"

Birden koştu, yatağın içine atladı. Perry'nin ışığı söndürmesine kalmadan uzanıp masanın üstündeki resimli roman dergilerini aldı. Üç günde düzinelerle dergi okumuştu; Perry bir türlü kızın ilgisini başka şeylere çekemiyordu. Evden kaçarlarken Lily otobüsten iner inmez gider evleniriz diye söz vermişti. Ama keselerine uygun bir otel bulmaları kolay olmadı; o yüzden de ilk gün evlenmediler. Ertesi sabah evlenme dairesine giderlerken Lily bir sinemanın önünde durup bu filme girelim diye tutturdu; ondan sonra da Perry bir türlü onu sinemalardan ya da resimli roman dergilerinden ayırıp evlenme dairesine götüremedi. Üstelik böyle aynı odada yatmaları da tehlikeli bir şeydi; gerçi otelin defterinde karı koca olarak kayıtlıydılar ama, gene de tehlikeliydi. Perry her an polislerin kapıyı kırıp içeri girmelerini bekliyor, korkudan ne yapacağını bilemiyordu.

Çocuk yatağa yatıp Lily'ye sokuldu; kız durmadan okumaktaydı. Perry üstelik paralarının bitmek üzere olmasına da üzülüyordu. Evden kaçarlarken bankadaki bütün parasını çekmişti, ama fazla bir para değildi bu, bir otelde iki gece kalıp evlenme işlerini yaptırmalarına ancak yeterdi, belki dönüş biletlerini de alabilirlerdi. Lily hiç halden anlamıyordu, sinemalar, dergiler derken ellerinde otele yetecek paraları bile kalmamıştı. Perry babasına telefon edip para isteyebilirdi, ama adam hâlâ evlenmediklerini öğrenirse kızardı, söylenirdi. Sonra annesi işleri büsbütün karıştırabilirdi; en iyisi fabrikaya telefon etmekti, o zaman sadece babasıyla konuşur, annesiyle konuşmak zorunda kalmazdı. Lily'ye birkaç kere söylemişti paralarının bitmek üzere olduğunu; kız hiç oralı olmuyordu.

Tam bir saat Lily'nin resimli roman dergilerini bir yana bırakmasını bekledi. Kız arada bir okuduklarına kahkahalarla gülüyor, sonra gene yastıklara gömülüyordu. Perry iki kere su içmeye kalktı, iki keresinde de kendi tarafından kalkınayıp Lily'nin üzerinden geçti, gene de romanlarından ayıramadı onu. Başının ağrısı büsbütün artmıştı, sonunda uyuyakaldı.

Ertesi sabah Perry, Lily'den öne uyandı, hemen kalkıp giyindi. Agricola'ya, babasının fabrikasına telefon etmek için aşağı indi; parmaklarının ucuna basarak odadan çıktığı sırada kız hâlâ uyuyordu.

Perry korktuğuna uğradı, Clyde'ın ilk sorduğu şey evlenip evlenmedikleri oldu. Çocuk duymamazlıktan geldi. Clyde bağıra bağıra soruyu tekrar etti. Perry ağzının içinde bir şeyler yuvarladı.

"Çok sevindim, oğlum," diye bağırdı babası. "Evlilik hoşuna gitti mi, ha? Bir değişiklik hissediyor musun kendinde?"

Bu soruyu böyle yalan söyleyerek atlatmak doğru değildi, babası eninde sonunda nasıl olsa her şeyi öğrenecekti. Clyde bağıra bağıra başka bir şeyler sorarken, Perry ona işin doğrusunu söylemeye karar verdi.

"Babacığım, bir aksilik oldu, diye başladı.

"Ne gibi bir aksilik?"

"Yani daha olmadı.

"Ne olmadı?"

"Daha evlenemedik, dedi çocuk ürkek bir sesle.

"Anlamadım!"

"Daha evlenemedik.

"Neden?" diye bağırdı Clyde. "Ne yapıyorsunuz orada kaç gündür?"

"Pek bir şey yaptığımız yok.

"Pek bir şey yaptığınız yok mu!" dedi adam. "Neden yapmıyorsunuz? Lily ile sen evlenmek için kaçmadınız mı buradan? Ha, evlenmek için kaçmadınız mı? Hiç böyle şey duymadım. Ne bekliyorsunuz?"

"Lily daha hazır değilmiş."

"Hazır değil miymiş!" diye haykırdı babası. "Nasıl hazırlanılırmış bu işe... Kaçtığınız zaman da hazır değil miydi?"

"O zaman hazırdı sanıyorum, babacığım.

"Ne oldu öyleyse bu kıza?"

"Söylemiyor, babacığım. Ben de bilmiyorum ne olduğunu.

Clyde bir zaman sesini çıkarmadı. Perry telefonun öbür ucunda babasının konuşmasını bekledi.

"Ne dediğimi anlamadınız mı, babacığım?" diye sordu.

Anlamadım, duydum duymasına, ama anlayamadım.

"Evlenmiyor, babacığım. Bir türlü kandırıp götüremiyorum evlenme dairesine."

"İkiniz bir odada yatmıyor musunuz?"

"Yatıyoruz, efendim, dedi çocuk; sesi titriyordu.

"Ee. niye evlenmiyor öyleyse?"

"Bütün günümüzü sinemalarda geçirmemizi istiyor, otele döndüğümüz zaman da resimli roman dergilerine saldırıyor...

"Neye saldırıyor?"

"Yatakta resimli roman dergileri okuyor.

"Bir daha söyle, oğlum, dedi babası; sesi ta uzaklardan geliyordu. "Ne dediğini anlayamadım galiba.

"Gülünç şeyler okuyor... Hani dergiler vardır ya... Secret Agent Jack, ya da Confidential Secretary gibi... sokaklarda satarlar, on sent'e... işte onları okuyor.

Uzun bir sessizlik oldu.

"Ne yapayım dersiniz, babacığım?" diye sordu Perry.

"Bilmem," dedi Clyde. "Böyle bir kadınla ne yapılabilir, bilmem. Hiç böylesine rastlamadımdı ben. Şaşırdım kaldım. Eski genç kızlara benzemiyor bunlar, ne yapacakları, ne edecekleri anlaşılmıyor. Belki büyük bir düğün istiyordur, ya da başka bir şey.

"Düğün istediğini sanmıyorum," dedi Perry. "Sadece sinemaya gitmek, bir de resimli roman okumak istiyor, o kadar.

"Bari elbiselerini sakla da sinemaya gidemesin. Belki bir yararı olur. Bilmem, başka hiçbir şey gelmiyor aklıma.

"Bu sefer de sabahtan akşama kadar resimli roman okur, dedi Perry, "ama belki bir yararı olur. Bir kere deneyeyim. Bir an sustu. Annem biliyor mu?"

"Elbette biliyor, dedi Clyde. "Ya da bildiğini sanıyor. Çoktan evlenmişlerdir diyor sizin için. Evlenmediğinizi öğrenirse, ne yapacağı belli olmaz. Anneni bilirsin."

"Ona hiçbir şey söylemeyin, olur mu, babacığım?"

"Söylemem, ama sen bir an önce evlenmeye bak, annen evlenmediğinizi öğrenirse belki bir işler karıştırır.

"Elimden geleni yaparım, babacığım," dedi Perry. Sonra üzgün bir sesle devam etti: "Hiç param kalmadı, babacığım. Bana biraz para gönderebilir misiniz?"

"Bakalım, bir şeyler yaparız," dedi Clyde.

"Ne olur geciktirmeyin, babacığım, çünkü elimdeki paranın

hemen hepsini harcadım.

Telefon kulübesinden çıkar çıkmaz hemen asansöre binip yattıkları odaya gitti. Lily hâlâ uyuyordu; Perry bir acele kızın elbiselerini topladı, dolabın arkasına soktu. Her şeyi iyice sakladığına emin olduktan sonra gidip yatağın kıyısına oturdu. Lily yavaş yavaş gözlerini açtı. Bir zaman döşemeye baktı, sonra başını kaldırıp pencerelere vuran gün ışığına bir göz attı. Doğrulup sırtını yastıklara dayadı.

"Merhaba, Perry," dedi; yere uzandı, resimli roman dergilerini aldı.

"Lily, hadi kahvaltımızı edelim de evlenme dairesine gidelim, dedi çocuk.

Kız dergilerden birinin sayfalarını çevirdi, aradığı yeri buldu.

"Lily, evlenmek istemiyor musun yoksa sen?" dedi Perry; kızın kolunu tuttu. "Buraya gelir gelmez evlenecektik hani! Yoksa vaz mı geçtin? Evlenmek istemiyor musun benimle?"

"Ne zaman olsa evleniriz, Perry, dedi kız; çocuğun elini tutup itti. "Acelemiz yok. Hem bu yaşam benim çok hoşuma gidiyor. Kendimi tıpkı Rita Hayworth gibi hissediyorum; hani yataktan kalkıyor da, geceyi birlikte geçirdiği o korkunç herifin kaçmış olduğunu görüyor; işte tıpkı öyle hissediyorum kendimi. Bir kadın için bundan daha üzücü bir şey olamaz. Dayanılmaz bir şeydir bu, Perry, insanın kafasındaki bütün düşünceler silinir, yalnız o erkek kalır. Çılgınca bir kızgınlık duyarsın ona karşı, gene de her an gelip seni kollarının arasına almasını, sevip okşamasını istersin, bu uğurda her şeye katlanırsın. İşte duygularım, Perry. Bütün vücudum ürperiyor."

Perry dergiyi kızın elinden kaptığı gibi odanın öbür ucuna attı. Lily yataktan fırladı. Yumruklarını birbirine vurarak tepinmeye başladı.

"Bunun için, Perry Trotter, bunun için söylemiyorum sana ne zaman evleneceğimizi! Belki de dönerim kararımdan, belki de hiç evlenmem seninle! Kaba davranışlarınla bütün düşlerimi yıkmaya çalışıyorsun!"

Odada dolaşmaya başladı; elbiselerini arıyordu.

"Sinemaya gitme zamanımız geldi."

"Ömrümün sonuna kadar, bir daha hiç sinemaya gitmeyeceğim ben," dedi Perry. "Bıktım artık sinemadan. Daha fazla dayanamam."

"Sen gelme öyleyse, Perry, ben yalnız giderim," dedi kız; yere diz çöküp yatağın altına baktı. "Elbiselerim nerede, Perry Trotter?"

Perry cevap vermedi, pencereye gidip caddeye bakmaya başladı.

Az sonra Lily koluna yapışıp hızla çekti onu.

"Elbiselerimi ver diyorum sana, Perry Trotter!" diye bağırdı. "Bu kadarına dayanamam artık. Anlıyor musun, Perry Trotter!"

Perry babasının dediğini yapmıştı; yapmıştı ya, böyle bir durumda kalınca nasıl hareket etmesi gerektiğini söylememişti adam. Lily tepinip duruyordu.

"Lily..." dedi Perry; yanına sokulup kıza sarılmaya çalıştı. Kız onu bütün gücüyle itti. "Ne oluyorsun, Lily..."

"Elbiselerimi vermeni bekliyorum, Perry Trotter," dedi Lily. "Böyle yapmakla sinemaya gitmeme engel olabileceğini sanma boşuna."

Perry babasını düşünüyordu; acaba böyle bir durumda kalsa ne yapardı babası? Kız bayağı kafa tutuyordu. Perry gene ona sokulup sarılmaya çalıştı, ama Lily kolunu göğsüne dayayıp çocuğu hızla geri itti.

Bunun üzerine Perry gidip dolabı öne çekti. Yere düşen elbiseleri topladı, götürüp kıza verdi. Lily elbiselerini onun elinden koparırcasına çekti, arkasına döndü, giyinmeye başladı. Perry yatağın ayakucuna oturmuş, üzgün üzgün Lily'ye bakıyordu. Kız saçlarını taradı, para çantasını alıp kapıya doğru yürüdü.

"Nasıl gireceksin sinemaya?" diye sordu Perry.

Lily durdu; eli kapının tokmağındaydı.

"Paran yok. Bedava sokarlar mı insanı içeri!"

Kız çantasını açtı. İkisi de biliyorlardı onun içinde para olmadığını.

"Bir yolunu bulurum, dedi Lily; hafifçe gülümsedi. Sonra odadan çıktı, güm diye vurup kapadı kapıyı.

Perry afallamıştı. Ne yapacağını bilemiyordu. Kızın böyle çıkıp gideceğini hiç ummamıştı. Saat ondu; sinemalara bedava girmenin bir yolunu buldu mu gece yarısından önce dönmezdi Lily. Ya hiç dönmezse! Perry kapıyı açıp asansöre koştu. Kız aşağı inmişti bile; çocuk asansörün düğmesine basmaya başladı. Asansör birkaç dakika sonra geldi; Perry aşağıdaki büyük hole indiği zaman Lily ortadan yok olmuştu. Çocuk caddeye fırladı, sağa sola koştu. Bir zaman sonra koşmayı bıraktı, sokaklarda, sinemaların önünde dolaşmaya, kızı aramaya koyuldu.

Karanlık bastırdığı sırada artık Lily'yi bulmaktan umudunu kesmişti; yorgundu, karnı açtı; otele dönmeye karar verdi. Bütün gün sinemadan sinemaya koşmuş, girenleri, çıkanları seyretmişti; otele dönerken yeni bir umuda kapıldı, belki de Lily odada onu bekliyordu,

ya da bir ara uğrayıp bir haber bırakmış olabilirdi.

Kapının kilidini açıp odaya girdi, ışık yanmaktaydı, Lily gelmişti demek. Tam o sırada duvara dayanmış duran bir erkekle bir kadın ona doğru ilerlediler. Erkek babasının yaşındaydı, kadın kırklık vardı. İkisi de asık suratlıydılar. Erkek onun kaçmasına engel olmak için kapıya doğru durmuştu.

"Adınız Perry Trotter mi sizin?" diye sordu.

"Evet, efendim, dedi Perry.

"Hazırlanın öyleyse. Eve gideceksiniz.

"Ya Lily..." dedi çocuk. "Lily'yi bırakamam..."

"O gitmek istemiyor," dedi kadın.

"Gitmek istemiyor mu? Nerden biliyorsunuz? Gördünüz mü Lily'yi?"

Kadın, evet anlamına, başını salladı. "O gidemeyecek," dedi tatlı bir sesle. "Bazı şeyler oldu. Daha bir zaman burada kalması gerekiyor."

"Ne oldu? Ne yaptı Lily?"

Perry bu soruya bir yanıt alamadı. Yutkunmak istedi, tükürüğü boğazına takıldı, az kaldı boğulacaktı. Önce adama, sonra kadına baktı; kadının yüzü daha bir yumuşaktı.

"Lily ne yaptı? diye sordu Perry; gözleri yaşlarla doldu. "Neden burada kalması gerekiyor?"

"Eve götürürsek gene kaçacağını söyledi de ondan.

"Ama sinemaya gitmekten başka bir isteği yok ki onun, dedi çocuk. "Sadece sinemaya gitmek, bir de resimli roman dergilerini okumak istiyor, o kadar."

"Biliyorum," dedi kadın; Perry'nin omuzunu okşadı. "Ama sokaklarda yabancı erkeklerin yolunu kesip beni sinemaya götürün diye yalvarması da doğru değil. Hadi topla eşyalarını da yola çıkalım, Perry."

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Akşamüstü kasabadan ılık bir sağnak gelip geçmişti, masmavi gökyüzünde güneş pırıl pırıl yanıyordu: üç zenci hamal son eşyaları da arabadan indirip eve taşıdılar, Molly'nin gösterdiği yerlere yerleştirdiler. Artık her iş bitmişti, kadın bir sandalyeye çöktü, çevresine bakındı. Pencerelere perdeler asmıştı; kocaman, mavi çin vazosunu ortadaki masanın üstüne koymuştu: üç ayaklı, ince belli askılık kapının arkasındaydı. Yırtık pırtık, eski yüzlü kırmızı kanepe bu yeni odada bayağı canlanmıştı, rahatlığı daha uzaktan bakarken bile belli oluyordu. Tavandan sarkan süslü püslü, cam avize, her şeye bir büyüklük, bir incelik veriyordu; aslında eski kiracıların malıydı, ama Jamie Denton onları evden çıkarırken bir yolunu bulup avizelerine el koymuştu. Molly sabahtan beri uğraşıyordu; odaya cana yakın, sıcak bir hava verebilmek için elinden geleni yapmıştı; bir günde bu kadar işi birden başarabilmiş olmaktan pek mutluydu. Oturduğu yerden, güneşin ışıklarıyla yıkanan yandaki evi görmekteydi. Eski, boyasız, yana yatmış bir evdi bu, damı paslanmış tenekelerle kaplıydı. Pencerelerin çoğu kırılmış, sonra da cam yerine tahtayla örtülmüştü; her yanı bürümüş olan yabani otlar diz boyu yükseliyordu. Bütün mahalle ot içindeydi zaten, bütün mahalle bakımsızdı. Çamurlu sokaklarda koca koca çukurlar vardı, hiçbirine parke döşenmemişti. Boş arsalara konserve kutuları, eskimiş, işe yaramaz şeyler atılmıştı; çürümeye bırakılmış otomobillerin arasında çocuklar oynaşıyordu. Demiryolu otuz metre ötedeydi; makaslarda her zaman on beş yirmi yük vagonu durduğu için, ön verandalarda oturmanın hiç tadı olmazdı, vagonlardan başka bir şey göremezdi insan. Evlerin kapılarında levhalar asılıydı, Sadece Erkekler, ya da Konuk Kabul Edilir, ya da, Molly'ninkinde olduğu gibi, Kiralık Odalar yazılı levhalar... Big Sal'in Mahallesi denirdi buraya. Big Sal o sokakta ilk ev işletmeye başlayan kadının adıydı, gerçi kendisi yıllarca önce ölmüştü ama, adı kalmıştı. Cherokee County'de Big Sal'i bilmeyen yoktu; herkesi düşünen bir kadındı o; inekleri sağmak, hayvanlarına bak-

mak için, geceleri çiftliklerine erken dönmek zorunda olan çiftçilere cumartesi matineleri yapmak adetini de o çıkarmıştı; kolay kolay unutulacak kadınlardan değildi. Aşağı Mahalle'ye her gece birkaç erkek uğrardı, ama asıl kalabalık geceler cumartesi geceleriydi, güneşin batmasından sabahın dördüne, beşine kadar sokak baştan başa dolu olurdu; evli barklı erkekler, yeni yetişen delikanlılar, kafayı çektiler mi doğru orada alırlardı soluğu. Zaman zaman kadın dernekleri bu işe bir son vermek için harekete geçer, mitingler yaparlardı; bunun üzerine evler kapatılır, kötü kadınlar kasabadan dışarı atılırdı; ama bir iki hafta sonra her şey eski kılığını bulurdu, gidenler geri gelir, kapanan evler açılır, eğlenceler gene başlardı; kadın dernekleri yeniden harekete geçene kadar da belki bir yıl, belki daha fazla bir zaman kimse sataşmazdı onlara.

Molly gözlerini yumdu, uyuklamaya başladı, tam o sırada holde bir gürültü oldu. Kadın hemen doğrularak kapıya baktı. Jamie Denton elinde koca bir tabloyla oturma odasına girdi. Tablonun boyu en aşağı bir buçuk metre vardı, eni de herhalde bir metreden fazlaydı, ağır çerçevesine sarı yıldız sürülmüştü. Jamie tabloyu odanın ortasına doğru sürükleyip masaya dayadı. Sonra bir adım geri çekildi, mendilini çıkarıp terini silerken resme şöyle alıcı gözüyle bir baktı. Molly pek şaşalamıştı, hiçbir şey söylemeden öne doğru eğildi. Jamie gülümseyerek ona döndü.

"Ne kadar güzel, değil mi, Mrs. Bowser?" dedi. "Değil mi, ha?"

Molly, evet anlamına, başını salladı; hâlâ geçmemişti şaşkınlığı.

"Bunu bir kira borcuna karşılık almıştım," dedi adam; içini çekti. "Düşündüm, en iyisi bu tabloyu size armağan etmek. Böyle bir sanat yapıtından anlayacak başka hiç kimse yok Agricola'da; hem belki yaşamınızı yeniden kurarken iyi bir başlangıç yapmanıza da yardımı dokunur."

Jamie bir sandalye çekip resmi görebileceği bir yere oturdu. Yağlı boya tablo iyice tozlanmıştı, soluktu; gene de coşturucu, çekici bir havası vardı; son derece düzgün vücutlu genç bir kadın yere uzanıp dirseğine dayanmış, öbür elinde tuttuğu bir papatyayı kokluyordu.

"Karılarınızdan birinin gençliği mi, Mr. Denton?" diye sordu Molly.

"Benimle bir ilgisi yok," dedi Jamie kızgın bir sesle. "Ben karımı çırılçıplak soyup bahçeye papatya koklamaya çıkarır mıyım hiç! Ama," diye devam etti sesini yumuşatarak, "başkalarının işine karışmam; ne isterlerse yapsınlar."

"Pek güzel bir kadın," dedi Molly; hayran hayran bakıyordu. "Keşke ben de ona benzesem. Böyle çıplak resmini yaptırmış da duvarlara astırıyor diye hiç ayıplamam onu doğrusu. Ben bu kadının yarısı kadar güzel olsam hemen soyunup geçerim bir ressamın karşısına."

"Çok hoş, değil mi?" dedi Jamie; ayak ayak üstüne attı. "Ne zamandır yükün bir köşesinde duruyordu; kimseye bir yararı olmuyor orada; düşündüm, bu odanın duvarına asarsak gelen giden görür, bir işe yarar hiç olmazsa; baktıkça gözü gönlü açılır herkesin. Sonra herhangi bir erkek içeri girip de bu resimle karşılaşınca bambaşka bir duyguya kapılır, kolayca ısınıverir buraya."

Jamie ayağa kalktı, tabloyu götürüp çıplak duvardaki bir çiviye astı. Dikkatle düzeltti, sonra odanın öbür ucuna gitti, kanepeye oturup arkasına yaslandı, resmi seyretmeye koyuldu.

"Odanız çok güzel olmuş, Mrs. Bowser," dedi; çevresine bakındı, beğendiğini gösteren bir tavırla başını salladı. "Burası Muscadine Caddesindeki eve kıyasla, her bakımdan, daha iyi. Yeryüzünde bir sürü yalnız erkek var, sizin gibi bir kadının dostluğunu kazanmak onları pek sevindirecek, hepsi buraya koşacaklar. Her zaman söylüyorum Fred Thurston'a, sen hiç korkma diyorum; Fred, önümüzdeki belediye başkanı seçimlerinde yeniden adaylığını koyacak da, kadın derneklerinden azıcık çekiniyor. Sen işine bak diyorum ona, bu dünya böyledir diyorum, iyi kadınlar olmadan nasıl yaşayamazsak, Aşağı Mahalle'deki kadınlar olmadan da yaşayamayız diyorum. Hani buradaki evler benim diye değil. Sadece herkesi mutlu görmek istediğimden söylüyorum bunları."

"Yeni bir halı uydurmalı bir yerden, dedi Molly; yerdeki mavi halının saçak saçak olmuş deliklerinden birini ayakkabısıyla düzeltmeye çalıştı. "Duvara bu güzel resim asılınca bunun eskiliği büsbütün çıktı ortaya." Derin bir soluk aldı. "Ama hepsi birden olmaz elbette. Daha biraz beklemeli halı için.

"O da olur, dedi Jamie. "Onun da sırası var. Gözlerini tablodan ayırıp odadaki eşyalara baktı. "Her işi sırayla yapmalı insan; sizin için en önemli iş buraya taşınmaktı. Onu kolayca başardınız, hepsi bir gün içinde oldu bitti; ben biliyordum zaten böyle kolay olacağını. Taşınmanın zorluğu insanın gözünde büyümesinde. Şimdi belki şaşıyorsunuzdur bile neden o kadar üzüldüm diye." Sustu, bir ara Molly'ye baktı. "Artık her şey yoluna girdi; birbirimize karşı kötü duygular beslemeyelim, Mrs. Bowser. Her şeyi unutalım. Ufak tefek kavgalarımız olmuştu... Ama hepsi geçti artık, değil mi, Mrs.

Bowser?"

Molly, evet anlamına, başını salladı. "Ben çoktan unuttum onları, Mr. Denton, çoktan unuttum. Yaşamın gidişine bıraktım kendimi bir kere. Hepsi geride kaldı, hepsi unutuldu."

"İşte buna çok sevindim," dedi adam. "Kiracılarımla aramın kötü olmasını hiç istemem. Kirayı almak büsbütün zorlaşıyor o zaman."

"Geçen gün size karşı iyi davranmadığımı biliyorum, saçma sapan konuştum, aklıma geleni söyledim, ama sakın kızınayın bana, çünkü büyük bir umutsuzluk içindeydim. Bundan sonra Jethro'yu hiç ayırmayacağım yanımdan. Bir kadın erkeksiz kaldı mı, olur olmaz şeylere kızıp parlayıveriyor. Jethro'nun da erkekliği laf ya, neyse, gene bir destektir insana. Hem ben yüz vermeyecek olsam, bir başka kadına kapılıp büsbütün gidecek elden. Şöyle istediğim gibi bir erkek bulamadım bir türlü, bulacağım da yok, geçti benden artık."

"Jethro nerede? Ortalarda görünmüyor."

"Arka bahçede bir yerlerdedir. Demin oradaki yığınları, atılmış, eski püskü şeyleri karıştırıp duruyordu."

Güneş batmış, elektriği yakma zamanı gelmişti. Molly kalkıp perdeleri indirdi. Avizeyi bütün güzelliğiyle görebilmek için akşamüstünden beri dört gözle havanın kararmasını beklemekteydi. Heyecandan titreyen parmaklarıyla düğmeyi çevirdi. Odaya göz kamaştırıcı bir ışık doldu. Avizenin üstü camdan yapılma minik Cupid heykelcikleriyle, deniz kızlarıyla doluydu. Onlara vurup yansıyan ışıklar, duvarlarda, tavanda titreşiyor, kocaman yağlı boya tabloya bambaşka bir görünüş veriyordu.

"Böyle güzel şeylerle dolu bir evde yaşamak çok hoş," dedi Molly; durmadan ellerini kenetleyip çözüyordu. "Gerçek olduğuna inanamıyorum bütün bunların. Kendi varlığımdan bile şüphe edeceğim nerdeyse. Sanki... Sanki periler ülkesindeyiz, Mr. Denton!"

Tam o sırada içeri giren Geraldine ile Dixie Lee kapının önünde durup hayran hayran avizeye baktılar. Bu iki kız daha Molly eşyalarını yerleştirmeyi bitirmeden gelip evin iki odasını tutmuşlardı. Geraldine kapkara saçlı, ufak tefek, sıska bir kızcağızdı, yaşı da pek küçüktü. Kendisi on sekiz diyordu, ama on beş, ya da on altıdan fazla göstermiyordu. Sarışın, konuşkan bir kız olan Dixie Lee ise yirmi yaşındaydı.

"Ne kadar güzel bir avize bu böyle, Mrs. Bowser, dedi Dixie Lee. "Son derece güzel bir şey.

"Ya, değil mi?" dedi Molly. "Bayağı gurur duyuyorum.

"Arada bir biz de gelip oturabilir miyiz burada avizeyi seyretmek için, Mrs. Bowser?"

"Elbette," dedi kadın. "Her isteyen gelebilir. Bu güzelliği sadece kendime saklamayı aklımın ucundan bile geçirmem."

Molly ile Dixie konuşurlarken, Jamie usulca şapkasını alıp kapıya doğru yürümüştü. Ürkek bir hali vardı, elleri titriyordu. Molly birden uzanıp adamın koluna yapıştı.

"Nereye gidiyorsunuz, Mr. Denton?" dedi. "Daha erken. Bu taşınmayı kutlamak için azıcık eğlenirdik; hem ne güzel şeyler düşündüm sizin için, Mr. Denton. Çok hoşunuza gidecek, üstelik para da harcamayacaksınız, tek sent bile çıkmayacak cebinizden. Ben sizi bir eğlendireyim de görün bakın nasıl tadı damağınızda kalacak. Şöyle gelin, şu koltuğa oturup Dixie Lee ile ya da Geraldine'le konuşun biraz." Eliyle işaret ederek Geraldine'i çağırdı.

"Yok, istemem, dedi Jamie başını sallayarak. "Hemen gitmem gerek. Bir dakika bile kalamam."

"Ama kızlar sizinle tanışmak istiyorlar, Mr. Denton. Onları daha yakından tanımak hoşunuza gitmez mi? Görüyorsunuz, ikisi de son derece tatlı, cana yakın şeyler, Mr. Denton."

Adam kolunu sertçe çekip Molly'den kurtardı, Geraldine'in yanından hızla geçti. Kapının önünde duran Dixie Lee ile karşılaşınca boynunu kıstı, öne doğru eğildi, kenardan sıyrılıverdi. Kız onu tutmak için elini uzattı, ama Jamie hole çıkmıştı çoktan.

"Hiç iyilikten anlamaz bu adam," dedi Molly. "Sanki gırtlağına sarıldık para diye!"

Jamie arka verandadan koşa koşa giderken, ön kapıdan başka birinin ayak sesleri geldi. Molly alnına dökülen saçlarını kulağının arkasına itti; Clyde Trotter girdi odaya.

"Bu da ne?" dedi adam; avizeye bakakalmıştı. "Kendini sirkte sanıyor insan.

"Çok güzel, değil mi, Clyde?" dedi Molly.

"Görülmemiş bir şey, doğrusu. Molly, nerden buldun bütün bunları? Ne hoş bir oda bu böyle. Muscadine Caddesindeki ev bunun yanında sönük kaldı.

"Bilirsin, isteyince her şeyin çaresini bulurum, Clyde.

Adam yağlı boya tablonun önüne gidip uzun bir zaman orada durdu. Molly, Geraldine ile Dixie'ye dışarı çıkmalarını işaret etti. Clyde ancak birkaç dakika sonra arkasına dönebildi. Molly kanepeye oturmuş onu bekliyordu.

"Bir haber aldın mı, Clyde?" diye sordu merakla.

Clyde kanepeye oturdu.

"Perry bu sabah telefon etti, dedi. "Onun için uğradım sana, Molly."

"Evlenmişler mi? Ne zaman döneceklermiş?"

"Ne zaman döneceklerini ben de bilmiyorum. Perry'nin söylediğine bakılırsa, Lily sinemadan dışarı çıkmıyormuş, evlenme dairesine gidememişler bir türlü. Anladığıma göre daha bir zaman beklemek zorunda kalacağız evlenmeleri için."

"Lily deli olur sinema diye, bilirim," dedi Molly; anlayışlı bir tavırla başını salladı. "Hiç şaşmadım bu işe. Ellerini kenetleyip çözmeye başladı. "Başka bir kurtuluş çaresi yoktu kızcağızın, Perry ile kaçmasını ben söyledim, ben kışkırttım ikisini de. Tam bir umutsuzluk içindeydim, Clyde. Başıma gelecekleri biliyordum, burada kalması çok daha kötü olacaktı. Onu kurtarmanın tek yolu buydu... Benden kurtarmanın, Clyde, onu benden kurtarmanın tek yolu buydu. Başka türlü yetiştirmeliydim Lily'yi, her şeye yeniden başlayabilme olanağım olsa, ne yapacağımı biliyorum, ama çok geç öğrendim bunu. Çok geç artık." Ağlamaya başladı. Gözleri yaşlarla doldu. "Benim durumumda bir insanın değişmek isteyip de değişmemesi korkunç bir şey. Yaptığın yanlışı biliyorsun, ama bir türlü düzeltmiyorsun onu; ne korkunç, değil mi? Tanrı kimseyi bana benzetmesin! Zavallı Lily! Ne iyi bir çocuktu! Keşke ölsem!"

"Belki bir fırsatını bulup evlenirler, Molly, dedi Clyde. "Hele bir bekleyelim bakalım ne olacak, boşu boşuna üzme kendini böyle.

"Bütün kabahat bende, dedi kadın; ellerini yüzüne kapadı. "Günahlarımın cezasını çekiyorum, Lucy de söylemişti ya, bütün kabahat bende... Ne yapsam değişemem artık. Lily geri dönerse onu kendimden uzaklaştıramayacağım. Biliyorum, uzaklaştırmam gerek... Ama uzaklaştıramayacağım, elimde değil çünkü. Odasını hazırladım bile... Ona göre değil bu ev, bu evde oturmamalı, biliyorum, gene de hazırladım odasını!"

Uzun bir zaman ikisi de konuşmadılar. Molly gözyaşlarını etekliğinin ucuna sildi, sonra ayağa kalktı.

"Lucy ta ne zaman söylediydi bunu bana, Clyde," dedi. "Tanrının şaşmaz eli seni nereye göndereceğini bilir diye bar bar bağırdıydı bana bir gün. Dediği çıktı."

"Lucy'ye bakma sen, Molly. Christine Bigbee ile arkadaş olduğun için uğraşıyordu seninle. Papaz karılığını pek yakıştırır kendisine; gözü hep Reverend Bigbee'deydi, onunla evlenmesine şeytanın

karşı koyduğunu sanıyordu, Christine'in, benim... bir de senin... şeytanın yardakçıları olduğumuza inanıyordu. Hani zaman zaman üzülmüyor değilim onun haline, benimle evleneceğine Reverend Bigbee'yle evlenmeliydi; ama geçti artık.

"Beni Aşağı Mahalle'ye düşmüş görmek çok hoşuna gidecek Lucy'nin biliyorum, dedi Molly. "Ama benim de hoşuma gidiyor. Böylesi daha rahat, her bakımdan rahatım burada. Hiçbir yere bu kadar çabuk ısınamamıştım, hiçbir yerde böylesine özgür hissetmemiştim kendimi; buraya çok daha önce gelmeliydim. Lily olmasaydı..." Kapının önüne varmıştı, durup arkasına baktı. "Mutfakta bir testi şarabım var. Hemen gitmiyorsun, değil mi, Clyde... Eski günlerimizin hatırı için, azıcık oturacaksın, değil mi?"

Clyde gözlerini yere indirdi, evet anlamına, başını salladı.

BİTTİ

Erskine Caldwell

ALINYAZISI

roman

"Yazdığım bütün romanların, öykülerin amacı halka bir ayna tutmaktır. Kitaplarımın yararlı mı, zararlı mı oldukları, okurun bu aynada gördüğü imgeye tepkisine bağlıdır."

– Erskine Caldwell

Yozlaşmış toplumsal ilişkiler ve erkeğe bağlı aile düzeni anlayışının baskıları altında yaşamını sürdürmeye çalışan, biricik kızına iyi bir evlilik yaptırmak için çırpınan yalnız ve çaresiz kadının, derin bir mizah anlayışıyla yansıtılan trajik öyküsü...

Erskine Caldwell (1903-1987) ABD'nin gerek yurt içinde, gerek yurt dışında en çok okunan yazarlarından biridir. Yoksul köylüleri konu alan romanlarında, öykülerinde, şiddet, cinsellik, toplumsal adaletsizlikler çarpıcı mizah öğeleriyle işlenir. **Tütün Yolu**, **Tanrıya Adanan Toprak**, **Temmuz Vakası**, **Bir Garip Adam**, **Kuyudaki Zenci** gibi kitapları ülkemizde de büyük ilgi görmüş, tekrar tekrar basılmıştır.

ADAM

adam 505

ISBN 975-418-292-2